

ЕЛЕКТРОНЕН БЮЛЕТИН

БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ
НА
ПРОФЕСИОНАЛИСТИТЕ
ПО
ЗДРАВНИ ГРИЖИ

Здравни Грижи®

БРОЙ 10

ГОДИНА 16

2025 г.

БАПЗГ

ОБНАРОДВАХА В „ДЪРЖАВЕН ВЕСТНИК“
МЕДИЦИНСКИ СТАНДАРТ „ЗДРАВНИ ГРИЖИ“

ПАРЛАМЕНТЪТ ОДОБРИ ВЛЮЧВАНЕТО НА БАПЗГ
В ПРЕГОВОРИТЕ ПО НАЦИОНАЛНИЯ РАМКОВ ДОГОВОР

МЗ ОБЯВИ НАЧАЛОТО НА ЧЕТВЪРТАТА КАМПАНИЯ ЗА
КАНДИДАТСТВАНЕ ПО ПРОЕКТА „НАСЪРЧАВАНЕ НА
СПЕЦИАЛИЗАЦИЯТА В ОБЛАСТИ С НЕДОСТИГ НА СПЕЦИАЛИСТИ“

МИНИСТЕРСТВОТО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО ВЪЗОБНОВИ ПРОЦЕДУРАТА
ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ ПО ПРОЕКТА ЗА АМБУЛАТОРИИТЕ

ИНИЦИАТИВИ

БАПЗГ ЗАПОЧВА КАМПАНИЯ ЗА АМБУЛАТОРНИТЕ
ПРАКТИКИ ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ

БАПЗГ И БА „ЕДИННО ЗДРАВЕ“ СТАРТИРАХА НАЦИО-
НАЛНА КАМПАНИЯ ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ
НА ИНФЕКЦИИТЕ, СВЪРЗАНИ С ИСМО

ПРОВЕДОХА СЕ БЕЗПЛАТНИ ОБУЧЕНИЯ
ЗА РАБОТА С ДЕЦА С ДИАБЕТ

⇒ ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

⇒ ИНТЕРВЮТА

⇒ ФОРУМИ

⇒ МЛАДА СМЯНА

⇒ НОВИНИ

⇒ МЕДИЦИНСКА НАУКА

⇒ НОВОСТИ В МЕДИЦИНСКАТА ПРАКТИКА

Здравни грижи®

СЪДЪРЖАНИЕ:

МЕДИЦИНСКИ СТАНДАРТ

ОБНАРОДВАХА В „ДЪРЖАВЕН ВЕСТНИК“
МЕДИЦИНСКИ СТАНДАРТ „ЗДРАВНИ ГРИЖИ“

6 - 7

ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ

ЗАПЛАТИТЕ НА МЕДИЦИНСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ ЩЕ БЪДАТ
УВЕЛИЧЕНИ СЪС ЗАКОНА ЗА БЮДЖЕТА НА НЗОК ЗА 2026 Г.

8 - 9

НАЦИОНАЛЕН РАМКОВ ДОГОВОР

ПАРЛАМЕНТЪТ ОДОБРИ ВЛЮЧВАНЕТО НА БАПЗГ
В ПРЕГОВОРИТЕ ПО НАЦИОНАЛНИЯ РАМКОВ ДОГОВОР

10

ИНИЦИАТИВИ

БАПЗГ ЗАПОЧВА КАМПАНИЯ ЗА АМБУЛАТОРНИТЕ ПРАКТИКИ
ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ

БАПЗГ И БА „ЕДИННО ЗДРАВЕ“ СТАРТИРАХА НАЦИОНАЛНА
КАМПАНИЯ ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ НА ИНФЕКЦИИТЕ,
СВЪРЗАНИ С ИСМО

ПРОВЕДОХА СЕ БЕЗПЛАТНИ ОБУЧЕНИЯ ЗА РАБОТА С ДЕЦА
С ДИАБЕТ

11 - 17

СЪДЪРЖАНИЕ:

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ ПРИСЪСТВЕНИ КУРСОВЕ В ГАБРОВО, СОФИЯ, ВИДИН, СТАРА ЗАГОРА ОНЛАЙН ОБУЧЕНИЯ И УЕБИНАРИ ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ	18 - 33
ИНТЕРВЮТА НА ВЪПРОСИТЕ ОТГОВАРЯТ: Райна Бояджиена - зам.-председател на УС на БАПЗГ; Инна Ненова - член на Националния съвет по качество на БАПЗГ; Даниела Лютакова - председател на НПКС на акушерките към БАПЗГ; Миглена Сиракова - председател на НПКС на медицинските сестри към БАПЗГ; проф. Диана Петкова - председател на Българското дружество по белодробни болести	34 - 44
НАЦИОНАЛЕН ФОРУМ XIX НАЦИОНАЛЕН ФОРУМ НА СПЕЦИАЛИСТИТЕ ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ СЪБРА В ШУМЕН МЕДИЦИ ОТ ЦЯЛАТА СТРАНА	45 - 48
АСАМБЛЕИ В ДЪБЛИН СЕ ПРОВЕДОХА ГЕНЕРАЛНИТЕ АСАМБЛЕИ НА EFNNMA И EFN	49 - 50
КОНФЕРЕНЦИИ В МАЛТА СЕ ПРОВЕДЕ ОСМАТА КОНФЕРЕНЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКАТА АСОЦИАЦИЯ НА АКУШЕРКИТЕ СЕСТРИНСКА СЕСИЯ В РАМКИТЕ НА XXXIII ГОДИШНА КОНФЕРЕНЦИЯ НА БЪЛГАРСКАТА ПСИХИАТРИЧНА АСОЦИАЦИЯ ЮБИЛЕЙНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ В МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ	51 - 63

СЪДЪРЖАНИЕ:

КОНГРЕСИ МЕДИЦИНСКИ ЛАБОРАНТИ ВЗЕХА УЧАСТИЕ В XXIII НАЦИОНАЛЕН КОНГРЕС ПО КЛИНИЧНА МИКРОБИОЛОГИЯ И ИНФЕКЦИИ ПРОВЕДЕ СЕ АКУШЕРСКА СЕСИЯ В РАМКИТЕ НА ПЪРВИЯ КОНГРЕС ПО АКУШЕРСТВО И ГИНЕКОЛОГИЯ, ОРГАНИЗИРАН ОТ БФАГ	64 - 67
ПРОЕКТ МЗ И НЦОЗА РАБОТЯТ ПО СЪЗДАВАНЕТО НА НАЦИОНАЛЕН МОДЕЛ НА ПАТРОНАЖНА ГРИЖА ЗА БРЕМЕННИ ЖЕНИ И ДЕЦА	68
СЕМИНАР КАТЕДРА „ЗДРАВНИ ГРИЖИ“ КЪМ РУСЕНСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ БЕШЕ ДОМАКИН НА СЕМИНАР С ДЕМОНСТРАЦИЯ НА ИНОВАТИВНА СИСТЕМА ЗА КЪПАНЕ НА ЛЕЖАЩО БОЛНИ	69 - 72
МЛАДА СМЯНА ПРОМОЦИИ В УЧЕБНИ СТРУКТУРИ ВЪВ ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ШУМЕН, СЛИВЕН И СОФИЯ КЛИНИЧНА ПРАКТИКА НА ПЪРВОКУРСНИЦИ ОТ МУ-ПЛЕВЕН БЛАГОТВОРИТЕЛНИ ИНИЦИАТИВИ В МУ - ВАРНА СТАРТИРА ПЪРВАТА В БЪЛГАРИЯ УНИВЕРСИТЕТСКА ПЛАТФОРМА ЗА ВИДИМОСТ И УПРАВЛЕНИЕ НА НАУЧНАТА ПРОДУКЦИЯ, ИНТЕГРИРАНА СЪС СВЕТОВНИ БАЗИ ДАННИ	73 - 84
ДОБРИ ДЕЛА КРЪВОДАРИТЕЛИТЕ В КАМПАНИЯТА „УСМИХНИ СЪРЦЕ“ СТАНАХА 39	85

СЪДЪРЖАНИЕ:

МЕДИЦИНСКА НАУКА

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА ИНВЕСТИРА В МОДЕРЕН
МАМОГРАФ С ЦЕЛ НАУЧНИ РАЗРАБОТКИ ЗА РАКА НА
МЛЕЧНАТА ЖЛЕЗА

86 - 87

ПО-БЪРЗ И ЕВТИН МЕТОД ЗА ОТКРИВАНЕ НА МУТАЦИИ НА ГЕН
ПРИ КАРЦИНОМ НА МЛЕЧНА ЖЛЕЗА СА РАЗРАБОТИЛИ УЧЕНИ
ОТ МУ – ПЛОВДИВ

НОВОСТИ В МЕДИЦИНСКАТА ПРАКТИКА

ОРТОПЕДИ ОТ УМБАЛ БУРГАС ПРЕДСТАВИХА ИНОВАТИВНИ
МЕТОДИ НА ЛЕЧЕНИЕ ПО ВРЕМЕ НА XVI НАЦИОНАЛЕН КОНГРЕС
НА БОТА

88 - 90

ОТКРИХА В СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“
ЦЕНТЪР С ЛАБОРАТОРИЯ ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ НА АУТИЗМА

В УМБАЛ „ПЛОВДИВ“ ПРИЛАГАТ ИНОВАТИВЕН МИНИИНВАЗИВЕН
МЕТОД ЗА ЛЕЧЕНИЕ НА ЗАТЛЪСТЯВАНЕТО

НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ

МЗ ОБЯВИ НАЧАЛОТО НА ЧЕТВЪРТАТА КАМПАНИЯ ЗА
КАНДИДАТСТВАНЕ ПО ПРОЕКТА „НАСЪРЧАВАНЕ НА
СПЕЦИАЛИЗАЦИЯТА В ОБЛАСТИ С НЕДОСТИГ НА СПЕЦИАЛИСТИ“

90 - 99

И ДРУГИ НОВИНИ

НОВИНИ ОТ ЕС

Според ново проучване на СЗО/Европа:

ЕДИН НА ТРИМА ЛЕКАРИ И МЕДИЦИНСКИ СЕСТРИ В ЕВРОПА
СЪОБЩАВА ЗА ДЕПРЕСИЯ ИЛИ ТРЕВОЖНОСТ

100 - 105

И ДРУГИ НОВИНИ

НОВИНИ ОТ СВЕТА

Според доклад на СЗО:

ЕДНА ОТ ШЕСТ ЛАБОРАТОРНО ПОТВЪРДЕНИ БАКТЕРИАЛНИ
ИНФЕКЦИИ, РАЗПРОСТРАНЕНИ В СВЕТА ПРЕЗ 2023 Г.,
Е БИЛА РЕЗИСТЕНТНА НА АНТИБИОТИЧНО ЛЕЧЕНИЕ

106 - 107

И ДРУГИ НОВИНИ

МЕДИЦИНСКИ СТАНДАРТ

ОБНАРОДВАХА В „ДЪРЖАВЕН ВЕСТНИК“ МЕДИЦИНСКИ СТАНДАРТ „ЗДРАВНИ ГРИЖИ“

Медицинският стандарт „Здравни грижи“, регламентиращ работата на професионалистите професионалистите по здравни грижи (медицински сестри, акушерки, медицински лаборанти, рентгенови лаборанти, рехабилитатори и масажисти с увредено зрение), беше обнародван на 24 октомври 2025 г. в „Държавен вестник“.

Първият по рода си Медицински стандарт по здравни грижи ще гарантира безопасни, ефективни и етични здравни грижи; професионална отговорност за взетите решения и предприетите действия; ще осигури условия за високо качество на здравните грижи и защита на правата на пациентите; ще стимулира поддържането на високо ниво на компетентност при практикуване на професиите от направление „Здравни грижи“, ще стандартизира здравните грижи в Република България в съответствие с нормативните изисквания. При изготвянето на стандарта са използвани европейски практики, доказали своята ефективност. Методиките са разработени по предложение и с активното участие на Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи.

В Медицинския стандарт „Здравни грижи“ са залегнали изискванията към:

- професионалната компетентност на специалистите по здравни грижи;
- дейността на специалистите по здравни грижи;
- квалификацията на специалистите по здравни грижи;
- професионалната етика и ценности;
- управлението на здравните грижи в лечебните заведения за болнична помощ
- и извънболничната медицинска помощ.

Упражняването на строг контрол за качеството на здравните грижи в болничната и извънболничната помощ ще бъде надеждна гаранция, че правата на пациентите в България ще бъдат максимално защитени. Защитени от преумора и прегаряне ще бъдат и специалистите по здравни грижи, които ще имат възможност да работят пълноценно при спазване на трудовото законодателство. Това не само ще ги направи по-мотивирани и максимално полезни на пациентите, но ще привлече и нови кадри към професиите от направление „Здравни грижи“.

Специалистите по здравни грижи имат ангажимента да водят така нареченото „Досие на пациента за здравни грижи“, което се въвежда за първи път. В него ще се вписват данни относно наблюдението и клиничната оценка на пациента, назначеното лечение, плана за грижи и неговата динамика, резултатите от грижите и административните дейности.

МЕДИЦИНСКИ СТАНДАРТ

Пациентското досие трябва да съдържа следната информация:

- Идентификация на пациента – паспортни данни, фамилна история, медицинска история, настоящи заболявания, медицински диагнози, алергии;
- Измерване и регистриране на соматични показатели и клинична оценка на пациента;
- Оценка на състоянието – степен на зависимост от грижи;
- Планиране на грижите – съставяне на индивидуален план за грижи;
- Изпълнение на плана за грижи – регистриране на автономните дейности, включени в индивидуалния план за грижи;
- Регистриране на проведени диагностични изследвания и назначената от лекар терапия;
- Изпълнение и регистриране на административни дейности и координация с други медицински и немедицински специалисти.

Въвеждането на Медицински стандарт „Здравни грижи“ ще става постепенно. Лечебните заведения трябва да приведат дейността си в съответствие със заложените изисквания в срок до една година от влизането му в сила. Ръководителите на лечебните заведения в рамките на 6 месеца трябва да направят анализ на осигуреността със специалисти по здравни грижи въз основа на данните за преминалите болни и фактически заетите легла по болнични структури за предходната година. В случаите когато броят на специалистите по здравни грижи в болничните структури е по-нисък от въведените изисквания, ръководителят на лечебното заведение в срок до шест месеца от извършване на анализа на осигуреността с необходимите кадри е задължен да изготви план за осигуряване на необходимите специалисти по здравни грижи за период до 5 години с допустимо отклонение от 30%, а след още 5 години отклонението може да бъде максимум 10%.

В срок до една година от влизане в сила на Наредбата на здравния министър за утвърждаване на Медицински стандарт „Здравни грижи“ Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи трябва да разработи и утвърди протоколите, техническите фишове и алгоритмите за дейности.

С Медицински стандарт „Здравни грижи“ можете да се запознаете в сайта на БАПЗГ, раздел „Нормативна база“, подраздел „Национално законодателство“.

ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ

ЗАПЛАТИТЕ НА МЕДИЦИНСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ ЩЕ БЪДАТ УВЕЛИЧЕНИ СЪС ЗАКОНА ЗА БЮДЖЕТА НА НЗОК ЗА 2026 Г.

Надзорният съвет на Националната здравноосигурителна каса прие исторически бюджет, в който за първи път са заложили минимални размери на месечните трудови възнаграждения на специалистите и медицинските сестри. Това обяви на 29 октомври 2025 г. заместник-министърът на здравеопазването и председател на НС на НЗОК г-н Явор Пенчев, съобщиха от пресцентъра на Министерството на здравеопазването.

„Днес гарантирахме желаното увеличение на заплатите на младите лекари без специалност и медицинските сестри и акушерки“, каза г-н Пенчев и обясни, че това е постигнато чрез трансфер от 260 милиона евро от централния бюджет.

Така в Проекта на Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2026 г. е създаден нов ред, който е изцяло за възнаграждения на персонала в лечебни заведения.

С Приложение към Закона е определен минималният размер на основно месечно трудово възнаграждение на лекар без специалност; лекар по дентална медицина без специалност; магистър-фармацевт без специалност; лице с висше немедицинско образование (магистър) с квалификация в областта на биологическите, химическите, физическите или инженерните науки и биотехнологиите и без специалност; психолог (магистър). От следващата година те трябва да получават най-малко 1 860 евро месечно. Това се равнява на 150% от средната работна заплата за страната.

В същото Приложение е записан и минималният размер на основното месечно трудово възнаграждение на медицинска сестра; акушерка; лекарски асистент, фелдшер; медицински лаборант; рентгенов лаборант; рехабилитатор; инспектор по общественото здраве; помощник-фармацевт; зъботехник; масажист (с увредено зрение); лице с висше немедицинско образование (бакалавър) с квалификация в областта на биологическите, химическите, физическите или инженерните науки и биотехнологиите със и без специалност/и; психолог (бакалавър); кинезитерапевт. От 2026 г. всички те ще получават най-малко 1 550 евро месечно или 125% от средната работна заплата.

Минималният размер на основните заплати на персонала в лечебните заведения, който не е включен в приложението, се определя в зависимост от квалификацията и приноса му в работата на лечебното заведение.

Плащанията за възнаграждения на персонала ще се извършва въз основа на договор между лечебното заведение и директора на съответната РЗОК, а условията и редът ще бъдат определени съвместно с Българския лекарски съюз при преговорите за новия Национален рамков договор за медицинските дейности за 2026-2028 г.

ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ

Общият гласуван бюджет на НЗОК за 2026 г. е 5 537 996,9 хил. евро.

БАПЗГ настоява размерът на заплатите на специалистите по здравни грижи да бъдат увеличени до 150% от СРЗ. Въпреки това, отчитайки сложната ситуация, в която се намира страната ни на прага на Еврозоната и необходимостта от запазване на бюджетен дефицит в рамките на 3% от БВП, оценяваме усилията на властите да повишат възнагражденията на специалистите по здравни грижи, отдавайки уважение към техния отговорен и всеотдаен труд.

БАПЗГ ще продължи да работи за възможността да участва като равнопоставен партньор на масата на преговори за Национален рамков договор; за разширяването на пакета с амбулаторни здравни грижи, който финансира НЗОК и за осигуряване на работещи механизми за реализирането му, както и за изготвянето на протоколите, техническите фишове и алгоритмите за дейности, необходими при прилагането на Медицинския стандарт „Здравни грижи“ в практиката.

Депутатите отхвърлиха на второ четене предложенията за промени в Закона за лечебните заведения, отнасящи се за възнагражденията на лекарите, на фармацевтите без специалност и на професионалистите по здравни грижи. За това съобщи БТА на 28.10.2025 г.

Отхвърлени бяха предложенията на „Възраждане“ и на „Продължаваме промяната-Демократична България“ (ПП-ДБ) възнагражденията на младите лекари да бъдат 150% от средната работна заплата. Това стана с гласовете на ГЕРБ-СДС, „ДПС-Ново начало“, „БСП-Обединена левица“, „Има такъв народ“, които гласуваха „против“ и „въздържал се“. Исканията на младите лекари за увеличение на заплатите подкрепиха от ПП-ДБ, „Възраждане“, „Алианс за права и свободи“, „Морал, единство, чест“ и „Величие“.

Текстът, предложен от „Възраждане“, беше отхвърлен със 79 гласа „за“, 103 „против“ и 17 „въздържал се“. Вариантът на ПП-ДБ не беше приет със 78 гласа „за“, 105 „против“ и 15 „въздържал се“, като един депутат от ГЕРБ-СДС го подкрепи.

Въпросът за заплатите на младите лекари ще бъде решен с бюджетните закони, каза проф. Костадин Ангелов от парламентарната група (ПГ) на ГЕРБ-СДС. Чрез бюджетните закони ще бъдат въведени нивата на възнаграждения по категории персонал, като ще има няколко категории персонал – лекар без специалност, медицинска сестра, магистър-фармацевт и т.н. Всички останали категории, които са производни от категориите, които казах, ще бъдат предмет на колективно трудово договаряне в съответните лечебни заведения. Имаме ясно взето политическо решение, че няма да има заплата на начинаещ лекар без специалност в системата на болничната медицинска помощ, която да бъде по-ниска от визираните стойности на средната брутна работна заплата, умножени със съответния процент, каза още Ангелов. По думите му медици, които не работят в системата на НЗОК и не се финансират от нея, а във второстепенни разпоредители, ще бъдат финансирани през бюджета на Министерството на здравеопазването.

НАЦИОНАЛЕН РАМКОВ ДОГОВОР

ПАРЛАМЕНТЪТ ОДОБРИ ВЛЮЧВАНЕТО НА БАПЗГ В ПРЕГОВОРИТЕ ПО НАЦИОНАЛНИЯ РАМКОВ ДОГОВОР

Със 111 гласа „за“ и 58 „въздържал се“ депутатите приеха предложенията за промени в Закона за здравното осигуряване, които дават възможност на професионалистите по здравни грижи да участват в преговорите по Националния рамков договор (НРД). Текстовете бяха приети на първо четене, като част от тях ще бъдат коригирани с предложения между първо и второ четене, информира Zdrave.net на 29.10.2025 г.

Конкретните одобрени предложения предвиждат по време на преговорите относно дейности, извършвани от професионалисти по здравни грижи, Българският лекарски съюз да кани за участие и представител/представители на Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи.

Предвижда се също така въвеждане на качествени и количествени индикатори за оценка на лечението на пациентите, както и възможност представители на Българския фармацевтичен съюз (БФС) да участват в контролните дейности на НЗОК, изрично уточняване контролната функция на НЗОК при отпускането на помощни средства за хора с увреждания, както и върху документацията върху трудовите и осигурителните правоотношения на работещите в болниците във връзка с изпълнението на сегашните изисквания основните трудови възнаграждения да са не по-малко благоприятни от предвидените в Колективния трудов договор в отрасъла.

Депутатите се съгласиха още срокът за внасяне на предложения между първо и второ четене да бъде намален на три дни.

ИНИЦИАТИВА

БАПЗГ ЗАПОЧВА КАМПАНИЯ ЗА АМБУЛАТОРНИТЕ ПРАКТИКИ ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ

БАПЗГ започва кампания за амбулаторните практики по здравни грижи сред своите членове, с която да окаже помощ на всички, които искат да създадат своя. За целта организацията направи допитване сред медицинските специалисти, с което да определи нагласите и потребностите им по темата.

В анкетата взеха участие 399 специалисти по здравни грижи от всички направления, като най-голяма част от отговорилите - 73%, са медицински сестри, 15% са акушерки, а 9% - рехабилитатори. Участниците в допитването са от всички региони в страната, като най-голяма част - 21%, са от столицата. 18% от участниците са над 56 години, 35% от анкетираните са във възрастовия диапазон от 46 до 55 години, 25% са от 36 до 45 години, а 21% от 25 до 35 години. Тази структура ясно показва, че интересът към развитието на амбулаторни практики е най-голям сред специалистите в активна трудова възраст.

Има ли нужда?

92% от участниците в анкетата са на мнение, че в страната има място за обществено финансирани амбулаторни практики, едва 3% не са на това мнение.

Възможности на практиките

Дейностите, които могат да се осъществяват от една подобна практика са в широк диапазон, смятат специалистите по здравни грижи:

- Манипулации и наблюдение на пациенти с назначено лечение в дома - 87%
- Здравни грижи в дома на пациенти с хронични заболявания/състояния - 74%
- Извършване на палиативни грижи и/или обучение на близки - 73%
- Обучение и съвети за качествен и максимално независим от здравни грижи живот, ресоциализация и адаптация спрямо степента на инвалидизация - 64%
- Здравни грижи за новородени деца, в рамките на професионалните компетенции на медицинските специалисти по здравни грижи (акушерки, медицински сестри,) - 63%
- Рехабилитация след изписване от болница или назначена за провеждане в амбулаторни условия - 62%
- Наблюдение на жени с нормално протичаща бременност в рамките на професионалните компетенции на акушерките - 52%
- Здравни грижи за деца от 0 до 2 години, предоставяни в домовете от акушерки - 45%
- Здравни грижи за деца от 2 до 3 години, предоставяни в домовете от акушерки - 34%

ИНИЦИАТИВА

(Не)задоволени потребности

Според участниците в анкетата създаването на амбулаторни практики по здравни грижи би могло да задоволи основно нуждите на пациентите от здравни грижи след изписване от болница. На следващо място дейността им може да помогне за повишаване здравната култура на населението и за консултиране на жените относно сексуално здраве, подготовка и протичане на нормална бременност, подготовка за раждане, кърмене и грижи за новороденото.

Според 61% от анкетирания в момента тези грижи са налични за пациентите само срещу заплащане от тях самите, а 23% смятат, че изобщо липсват подобни услуги за хората. Едва 7% са на мнение, че те се предоставят чрез финансиране от общината, а 10% нямат представа как седят нещата.

Финансирането е ключово

93% от анкетирания специалисти биха работили или разкрили амбулаторни практики по здравни грижи, ако има осигурено обществено финансиране на дейността им. Ако няма обаче обществено финансиране, този процент пада на 37, а 63% не биха разкрили подобна практика.

Като форма на обществено финансиране за амбулаторните практики, 52% от анкетирания посочват, че това трябва да е сключването на директен договор с НЗОК, едва 5% смятат, че това трябва да става опосредствано с договор с ОПЛ. Други 10% залагат на финансиране чрез директен договор с Министерство на здравеопазването, а 30% предпочитат това да става смесено - чрез общините и Министерство на здравеопазването/Министерство на труда и социалната политика.

БАПЗГ е наясно с тези нагласи сред своите членове, поради което от няколко години се бори за това да стане пълноправен договорен партньор на НЗОК, както и за приемане на ясен пакет с дейности по здравни грижи, който да се финансира от НЗОК. В резултат и на усилията на съсловната организация през това лято МС прие законопроект за промени в ЗЗО, с които БЛС се задължава да кани съсловната организация по време на преговорния процес за НРД. Макар че това не отразява напълно исканията на БАПЗГ, все пак е стъпка в правилната посока. С оглед на предстоящия договорен процес съсловната организация е внесла в МЗ и проект за промени в Наредба 9, който очаква да бъде разгледан от здравните власти и публикуван за обществено обсъждане.

От какво още имат нужда?

Осигуряването на устойчиво обществено финансиране на амбулаторните практики по здравни грижи е основното, но не и единствено изискване на специалистите по здравни грижи. 48% от анкетирания смятат, че са нужни и други условия:

- Съвременна и лесно преносима апаратура;
- Съдействие от значимите институции;
- Подкрепа и доверие от страна на лекари, близки и пациенти;
- Обучения за повишаване на квалификацията;
- Обучение за административните и счетоводни дейности;
- Ясни правила на работа и права за работещите и потребителите;
- Предоставяне на помещения, оборудвани по проекти;
- Договор с ОПЛ за консултации.

ИНИЦИАТИВА

Как биха работили в подобна практика?

94% от анкетираните считат, че имат нужните компетентности да работят в амбулаторна практика. Като форма на заетост, най-голяма част - 55%, избират почасовата работа и втори договор. На пълна заетост и основен трудов договор искат да работят 40%.

Ефектът от създаването на амбулаторни практики

Създаването на амбулаторните практики по здравни грижи би довело до редица положителни ефекти за пациентите и самите специалисти по здравни грижи.

Ето какви са според анкетираните ползите за пациентите:

- По-добро възстановяване след проведено активно лечение - 85%
- По-достъпни и качествени здравни грижи - 77%
- По-редки хоспитализации - 65%
- Предоставяне на палиативни грижи в дома - 60%
- Повече години в по-добро здраве - 58%
- По-рядко обостряне на хронични състояния - 54%
- Никакъв - 0
- Не знам - 0

Ползите за специалистите:

- По-добро заплащане на положения труд - 72%
- Повишаване на мотивацията да остана в системата на здравните грижи - 70%
- Възможност за пълноценна професионална реализация - 69%
- Професионална автономност - 67%
- Намаляване на желанието за емиграция - 39%
- Никакъв - 1%
- Не знам - 4%

Национална кампания

За да отговори на потребностите на своите членове и на нуждите на пациентите, БАПЗГ започва кампания за амбулаторните практики. Тя ще бъде насочена към специалистите по здравни грижи. По време на нея специалистите, които искат да отворят своя практика, ще разберат какви възможности дава подобна практика, как се разкрива, кои са стандартите, според които тя извършва дейността си. За тази цел организацията ще публикува информативни материали и ще организира серия от виртуални обучения. Сред темите им ще бъдат, както медицински, така и организационни, и етични. Също така ще бъде разкрита виртуална приемна, в която експерт ще бъде наличен веднъж седмично, за да консултира индивидуално специалистите, които имат въпроси.

ИНИЦИАТИВА

БАПЗГ И БА „ЕДИННО ЗДРАВЕ“ СТАРТИРАХА НАЦИОНАЛНА КАМПАНИЯ ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ НА ИНФЕКЦИИТЕ, СВЪРЗАНИ С ИСМО

На 24 септември 2025 г. БАПЗГ и Българската асоциация „Единно здраве“ стартираха Национална кампания за ограничаване на инфекциите, свързани с медицинското обслужване (ИСМО) в лечебните заведения в страната. Целта на инициативата е да се повиши информираността по темата сред специалистите по здравни грижи и по този начин се минимизира риска от възникването на инфекции.

Първото обучение се състоя в Монтана на 30 септември.

Второто обучение се проведе на 2 октомври в Пловдив. по време на обучението бяха засегнати следните теми:

- „Значението на холистичния, интердисциплинарен подход в превенцията и контрола на инфекциите“ – д-р Драгомир Иванов, председател на Българска Асоциация „Единно Здраве | One Health“;
- „Грешни практики в лечебните заведения водещи до повишаване на риска от ИСМО“ – проф. д-р Цонко Паунов, епидемиолог, директор на РЗИ-Варна;
- Епидемиологичен анализ на ехинококозата в България. Препоръки през призмата на „Единно Здраве“ – доц. д-р Калина Стоянова, Катедра „Инфекциозни болести, паразитология и дерматовенерология“, Медицински университет - Варна
- „Принципи за превенция и контрол на индикаторни ИСМО“ – доц. д-р Ваня Рангелова, Медицински университет - Пловдив, Факултет по обществено здраве, Катедра „Епидемиология и Медицина на бедствените ситуации“;
- „Резултати от превалентно проучване на ИСМО, 2022-2023. Международно сътрудничество по Програмата ЕУ JAMRAI 2. Съвместни действия относно антимикробната резистентност и ИСМО“ - д-р Драгомир Иванов, проф. Емма Кьолеян.

На 24 ноември в София ще се проведе третото обучение в рамките на кампанията.

ИНИЦИАТИВА

ЗАПОЧВАТ БЕЗПЛАТНИ ОБУЧЕНИЯ ЗА РАБОТА С ДЕЦА С ДИАБЕТ

Те са насочени към специалистите по здравни грижи и педагозите, организира се от БАПЗГ, БНСДЕ и СНЦ „Култура без граници“

Национален тур с безплатни обучения на специалистите по здравни грижи и педагозите за работа с деца с диабет в училищата и детските градини започва в страната от началото на октомври 2025 г. Инициативата се организира от СНЦ „Култура без граници“ и нейният основател Росица Пандова, в партньорство с Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи (БАПЗГ) и Българско национално сдружение по детска ендокринология (БНСДЕ).

Темата на обученията в страната ще бъде „Деца с диабет на училище – контрол на захарния диабет в детската възраст“. Повод за кампанията бе обнародването на Наредба №2 на Министерството на здравеопазването за устройството и дейността на здравните кабинети в детските градини и училищата през миналия месец. С нея се дава възможност да се разкриват здравни кабинети, в които ще работят лекари или други медицински специалисти - медицински сестри, лекарски асистенти или фелдшери. За всички тях ежегодно трябва да се осигурява и задължително обучение за изпълнение на задълженията им - оказване на първа помощ при спешни състояния, подпомагане на процеса на наблюдение и лечение на деца и ученици с хронични заболявания, промоция на здраве и спазване на хигиенния и противоепидемичния режим, контрол върху храненето при децата и учениците и др.

Целта на предстоящите обучения е да подготвят медицинските специалисти, работещи в детски градини и училища, за адекватна реакция и подкрепа на децата, живеещи с диабет. Особен акцент ще бъде поставен върху:

- *Разпознаване и овладяване на остри усложнения – хипогликемия и хипергликемия;*
- *Безопасност на децата с диабет по време на извънкласни дейности – екскурзии, зелени училища и др.;*
- *Работа с инсулинови писалки, помпи и глюкозни сензори;*
- *Основи на здравословното хранене при деца с диабет.*

Лектори в кампанията ще бъдат изявени ендокринолози, сред които доц. д-р Маргарита Аршинкова от УСБАЛДБ "Проф. Ив. Митев" - София, д-р Елена Вучкова от УМБАЛ "Лозенец" - София, д-р Мария Георгиева от Стара Загора, проф. Мая Константинова и др.

ИНИЦИАТИВА

В СТАРА ЗАГОРА, КАРЛОВО И АВЕНОВГРАД СЕ СЪСТОЯХА ОБУЧЕНИЯ НА СПЕЦИАЛИСТИ ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ И ПЕДАГОЗИ ЗА РАБОТА С ДЕЦА С ДИАБЕТ В УЧИЛИЩАТА И ДЕТСКИТЕ ГРАДИНИ

Близо 50 специалисти по здравни грижи посетиха обучението на тема "Деца с диабет на училище", което се проведе в Стара Загора на 8 октомври 2025 г. То е част от националния обучителен тур, който се организира от СНЦ "Култура без граници", Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи (БАПЗГ) и Българско национално сдружение по детска ендокринология (БНСДЕ). Целта е да се окаже помощ на медицинските специалисти, които работят в здравните кабинети в училищата и детските градини при работата им с деца с диабет.

ИНИЦИАТИВА

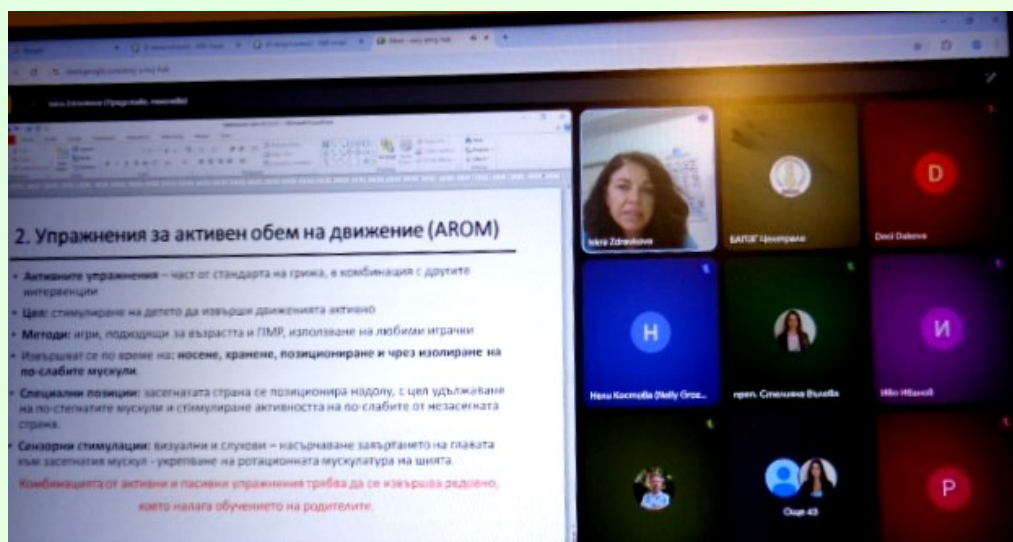
Второто планирано обучение се проведе на 16 октомври в Карлово.

На 30 октомври в Асеновград се състоя третото обучение на специалисти по здравни грижи и педагози за работа с деца с диабет в училищата и детските градини. По време на него Елена Замчева, Десислава Тодорова и Росица Пандова говориха за предизвикателствата пред родителите, а д-р Анелия Балабанова запозна детайлно присъстващите с медицинското състояние диабет и възможностите за добър контрол в детската градина и училището.

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

52-МА СПЕЦИАЛИСТИ ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ ВЗЕХА УЧАСТИЕ В ОНЛАЙН ОБУЧЕНИЕ, ПОСВЕТЕНО НА ВРОДЕНИЯ ЦЕРВИКАЛЕН МУСКУЛЕН ТОРТИКОЛИС

БАПЗГ - Централна и Националният професионален консултативен съвет на рехабилитаторите към Асоциацията проведе на 7 октомври 2025 г. онлайн обучение на тема „Клиничен алгоритъм за ранно идентифициране и интервенция на вроден цервикален мускулен тортиколиз“. Обучението се проведе през платформата Google Meet. В него се включиха 52-ма специалисти по здравни грижи от страната. Лектор на курса беше доц. д-р Искра Димитрова Такева, д.м., преподавател в Медицинския факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, ръководител на специализанти и докторанти, автор на два учебника по Физикална и рехабилитационна медицина и на редица публикации в специализирани списания.

Доц. Искра Такева обясни, че тортиколизът представлява патологично състояние, при което се наблюдава наклон на главата към едната страна с едновременно завъртане на лицето в противоположната посока. Това състояние може да бъде вродено или придобито и често се диагностицира в ранна детска възраст. Най-честите причини за вроденото изкривяване на шията е неправилното положение на плода в утробата или неправилно издърпване на бебето при раждането.

Класическите симптоми на тортиколиз включват: наклон на главата към засегнатата страна; завъртане на брадичката към противоположната страна; палпаторна чувствителност и напрегнатост на стерноклеидомастоидния мускул; ограничени движения на шията; при продължителен нелекуван тортиколиз – асиметрия на лицето, черепа и торса (плагิโอцефалия).

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

Ранната рехабилитация е от решаващо значение за успешното лечение на тортиколис. Основните цели на рехабилитацията са възстановяване на симетрията на шията, подобряване на обхвата на движение и предотвратяване на вторични деформации. По време на презентацията лекторката се спира на Позиционната терапия и връзката възраст - ефективност. Тя обясни необходимостта от извършване на активни и пасивни упражнения за бебето, за които родителите би трябвало да бъдат обучени. Упражненията за активен обем на движение (AROM), които са част от стандарта на грижа в комбинация с другите интервенции, би трябвало да стимулират детето с вроден цервикален мускулен тортиколис да извърши движения активно чрез подходящи игри, любими играчки и др. Използват се и специални позиции на бебето, за да се активират по-слабите мускули. Визуални и слухови симулации пък биха могли да накарат детето да обърне главата си в определена посока. Редовните упражнения спомагат за укрепване на ротационната мускулатура на шията. Чрез използване на специфични топки, играчки и специално оборудване се извършват упражнения от различни позиции (по корем, седеж), за да се стимулира равномерното развитие на мускулите, участващи в движението на главата и врата. За да се получи ефект на освобождаване и да се премахне специфично стягане се прилага лек натиск или масаж на миофасциалните (съединителните) тъкани. Техниката се нарича миофасциално освобождаване. За подобряване на възможностите за движение помагат и мануални терапии, упражнения за баланс, носене на детето в позиция, при която засегнатата страна е „отвътре“. Това насърчава бебето да гледа към противоположната страна. Доц. Такева обясни, че е необходимо да се работи и за постигане на симетрични движения с помощта на упражнения от различни пози и използването на малки тежести (играчки).

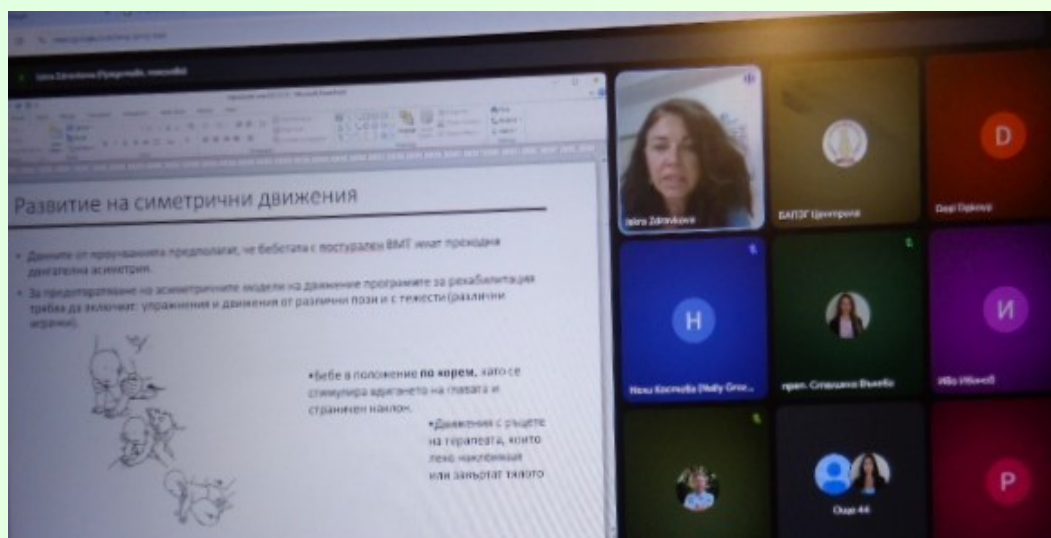
При по-големи бебета по време на лечебния процес могат да се използват също масаж с микротокове, ултразвук, мекотъканни мобилизации, традиционна китайска медицина. За тези интервенции обаче все още не са направени големи клинични изпитвания. Лекторката изтъкна, че не се препоръчва използването на цервикална манипулация.

Стана ясно, че колкото по-рано започне лечебният процес, толкова прогнозата е по-добра. Ако се вземат мерки преди 1-вия месец след раждането за месец и половина се постига 96% успеваемост. Ако лечебната терапия започне между 1-вия и третия месец след раждането след половин година целенасочени усилия се постига успеваемост от 89%. При лечебни процедури с начало между 3-тия и 6-тия месец успеваемостта е 63% след 7-месечно лечение. Когато лечението започне между 6-тия и 12-тия месец след раждането при 9-месечно лечение се получава много ниска успеваемост – едва 19%. Тогава се налага да се прилагат инвазивни методи (ботулинов невротоксин или хирургична интервенция). Диагностиката се осъществява с ултразвуково изследване и/или рентгеново изображение

Изключително важно е бебето да се адаптира към околната среда. За целта то трябва да се поставя в различни позиции в леглото, кошарата, на масата за повиване, по време на кърмене, на столчето в колата и др.

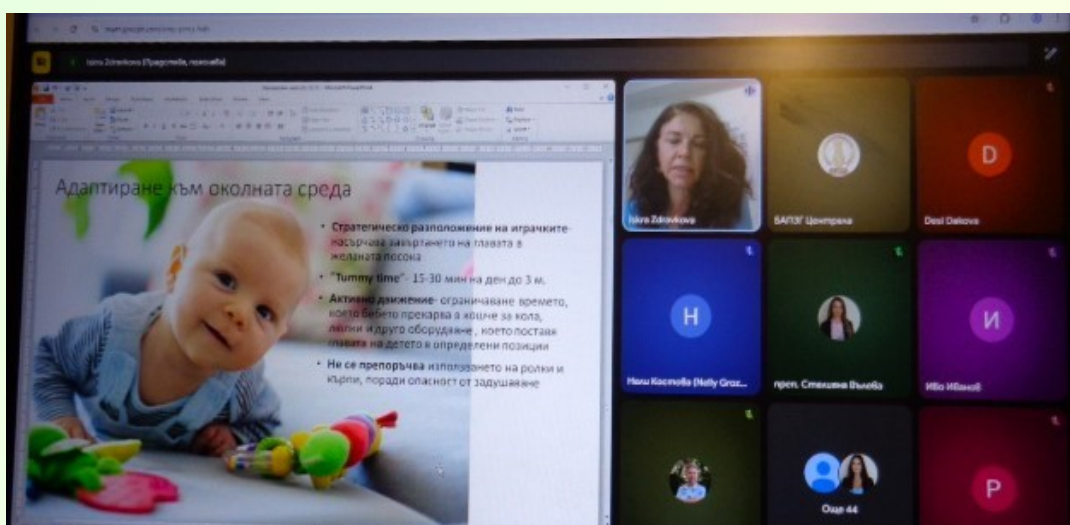
Лекторката обясни, че родителите би трябвало да бъдат обучени в ранно разпознаване на признаците за вроден цервикален мускулен тортиколис. При установяването на асиметрия и ограничен обем на движение на главата и шията, те би трябвало да потърсят специализирана помощ. Родителите трябва да имат знания и умения как да полагат ежедневни грижи за бебе с тортиколис, да следят за редовната смяна на позициите на тяхното бебе, да избягват детето да стои продължително в определени позиции (автомобилно столче, кошници, шезлонги, лежане по гръб).

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

Доц. Такева представи 5-те критерия, които показват, че лечебните цели са постигнати и физиотерапията трябва да се прекрати:

- *Цервикален пасивен обем на движение с остатъчна асиметрия около 5 градуса;*
- *Симетрични модели на активно движение;*
- *Двигателно развитие, съответстващо на възрастта;*
- *Липса на видимо наклоняване на главата;*
- *Информираност на родителите какво да наблюдават при растежа на детето*

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

40 СПЕЦИАЛИСТИ ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ ВЗЕХА УЧАСТИЕ В ОБУЧЕНИЕ, ПОСВЕТЕНО НА ЗАВИСИМОСТИТЕ И ПСИХИЧНОТО ЗДРАВЕ

На 9 октомври 2025 г. Регионална колегия на БАПЗГ - Габрово със съдействието на Община Габрово, Превантивно-информационен център към Общинския съвет по наркотични вещества и председателят на Общинския съвет по наркотични вещества Габриела Йосифова, проведе обучение на тема "Зависимости и психично здраве - превенция, лечение и рехабилитация на зависимости. В обучението участие взеха 40 специалисти по здравни грижи. За това съобщи Росица Христова, председател на РК на БАПЗГ – Габрово.

Лектори бяха:

- Проф. Снежана Златева, д.м. - началник Клиника за интензивно лечение на остри отравяния и токсикоалергии в МБАЛ-Варна към ВМА и преподавател в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна, Катедра "Фармакология, токсикология и фармакотерапия";
- Д-р Иван Добринов - психиатър, началник на отделение в Държавната психиатрична болница в град Раднево.

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

Презентацията на проф. Златева беше на тема „Невробиологични въпроси, свързани със зависимостите. Външни и вътрешни фактори за развитие на болестта“.

Д-р Добринов представи темите "Зависимостта като болест. Нови психоактивни вещества" и "Предотвратяване на насилие при работа с психично болни".

Участниците в обучението решиха ситуационна задача и попълниха анкета. От Сдружението на Анонимните алкохолици представиха своята програма и начините за справяне със зависимостите. Раздадени бяха информационни материали на участниците.

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

**В МЕДИЦИНСКИ КОЛЕЖ – СОФИЯ СЕ ПРОВЕДЕ ОБУЧЕНИЕ НА ТЕМА
„ВЕНДУЗОТЕРАПИЯ И МОКСОТЕРАПИЯ В НЯКОИ БИОЛОГИЧНО АКТИВНИ ТОЧКИ“**

На 9 и 10 октомври 2025 г. в Медицински колеж „Йорданка Филаретова“ към Медицински университет – София се проведе продължаващо безплатно обучение за рехабилитатори, кинезитерапевти и ерготерапевти на тема „Вендузотерапия и моксотерапия в някои биологично активни точки“, организиран от Националния професионален консултативен съвет (НПКС) на рехабилитаторите към БАПЗГ. За това информира г-жа Цветомира Конова, председател на НПКС на рехабилитаторите към БАПЗГ.

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

Лектори бяха:

- ⇒ Доц. Жулиета Геренова, преподавател в МК "Й. Филаретова" с над 50 публикации и 85 цитирания. Работата ѝ е насочена в следните основни направления: рехабилитационни грижи и качество на живот при пациенти с хронични заболявания; рехабилитация при бременни жени и в гинекологията; организационни и педагогически аспекти в процеса на обучението на здравните специалисти; обществено здраве; комуникативни умения.
- ⇒ Александра Здравкова д.м. преподавател в специалностите "Рехабилитация" и "Масажист с увредено зрение" в МК "Й. Филаретова" към МУ-София. През 202 г. защитава ОНС "доктор" в научната специалност "Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията". Сред научните ѝ интереси са теми като Затлъстяването и Диабет тип 2.
- ⇒ Михаела Митрева д. м., преподавател по Лечебен масаж и Кинезитерапия в специалностите "Рехабилитация" и "Масажист с увредено зрение" в МК "Й. Филаретова" към МУ-София.

По време на обучението бяха представени следните теми: „Същност, показания и противопоказания на приложение на моксотерапията и вендузотерапията“, „Практическа част – комбинирани подходи, терапевтиране на някои биологично активни точки (БАТ)“, „Видове вендузи и мокси“.

В края на обучението се проведе изпитен тест. Решилиите успешно теста, ще получат кредитни точки по Единната кредитна система на БАПЗГ за продължаващо обучение.

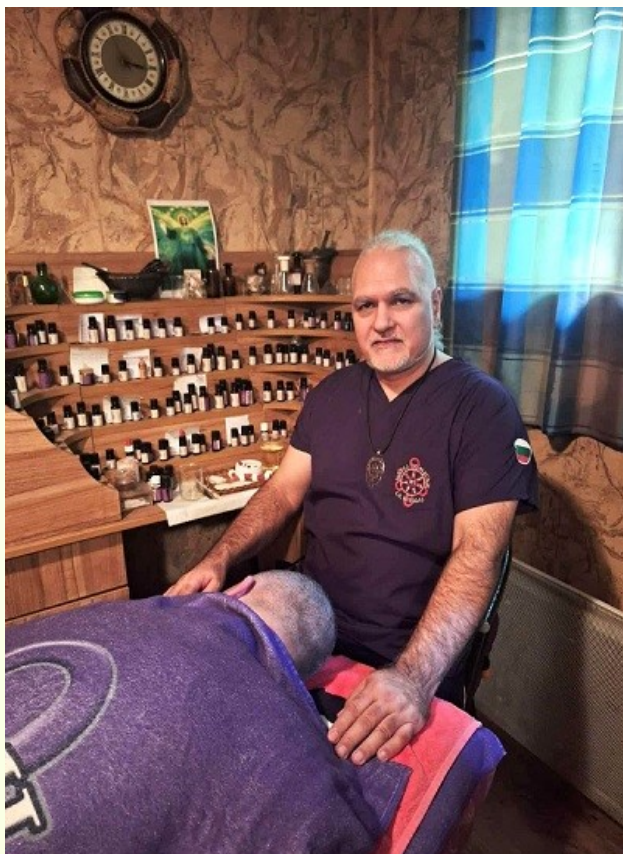

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

В СОФИЯ СЕ ПРОВЕДЕ ОБУЧЕНИЕ НА ТЕМА "ТАЙ ДЗИ - ПСОХОФИЗИЧЕСКИ ТРЕНИНГ ВЪВ ФИЗИКАЛНАТА ТЕРАПИЯ"

На 18 и 19 октомври 2025 г. от 9:00 до 14:00 часа в Медицински колеж „Йорданка Филаретова“ към Медицински университет – София се състоя курс за рехабилитатори, кинезитерапевти и ерготерапевти по ментална практика с движение на тема "Тай дзи - психофизически тренинг във физикалната терапия". Лектор беше Николай Христов, специалист по „Медицинска рехабилитация и ерго-терапия“ и „Психология на здравето“.

Китайският йероглиф Тай дзи означава буквално „велика хоризонтална греди на покрив“, като най-високо, отдалечено място или Велик предел. Това е китайски космологичен термин за Великото крайно, последно, максимално, най-последно, най-крайно, най-далечно и т.н. състояние на недиференциран абсолютен и безкрайна възможност в контраст на У дзи, тоест безкрайността.

От 35 години Николай Христов работи в областта на физикалната терапия и интегративната медицина с акцент върху мануалната терапия, източната лечебна гимнастика и ароматерапията. Преподава различни натуропатични методи в частни и държавни учебни заведения като хонорован преподавател. Автор е на две книги на тема ароматерапия и започва работа по структуриране на собствен авторски метод „Кан Терапия“, който става ноу хау на школата по масаж "Свети Никола", която функционира от 2008 г.

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

РЕНТГЕНОВИ ЛАБОРАНТИ ВЗЕХА УЧАСТИЕ В ДВА УЕБИНАРА, ОРГАНИЗИРАНИ ОТ МЕЖДУНАРОДНАТА АГЕНЦИЯ ЗА АТОМНА ЕНЕРГИЯ

Рентгенови лаборанти от цялата страна се включиха през октомври в два уебинара, организирани от Отдела за радиационна защита на пациентите на Международната агенция за атомна енергия (МААЕ). Агенцията, в която членуват 171 държави, провежда серия от седем уебинара на тема „Изкуствен интелект в радиационната защита на пациентите“. Целта е да се посочи как инструментите и технологиите, задвижвани от Изкуствения интелект (ИИ), могат да подкрепят и усъвършенстват безопасно и ефективно използване на радиация в медицински условия. За това информира Цветелина Зашева, председател на Националния консултативен съвет на рентгеновите лаборанти, към БАПЗГ.

Първият уебинар през октомври беше на тема „Изкуствен интелект в радиационната защита на пациентите: Помощ в диагностичната и интервенционалната радиология“ се състоя на 14 октомври 2025 г. Тя имаше за цел да представи как ИИ може да помогне на здравните специалисти да подобрят обосновката и оптимизирането на радиационната защита при медицински облъчвания в диагностичната и интервенционалната радиология. Обучението се проведе на английски език.

Участниците получиха информация как да използват инструменти с изкуствен интелект при подобряване на процедурите и изображенията, дозиметрията на пациентите и оптимизирането на дозите, за да се подобри тяхната защита. Беше изтъкната ролята на изкуствения интелект в осигуряването на качеството, включително автоматизирания контрол на качеството.

Вторият уебинар на тема „Дози облъчване на пациентите и тъканни реакции при флуороскопски насочени интервенционни процедури“ се проведе на 29 октомври. Целта беше участниците в обучението да разберат колко често се появяват тъканни реакции и тяхната корелация с факторите на процедурата и индикаторите за дозата. Беше изтъкната необходимостта от мониторинг на дозата при сложни процедури за флуоресценция на гърдата (ФГИ). Беше обяснено значението на прилагането на програма за проследяване на пациентите в медицинските заведения, които извършват процедури за ФГИ.

От МААЕ информираха, че флуороскопски насочените интервенционни (ФГИ) процедури са се увеличили значително по брой и сложност: между 2009 г. и 2018 г. прогнозната годишна глобална честота се е увеличила повече от пет пъти, от 0,6 процедури на 1000 души население до 3,2 процедури на 1000 души население.

По време на някои сложни ФГИ процедури пациентите могат да получат високи дози радиация, което води до тъканни реакции, кожни наранявания и в тежки случаи до костни наранявания. Тъй като няма незабавно усещане, симптомите и степента на нараняване може да не бъдат разпознати седмици или месеци, но нараняванията могат да станат изключително болезнени и често се диагностицират погрешно.

Уебинарът представи резултатите и заключенията от координирано от МААЕ проучване, което изследва връзката между показателите за експозиция, факторите на процедурата, факторите на пациента и тъканните реакции.

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

СПЕЦИАЛИСТИ ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ ОТ ВИДИН ВЗЕХА УЧАСТИЕ В ОБУЧЕНИЕ НА ТЕМА „ДЕЦА С ОТКЛОНЕНИЯ В РАЗВИТИЕТО – ИДЕНТИФИКАЦИЯ И СПЕЦИФИКА ВЪВ ФУНКЦИОНИРАНЕТО“

Професионалисти по здравни грижи от направление „Детско и училищно здравеопазване“ от област Видин взеха участие в обучение на тема „Деца с отклонения в развитието – идентификация и специфика във функционирането“. Обучението се проведе във Видин на 25 октомври 2025 г. Лектор беше проф. Силвия Цветкова, д. кл. пс., ръководител на сектор „Предклинични и клинични науки“ към Факултета по фармация при Медицински университет – Плевен.

Теоретичният модул включваше следните теми: „Норма, отклонение от нормата“, „Съвременна концептуална рамка на нарушенията в развитието“, „Деца с умствена изостаналост“, „Деца със сензорни нарушения“ и „Деца с речеви и емоционално-поведенчески нарушения“.

По време на Практическия модул се осъществи работа по групи, решаване на ситуационни задачи, казуси и заключителен тест. Решилите успешно теста ще получат кредитни токи по Единната кредитна система на БАПЗГ за продължаващо обучение.

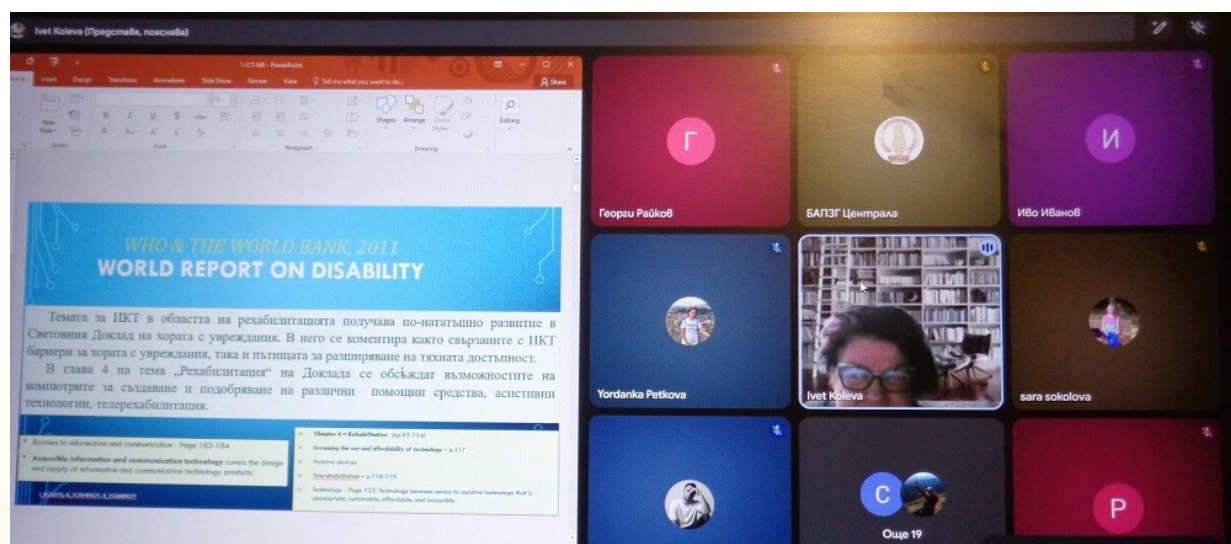
ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ**35 МЕДИЦИНСКИ ЛАБОРАНТИ ВЗЕХА УЧАСТИЕ НА ТЕМА
"ЛАБОРАТОРНА ДИАГНОСТИКА НА ВИРУСНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ –
COVID-19, ОВЗ И ПОСТ-ВИРУСНИ СЪСТОЯНИЯ“**

Регионална колегия на БАПЗГ – Стара Загора проведе на 29 октомври 2025 г. в Медицински колеж - Стара Загора присъстен курс за медицински лаборанти на тема "Лабораторна диагностика на вирусни заболявания - COVID-19, ОВЗ и пост-вирусни състояния". 35 медицински лаборанти и други специалисти взеха участие в обучението. Лектор беше д-р Басам Ал Ашкар, специалист по клинична лаборатория. За това съобщи г-жа Румяна Желязкова, председател на РК на БАПЗГ – Стара Загора.

Участниците в курса ще получат кредитни точки по Единната кредитна система на БАПЗГ за продължаващо обучение.

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

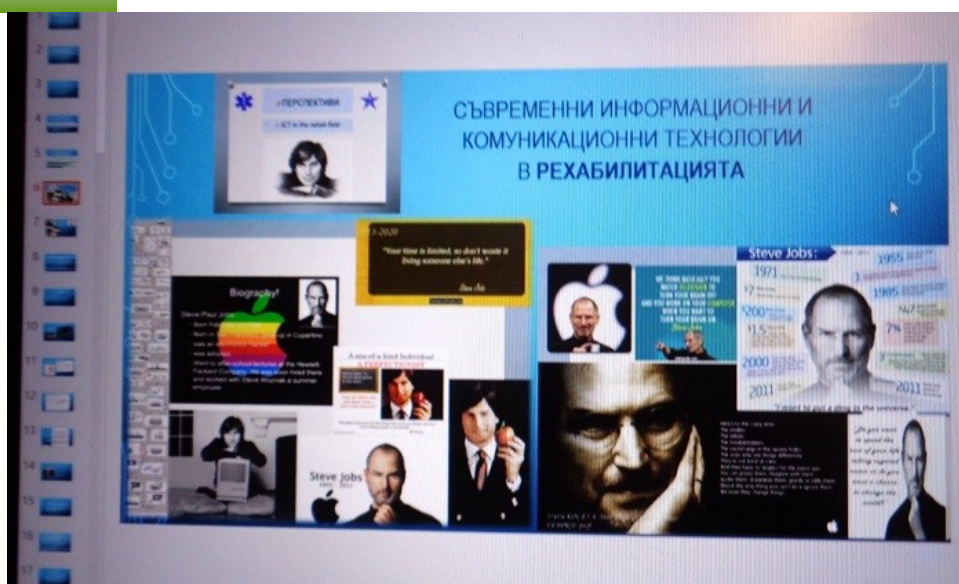
29 РЕХАБИЛИТАТОРИ, ЕРГОТЕРАПЕВТИ И КИНЕЗИТЕРАПЕВТИ СЕ ВКЛЮЧИХА В ОНЛАЙН ОБУЧЕНИЕ НА ТЕМА „НОВОСТИ В РОБОТИЗИРАНАТА РЕХАБИЛИТАЦИЯ“

На 28 и 29 октомври 2025 г. онлайн обучение на тема „Новости в роботизираната рехабилитация“, в което се включиха 29 рехабилитатори, ерготерапевти и кинезитерапевти от различни градове. Курсът се организира от БАПЗГ, за членовете на Асоциацията той беше безплатен. Лектор на обучението беше проф. д-р Ивет Колева, д.м., д.м.н., специалист по физикална и рехабилитационна медицина, и по нервни болести, преподавател в Катедра „Кинезитерапия“ към Факултета по обществено здраве „Проф. д-р Цекомир Воденичаров, дмн“ на Медицински университет – София.

Проф. Колева запозна курсистите с основни международни документи свързани с рехабилитацията и нарасналата нужда за използване на съвременни методи, стъпили на информационните и комуникационни технологии, роботизирани платформи и устройства за диагностика и рехабилитация. Международната конвенция за правата на хората с увреждания (2006 г.) за първи път постави въпроса за достъпността на информационните и комуникационните технологии за хората с увреждания и за тяхното приложение в хабилитацията и рехабилитацията.

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

Лекторката представи диагностичните възможности на Електромиографията (ЕМГ) и Електро-неврографията (ЕНГ), Постурологичната методика за изследване на равновесието, различни системи за подобряване на равновесието, движението и захвата при пациенти с различни заболявания на централната и периферната нервна системи, парези вследствие на катастрофи и инциденти, и др. Лекторката представи различни системи за рехабилитация – използването на различни видове локомати, системите LPG – HUBER, Vibra moov, Тайро, използването на различни видове работи за рехабилитация – екзоскелети, енд-ефекторни устройства, роботизирани устройства за долен и горен крайник и др.

Проф. Колева говори за възможностите на виртуалната реалност (специфични видеоигри, решаване на определени задачи) за подобряване на двигателните възможности, намаляване на хроничната болка и тревожността. Тя представи конкретни случаи и анализ на постигнатите лечебни резултати вследствие прилагането на индивидуални планове с комбиниране на различни методи за рехабилитация, включително и роботизирана рехабилитация. Специалистката цитира проучване, според което използването на роботизирани системи в рехабилитацията и тяхното съчетаване с досега използваните методи дава в пъти по-добри резултати в сравнение с прилагането само на конвенционални методи и системи.

Акцент на втория обучителен ден беше темата „Рехабилитация на захвата и походката чрез съвременни методи“. Лекторката представи видовете захвати и походки, разнообразни функционални задачи и тренировки, роботизирана неврорехабилитация за горен и долен крайник. Бяха представени различни методи за раздвижване и рехабилитация според заболяването (множествена склероза, болестта на Паркинсон, мускулно-скелетни заболявания, детска церебрална парализа, счупен крайник, след инсулт и др.) и състоянието на пациента. Виртуалната реалност (VR) също е съюзник в лечебния процес – курсистите се запознаха с различни мотивационни игри, техники за придобиване на увереност, по-добро справяне с ежедневните дейности, включване на повече сензорни възможности (зрение, слух, тактилен, мирис, вкус и др.). Бяха представени различни скали за оценка на състоянието на пациента и отчитане на постигнатите резултати по време на рехабилитационната програма.

След презентациите участниците решаваха тест за проверка на новите знания. Успешно решилиите теста ще получат кредитни точки по единната кредитна система на БАПЗГ за продължаващо обучение.

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

160 СПЕЦИАЛИСТИ ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ ВЗЕХА УЧАСТИЕ В ОНЛАЙН ОБУЧЕНИЕ НА ТЕМА „КАК СЕ СЪЗДАВА АМБУЛАТОРНА ПРАКТИКА ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ“

БАПЗГ и Сдружението на амбулаторните практики по здравни грижи в страната проведеха на 29 октомври 2025 г. безплатно виртуално обучение на тема "Как се създава амбулаторна практика по здравни грижи". То е част от кампанията на двете организации за популяризиране на възможностите за развиване на амбулаторни практики.

Срещата премина в дискуссионна форма. В нея се включиха 160 специалисти по здравни грижи от цялата страна. Анелия Атанасова, председател на Националния професионален консултативен съвет (НПКС) на медицински специалисти, които работят в амбулаториите за здравни грижи, към БАПЗГ и председател на Националното сдружение на амбулаториите за здравни грижи в България обясни необходимите законови стъпки за регистрация на амбулатория по здравни грижи. Г-жа Атанасова, която е основател на първата амбулаторна практика за здравни грижи у нас, даде и практически съвети на участниците. Всички бяха единодушни, че липсата на финансиране на дейностите в амбулаториите от страна на НЗОК е спирачка повече специалисти по здравни грижи да регистрират свои практики в извънболничната помощ. В същото време много пациенти имат нужда от здравни грижи в домашни или амбулаторни условия.

Г-жа Атанасова припомни, че Националният съвет по качество към БАПЗГ е изготвил Методика за амбулаторните практики, която може да се види в сайта на БАПЗГ. Методиката съдържа полезна информация не само за това как се регистрира практика, но и някои специфични формуляри, които могат да помогнат в ежедневната организация на работа и дейност. Сред тях са: Индивидуален план за грижи; План за сестрински/акушерски/рехабилитационни грижи; Досие за грижи в дома; Информационно съгласие; Карта за осъществена консултация; Програма за раздвижване и други.

Анелия Атанасова изтъкна колко важно е работещите в амбулаториите за здравни грижи да бъдат единни, за да популяризират и подпомагат дейността си, както и да отстояват интересите на пациентите и правото да работят пълноценно.

Своя личен опит при откриване на амбулаторна практика сподели Капка Митева, специалистка по физиотерапия и рехабилитация. Тя изтъкна трудностите, през които е преминала, за да помогне на колегите си да избегнат подобни препятствия.

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

31 СПЕЦИАЛИСТИ ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ СЕ ВКЛЮЧИХА В КУРСОВЕ ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ ПРЕЗ ОКТОМВРИ

31 специалисти по здравни грижи се записаха за курсове за дистанционно обучение през октомври. От началото на годината 206 специалисти по здравни грижи от цялата страна надградиха своите знания в курсове за дистанционно обучение, които предлага Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи.

Най-голям интерес предизвикаха следните теми: „Технически помощни средства при различни видове увреждания“, „Управление на човешките ресурси в здравните грижи“, „Диабетът в детска възраст“ и четирите модула за хранителните добавки.

БАПЗГ предлага курсове за дистанционно обучение от 2015 г. За разлика от онлайн курсовете, които се провеждат в точно определено време с лектор/лектори в реално време, дистанционните курсове позволяват на курсиста в удобно за него време в рамките на две седмици да влезе в платформата на БАПЗГ за дистанционно обучение и да прочете учебния материал, след което да попълни изпитния тест.

Цената на платените курсове варира от 18 лева до 34 лева. При възможност регионалните колегии на БАПЗГ и първичните дружества покриват финансови разходи на редовни членове, които искат да се обучават. БАПЗГ предлага и безплатни курсове за дистанционно обучение.

Всеки курс носи кредитни точки, определени по Единната кредитна система на БАПЗГ за продължаващо обучение.

**Подробна информация за курсовете за продължаващо обучение може се види
в сайта на БАПЗГ, раздел „Продължаващо обучение“**

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

КУРСОВЕ ЗА ДИСТАНЦИОННО ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ НА БАПЗГ

1. Разпознаване на симптомите на насилие – I част	10 кредитни точки
2. Разпознаване на симптомите на насилие – II част	12 кредитни точки
3. Наставничество в сестринството	13 кредитни точки
4. Дигитални технологии в образната диагностика	8 кредитни точки
5. Промоция на здраве. Здравно образование	24 кредитни точки
6. Конфликти в здравеопазването	14 кредитни точки
7. Управление на човешките ресурси в здравните грижи	17 кредитни точки
8. Оценка на качеството на здравните услуги - подходи, методи и техники	14 кредитни точки
9. Организиране и управление на процеса на възпитание в ранна детска възраст	16 кредитни точки
10. Сестрински грижи при трансмисивни (вектор-преносими) инфекции	15 кредитни точки
11. Профилактика на рака на маточната шийка – роля на акушерката	16 кредитни точки
12. Палиативни грижи	21 кредитни точки
13. Помощни технологии - технически помощни средства	8 кредитни точки
14. Технически помощни средства при различни видове увреждания	10 кредитни точки
15. Комуникация с хора с увреждания	5 кредитни точки
16. Хранителни добавки - класификация. Модул 1	8 кредитни точки
17. Хранителни добавки - микроелементи. Модул 2	6 кредитни точки
18. Хранителни добавки - макроелементи. Модул 3	9 кредитни точки
19. Хранителни добавки - фитохимикали. Модул 4	8 кредитни точки
20. Диабетът в детска възраст	7 кредитни точки

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Провеждане на курсовете: Целогодишно
 Начало на курс: Всяко 15-то число на месеца
 Продължителност на обучението: 15 дни
 Регистрацията в платформата и заплащането за избрания курс
 се правят най-малко 5 дни преди началото на курса.
 При необходимост от допълнителна информация свържете се на тел: 0886 615 600.
 E-mail: cpo.bapzg@gmail.com

ИНТЕРВЮ

Райна Бояджиева, зам.-председател на УС на БАПЗГ:
СИЛНА АКУШЕРКА ОЗНАЧАВА
ЩАСТЛИВИ СЕМЕЙСТВА И ПО-ЗДРАВО ОБЩЕСТВО

- Г-жо Бояджиева, кои бяха основните акценти на 8-та конференция на Европейската асоциация на акушерките (ЕМА), която се проведе в Малта на 24 и 25 октомври тази година?

- Фокусът беше върху автономността на акушерката, ролята ѝ като саморегулиращ професионалист и необходимостта от съвременни, образователни стандарти, съответстващи на международните критерии на ICM. В редица европейски държави (Великобритания, Нидерландия, скандинавските страни и др.) акушерката е саморегулиращ професионалист – това означава, че тя носи отговорност за своята практика, взема решения в рамките на своята компетентност и работи в партньорство с жената. В много европейски страни професията има реална автономия и ясни механизми за саморегулация. В България акушерките все още не сме напълно саморегулираща се професия в юридическия смисъл, но сериозно гледаме в тази посока – към по-силна професионална независимост, основана на компетентност, етика и обществено доверие.

- Има ли нови моменти в медицината и здравните грижи за бременните, родилките или жените в климакс?

- Да, акцентът бе върху модела на грижа, водена от акушерка (Midwife-led continuity of care) – научно доказано ефективен подход, който подобрява здравните резултати за майката и бебето.

Според данни, представени на конференцията жените, които получават непрекъсната грижа от акушерка са:

- ⇒ Седем пъти по-вероятно да родят с помощта на акушерка, която вече познават и на която имат доверие;
- ⇒ 24% е по-малка вероятността да се случи преждевременно раждане;
- ⇒ 16-19% е по-малко вероятно да загубят бебето си;
- ⇒ 15% по-рядко имат нужда от медикаментозно обезболяване на раждането;
- ⇒ 16% по-рядко се налага епизиотомия.

ИНТЕРВЮ

Това е категорично доказателство, че инвестицията в акушерството е инвестиция в общественото здраве. Темата за менопаузата и климакса също беше засегната в контекста на непрекъснатостта на грижата за жената през целия жизнен цикъл – от юношеството до зрелостта.

- Кои са тенденциите на развитие на акушерската грижа в Европа?

Водещите тенденции включват:

Актуализиране на Директивата на ЕС за професионалните квалификации, което ще осъвремени съдържанието на програмите за обучение на акушерките;

Разработване на глобални учебни програми (Global Sample Curricula) за базово и следдипломно образование по акушерство;

Утвърждаване на саморегулирана, автономна и отговорна професия с ясно очертани граници на компетентност и партньорство с жената;

Междупрофесионално сътрудничество и интегриране на акушерките в първичната здравна грижа.

- Как тези тенденции кореспондират с практиките у нас?

Българските акушерки споделят същите професионални ценности и стремежи като своите европейски колеги. БАПЗГ работи за:

Внедряване на международните стандарти на ICM в обучението и практиката;

Защита на автономната роля на акушерката;

Разширяване на обхвата на акушерската грижа, включително консултативна и профилактична.

Участие в европейски и международни форуми, които утвърждават гласа на българската акушерка.

- Какво е най-важното послание от конгреса, което трябва да достигне до българските акушерки?

Акушерката е професионалист със самостоятелна роля, компетентност и отговорност.

Ние не сме помощен персонал, а водещи специалисти в грижата за жената – с мисия, знания и право да вземаме решения. Международното послание е ясно: Акушерката трябва да бъде образована, автономна и призната като равноправен партньор в здравната система.

- А какво трябва да достигне до хората, които изграждат здравната ни система?

Необходима е дългосрочна държавна политика, която:

Признава стратегическата роля на акушерката за общественото здраве;

Подкрепя инвестициите в образование и саморегулация;

Гарантира условия за устойчиво професионално развитие и достойно заплащане.

Само чрез системен подход и диалог между институциите можем да постигнем модерна, ефективна и хуманна здравна система, в центъра на която стои жената – а до нея, акушерката.

Особено вдъхновяваща беше срещата ни с Anna af Ugglas – главен изпълнителен директор на ICM и Prof. Mechthild Maria Groß, световно признат изследовател и преподавател в областта на акушерството. Един от най-силните моменти за мен на този конференция беше посланието на Anna af Ugglas „Strong midwives lead to strong communities“. То много ясно изразява философията, която и ние в БАПЗГ акушерки споделяме – че здравата общност започва от добре подготвената, призната и уважавана акушерка. Когато акушерката е силна и майките са уверени, семействата са щастливи, а обществото – по-здравно.

ИНТЕРВЮ

**АКУШЕРКИТЕ ИННА НЕНОВА И ДАНИЕЛА ЛЮТАКОВА
ОБЯСНИХА В „ПОДКАСТ ЗА ЗДРАВЕ“
ЗАЩО КЪРМЕНЕТО Е ИЗКЛЮЧИТЕЛНО ВАЖЕН СТАРТ ЗА ЖИВОТА**

Снимка: bTV Media Group

Кърменето е естествен процес, от който произхожда названието „бозайник“. Това е акт, който дава стабилна основа за развитие на организма – както във физически, така и в психо-емоционален план. Кърменето до шестия месец без участието на вода намалява риска от диабет тип 2 с до 40%.

Известно е, че кърмените бебета боледуват по-рядко и по-кратко. Знае се и че кърменето повишава коефициента на интелигентност на децата. Майките, които кърмят, имат по-нисък риск от развитие на рак на гърдата с близо 24%. Темата беше разгледана в разговор между д-р Неделя Щонова и специалните гости в „Подкаст за здраве“ на 16 октомври 2025 г.:

ИНТЕРВЮ

Инна Ненова е опитна акушерка и активен изследовател в областта на акушерството и грижите за майката и детето. Има научна степен „доктор“ по „Управление на здравните грижи“. От 2015 г. работи в ДКЦ „Чайка“ във Варна, а от 2019 г. е главна акушерка в Амбулатория – Медицински център за специализирана медицинска помощ. Също е член на Националния съвет по качество на БАПЗГ. Тя е акушерка с дългогодишен опит и активен участник в изследвания и инициативи, които са насочени към подобряване на женското здраве в подкрепа на кърменето.

Даниела Лютакова е акушерка и консултант по кърмене, сертифицирана в Международния борд. Също е асистент и преподава на бъдещите акушерки в Русенския университет и подготвя своята дисертация. През месец май тази година е избрана за председател на Националния професионален консултативен съвет на акушерките към БАПЗГ. През 2022 г. се дипломира с отличие и като магистър по „Управление на здравните грижи“ в Медицински университет – Варна.

Защо кърменето е толкова важно?

„В България сме на едно от челните места по закърмени бебета в болницата“, коментира в „Подкаст за здраве“ Инна Ненова. А Даниела Лютакова акцентира върху ползите от кърменето за майката и детето, свързани с:

- кардиопулмоналната адаптация на бебето;
- терморегулацията му;
- понижаване на нивата на стрес на новороденото;
- улесняване на адаптацията към живота извън утробата и др.

„Кърмата се адаптира към нуждите на бебето, защото в момента, в който съединим устната кухина със зърното, протича обмен между отделните клетки и реално по този начин майката модифицира състава на кърмата, за да бъде максимално полезна за бебето“, изтъкна Инна Ненова.

ИНТЕРВЮ

„Кърмата винаги е хубава“, заявява Даниела Лютакова. Без значение от нейните цвят и консистенция. Цветът на кърмата зависи от диетата на майката – ако тя консумира повече зеленелисти зеленчуци например, може да се забележи зеленикаво оцветяване на кърмата, без това да е опасно за бебето. *„Доста стабилен е съставът на кърмата“,* убедена е акушерката. С напредване на времето се повишава концентрацията на имунни фактори в майчиното мляко.

Това е свързано с развитието на имунната система на детето. Според СЗО кърменето трябва да продължи поне 2 години. Кърмата притежава и доказани ползи за микробиома.

„Много малко жени не могат да кърмят“, изтъкна Инна Ненова. И допълва, че противопоказанията са обект на лекарската експертиза. По думите ѝ, проблемът не се корени толкова в инфекцията, колкото в терапията, с която тя ще бъде лекувана. Масовите инфекции като настинка, грип, дори КОВИД са често срещани и водят до предаване на антитела срещу вируса на детето. Едно от условията, които майката трябва стриктно да спазва, е да поддържа добра хигиена на ръцете си преди кърменето, по време на кърменето и след кърменето.

ИНТЕРВЮ

Миглена Сиракова,
председател на Националния професионален консултативен съвет
на медицинските сестри към БАПЗГ:

НЕДОСТИГЪТ НА МЕДИЦИНСКИ СЕСТРИ Е ОСНОВЕН ПРОБЛЕМ

**Много често се говори за промяна на условията и заплащането на труда ни,
 това е изключително важно да се случи**

- Каква е основната задача на НПКС на медицинските сестри към БАПЗГ?

- Основната задача е да се изработят ръководства за добра сестринска практика, алгоритми за работа, както за всички общи дейности, така и за различните специалности – за специфични дейности. Това ще гарантира от една страна качеството на извършените здравни грижи, от друга ще покаже какъв трябва да бъде броят на медицинските сестри, които могат да извършват качествено тези дейности. При наличие на ясни правила пациентите ще бъдат сигурни в качеството на здравните грижи, които се извършват по един и същи начин, независимо нивото на компетентност на лечебните заведения. В националния професионален консултативен съвет на медицинските сестри участват и колеги, работещи в здравни кабинети, където работата е много специфична. Професионалните дейности на медицинските сестри са с много широк диапазон.

Публикуваният за обществено обсъждане Медицински стандарт „Здравни грижи“ задава рамката на нашите дейности, но специфичните здравни грижи изискват отделни разписани правила и алгоритми. Това е огромна работа, която изисква участието и на преподавателите в медицинските университети, също представени в Консултативния съвет. Разбира се, проучваме и международния опит на сродни сестрински организации с амбицията да изготвим документи, базирани на научни доказателства и приложими в практиката. Трябва да признаем, че подобни разписани правила съществуват и в момента, но се налага те да бъдат променени и актуализирани. Предизвикателството се състои и в това, че трябва да бъдат и дигитализирани. Чака ни много работа!

ИНТЕРВЮ

- Кои са най-наболелите проблеми в гилдията?

- Липсата на достатъчен брой медицински сестри. Това води до пренатоварване, неудовлетвореност и отказ от практикуване на професията. Една част от новозавършилите медицински сестри не започват да работят по професията си, пренасочват се към други дейности, които не са толкова натоварващи физически и емоционално и са по-добре заплатени.

- По кои от тях работите в НПКС на медицинските сестри?

- В този си състав Консултативният съвет е само от няколко месеца. В момента се работи за създаване на ръководства за добра сестринска практика, алгоритми за общите дейности - има изготвени такива за една хирургична специалност.

- Какво искате да се промени в здравеопазването, за да чувствате удовлетворение от труда си?

- Много често се говори за промяна на условията и заплащането на труда ни, това е изключително важно. Другото важно е доверието на обществото към всички, които са в системата, да се промени в положителна посока. Това не може да се постигне само с негативни послания, каквито в момента не липсват в медиите. Не можем да очакваме, че ще има желаещи да се обучават и да работят като медицински сестри, когато са заобиколени от негативна информация. Всеки ден се случва пациенти да получават необходимото лечение, да са удовлетворени от положените за тях грижи и да се прибират при семействата си. Всеки ден медицинските екипи - част, от които са медицинските сестри - се справят с много и различни по сложност случаи. За постигнатите успехи почти не се говори или са единични случаи.

- Какво бъдеще очаквате за българското здравеопазване?

- Нужна е визия за здравеопазването и в частност за съсловието, да има предвидимост, спокойствие и удовлетвореност от свършената работа за всеки, както за пациентите, така и за медицинските сестри, които 24 часа 7 дни в седмицата полагат здравни грижи.

ИНТЕРВЮ

Проф. Диана Петкова, председател на Българското дружество по белодробни болести: МЕДИЦИНСКИТЕ СЕСТРИ ТРЯБВА ДА ПОДДЪРЖАТ КВАЛИФИКАЦИЯТА СИ

Проф. Петкова, съвсем наскоро във Варна се състоя безплатно обучение за медицински сестри от цялата страна, които се занимават с пациенти с респираторни заболявания. Кои бяха основните теми и откога се провежда то?

Първите обучения на респираторните сестри бяха проведени през 2012 г. по идея на тогавашния председател на УС на Българското дружество по белодробни болести - доц. Явор Иванов, който ръководи клиниката в УМБАЛ - Плевен. От тогава досега, изключвам пандемията, всяка година с решение на УС на БДББ в плана на дружеството е залегнало такова обучение за респираторни сестри от цялата страна.

Какви са темите?

Те са разнообразни, понякога се повтарят като спешни състояния, обучения за работа с инхалаторни устройства, кислородолечение, включително домашна кислородотерапия. Имаме различни теми, които касаят бронхологията, обгрижване на тежко болни пациенти, които са в интензивни отделения, психичното състояние на пациентите с астма и много други. Всяка година задължително имаме участници сред лекторите от специалисти по здравни грижи, които са разработили научни теми, докторати. Напоследък представяме възмож-

ностите за сестрински практики в доболничната сфера, обръщаме внимание на болничната хигиена, на това как се обгрижва един централен венозен път, засягаме и доста теми, които влизат в палитрата на обучителните срещи. Наред с това последните години на тези обучителните модули каним и чуждестранни лектори, които да се включат в научната програма. Най-често това са медицински сестри от партньорска организация в Швейцария, които преподават самостоятелния модел на работа на медицинската сестра в доболничната помощ, както и спецификите на работа в белодробните отделения.

ИНТЕРВЮ

- Какви са целите на тези обучения?

- Целите са извършване на следдипломно обучение на респираторните сестри, защото няма как лекарите непрекъснато да се обучават и усъвършенстват, а медицинските сестри да седят на едно място. Това е несъстоятелно, но тъй като екипното обучение на лекарите и медицински сестри у нас се случва рядко, взели сме решение, когато можем да го правим заедно, а когато не можем - да организираме форми, за да преподаваме на сестрите това, което трябва да знаят, за да се увеличава нивото на тяхната квалификация. Всяко едно обучение завършва със сертификат от БДББ.

- Виждале ли ползите в практиката си след това?

- Разбира се, тази година една част от обучението беше свързано с кардиопулмоналната ресусцитация, която може да се наложи във всеки един момент във всяко едно отделение, клиника или практика. Затова медицинските сестри трябва да имат знанията и могат да ги приложат, активно да участват в действията на екипа при тези спешни ситуации на сърдечен арест или остра белодробна недостатъчност, в които се борим за живота на човек. По време на обученията медицинските сестри могат да

си припомнят основните състояния, медикаментите, манюврите на сърдечния масаж и да дискутират темите в групите. Тази година лектор бе д-р Занев, гл. асистент в Клиниката по анестезиология и реанимация на УМБАЛ "Св. Марина" във Варна. С огромно търпение и професионализъм той преведе медицинските сестри през всички етапи, държа им ръцете, за да знаят как правилно да ги позиционират върху пациента, как се осъществява дефибрилацията, върху какво да внимават. Човек се връща с нови знания и опит от тези обучения.

ИНТЕРВЮ

- Тази година гост-лектори са били медицински сестри от Белодорбната лига "Сент Гален" в Швейцария - какъв е техният опит и по какво се различава от този на българските им колеги?

- С Белодорбната лига в Сент Гален ни свързва дългогодишно партньорство. Белодорбните лиги в Швейцария имат над 100-годишна история. Те са възникнали като организация на жените, които помагат в борбата с туберкулозата - дейност, която и днес изпълняват. Това са неправителствени организации, които запълват едно пространство, което у нас е незаето - между личния лекар, болничната и извънболничната помощ. Това са организации, в които има изключително добре подготвени и обучени медицински сестри, които в домашни условия помагат на пациентите, упражняват контрол върху лечението, имат емпатията да им помагат и за някои социални и битови проблеми. Белодорбните лиги в Швейцария се грижат за пациенти с хронични белодробни заболявания, астма, които са на домашно лечение и използват апарати за подпомагане на своето дишане или имат нужда от рехабилитация и тренинги на дихателната мускулатура. Тези лиги организират и социални дейности за пациентите си, като всяка година предлагат на хронично болните екскурзии под наблюдението и контрола на служители на лигите, така че един инвалидизиран пациент да може да се качи на кораб и да обиколи Средиземноморието и да се почувства пълноценен човек. Разликата с Швейцария е, че у нас няма такива институции и НЗОК не заплаща за тези дейности - в резултат на това те са делегирани на близките.

- БАПЗГ се бори да се развият амбулаторни практики по здравни грижи, смятате ли, че те биха могли да попълнят тази ниша?

- Гост-лектор в нашия модул беше старша медицинска сестра Дора Василева, която направи първата практика в България. Тя защити съвсем наскоро своята докторска работа и представи резултатите от своето проучване от проследени практики в страната. Първото условие, за да се случат тези практики у нас, е да имаме обучени специалисти по здравни грижи. Ако те са налице и държавата има пари да финансира дейността им, това ще се случи. Виждайки реалността в страната, съм малко скептично настроена. При следдипломното обучение и квалификацията сред специалистите по здравни грижи има какво да се желае, трябва да се намерят и средства, с които здравната система да финансира тази дейност, като това ще доведе до по-малко разходи в дългосрочен план.

ИНТЕРВЮ

- Смятате ли, че медицинските научни дружества биха откликнали на едно съвместно сътрудничество с БАПЗГ за подобряване на следдипломното обучение?

- Въпросът е риторичен, ние го правим и сега, и смятам, че сме един вид визионери в тази посока. За да правим това обучение толкова години и да го финансираме със средства, с които разполагаме благодарение на нашите партньорски отношения с фармацевтичната индустрия, сме прозрели необходимостта и сме подали ръка. Надявам се, че и останалите колеги ще постъпят така.

- Министерството на здравеопазването в момента редактира медицинските стандарти, какво ще се случи с Медицинския стандарт за белодробни болести?

- В УС на дружеството и в експертния борд към МЗ многократно сме обсъждали стандарта, внесли сме промени, които считаме, че трябва да се осъществят. С промените надграждаме определени направления и се надявам скоро те да видят бял свят.

- Какво е кадровото състояние в болничната и извънболничната сфера от гледна точка на здравните специалисти?

- Трагично. Правихме анализ, средната възраст на специалистите по здравни грижи, които работят в отделенията и клиниките по белодробни болести, както и в специализираните болници, е над 55 години. Млади хора има малко заради заплащането. Трудът на специалистите по здравни грижи никак не е лек, а белодробните пътеки са едни от най-недофинансираните в сравнение с останалите клинични специалности. Това ниско финансиране рефлектира в заплащането и то не е атрактивно. Да не говорим за специализираните белодробни болници, където за последните три години въпреки инфлацията, няма индексация на заплащането. С това сме запознали МЗ, НЗОК и БЛС, надяваме се в следващия бюджет да се инвестират повече средства, защото няма да има кой да лекува болните и да учи младите специалисти. Не трябва да има пандемия, за да се сети някой за тези лечебни заведения. Трябва да има дългосрочни планове за развитие, които да не поставят страната ни на колена в определени моменти, защото белодробните заболявания са най-честите.

НАЦИОНАЛЕН ФОРУМ

ХІХ НАЦИОНАЛЕН ФОРУМ НА СПЕЦИАЛИСТИТЕ ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ СЪБРА В ШУМЕН МЕДИЦИ ОТ ЦЯЛАТА СТРАНА

На 24 и 25 октомври 2025 г. в гр. Шумен се проведе ХІХ Национален форум на специалистите по здравни грижи и постерна секция за студенти под надслов "Справедлив достъп до качествени здравни грижи". На форума присъстваха 250 участника от регионални колегии и учебни структури от Русе, Варна, Велико Търново, Плевен, Шумен, София, Враца, Монтана, Пловдив, Стара Загора, Ямбол, Добрич и Бургас. Това съобщи на електронния бюлетин на БАПЗГ г-жа Румяна Желязкова, председател на Регионална колегия на БАПЗГ – Шумен.

Специалисти по здравни грижи участваха в конференцията с доклади и постери, свързани с общите и специализирани здравни грижи, училищното и детското здравеопазване.. Беше обменен ценен професионален опит.

Форумът беше открит от председателя на Регионална колегия Шумен Румяна Желязкова и кмета на град Шумен проф. Христо Христов.

Гости на събитието бяха и зам.-кметът на Община Шумен по здравеопазване и социални дейности д-р Светослава Хайнова, бившият председател на БАПЗГ и настоящ член на УС на БАПЗГ г-жа Милка Василева, председателя на Националния съвет по качество на БАПЗГ г-жа Петя Недкова, зам.-директорът на МБАЛ - Шумен д-р Недко Тодоров, бившите председатели на Регионална колегия на БАПЗГ - Шумен и др.

НАЦИОНАЛЕН ФОРУМ

Милка Василева поднесе поздравителен адрес от името на председателя на УС на БАПЗГ Диана Георгиева. В поздравлението, адресирано до председателя на Регионална колегия на БАПЗГ и председател на Организационния комитет на XIX Национален форум на специалистите по здравни грижи Румяна Желязкова; директора на Филиал Шумен на МУ - Варна доц. Теодора Евтимова, д.оз.; председателя на Научния комитет на XIX Национален форум на специалистите по здравни грижи, главен координатор на Експертния съвет по здравни грижи към МЗ и зам.-директор на Филиал Шумен на МУ - Варна проф. Соня Тончева, д.оз.н., и участниците във форума се казваше:

„За мен е чест и удоволствие да Ви поздравя от името на Управителния съвет на Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи и лично от мое име за организирането и провеждането на XIX Национален форум на специалистите по здравни грижи, който ще се проведе под надслов „Справедлив достъп до качествени здравни грижи“. Осигуряването на справедлив достъп до здравни грижи е изключително важно условие, а качеството на грижите зависи пряко от медицинските сестри, акушерките, рентгеновите и медицинските лаборанти, рехабилитаторите. Очакваме приемането на Стандарта по здравни грижи, който Министерството на здравеопазването качи в началото на септември за обществено обсъждане. Именно той задава параметрите за необходимия брой специалисти за всяка отделна лечебна структура, така че пациентите да бъдат обгрижвани по-най високите европейски и световни критерии.

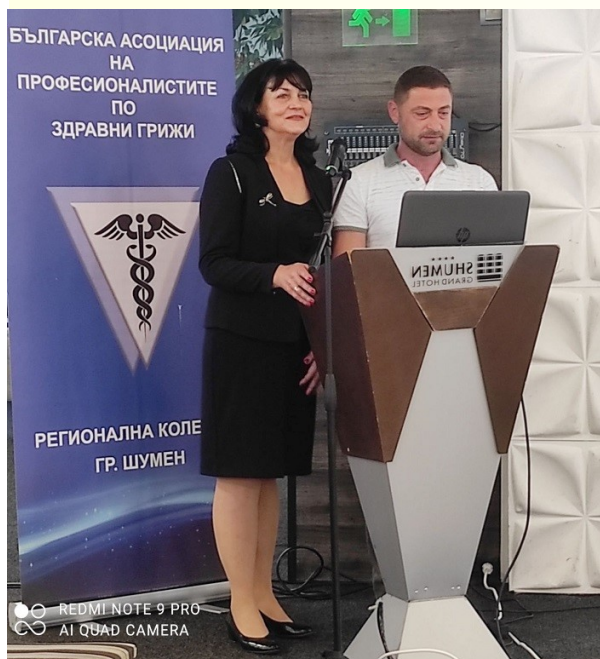
В тазгодишното издание на националната среща са предвидени доклади в сферата на общите и специализираните здравни грижи, детското и училищното здравеопазване. Традиционната постерна сесия за медицински специалисти и студенти ще даде възможност на участниците да получат интересна и полезна информация в концентриран вид, да обменят добри практики, да се получи хармония между опита и младостта.

Искам да изкажа специална благодарност за здравето и дълготрайно сътрудничество между Регионална колегия на БАПЗГ - Шумен и Филиал Шумен на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна, благодарение на което и този път сме се събрали. Наскоро имахме възмущаващ повод да се видим и да празнуваме 10-годишния юбилей на Филиал Шумен, а през месец май бяхме тук, за да проследим знанията и емоциите на бъдещите медицински сестри и акушерки по време на Националното студентско състезание под наслов „Учим за да помагаме“. Нека и в бъдеще да имаме все добри поводи за срещи!

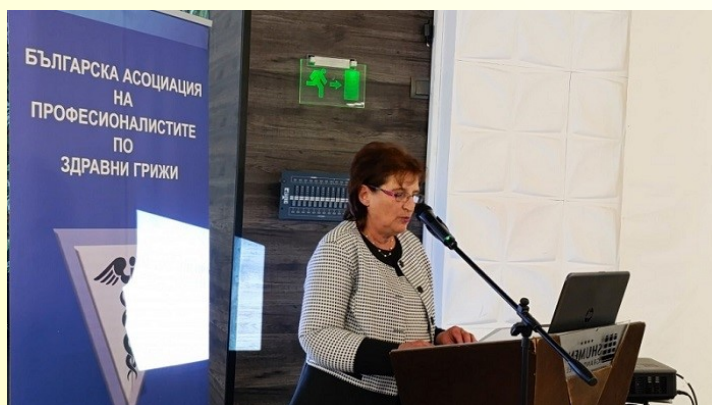
Скъпи колеги, бъдете здрави! Пожелавам Ви ползотворна работа и прекрасни моменти в сърцето на Шумен!“

Поздравителни адреси бяха получени още от: проф. Димитър Райков - ректор на Медицински университет "Проф. д-р Параскев Стоянов" - Варна; областния управител на Шуменска област г-жа Катя Иванова, директора на РЗИ - Шумен д-р Пепа Калоянова, управителя на КОЦ - Шумен д-р Свилен Арнаудов, изпълнителния директор на МБАЛ - Шумен д-р Димитър Костов, председателя на Регионална колегия на БЛС - гр. Шумен д-р Десислава Найденова и др.

НАЦИОНАЛЕН ФОРУМ

Пленарен доклад на форума на тема "Безопасност в практиката на медицинските сестри" изнесе Жанета Стоянова, д.о.з. и главна медицинска сестра на МБАЛ - Варна към ВМА.

НАЦИОНАЛЕН ФОРУМ

Презентацията на гл. асистент Теодора Йорданова от Катедра „Здравни грижи“ на Филиал Шумен беше на тема „Предизвикателствата пред здравните специалисти при лечението на стерилитет“.

Студентите Мария Александрова и Селена Колева от специалност "Медицинска сестра" във Филиал Велико Търново към МУ - Варна с методичен ръководител гл. асистент Янка Маркова представиха доклад и постер на тема "Дигитално здравеопазване и справедлив достъп до здравни грижи".

"Планирана бременност - компетенции на акушерката" беше темата на доклада и постера на студентите Стела Тодорова, Мартина Митева и Ферхан Марков от специалност "Акушерка" във Филиал Велико Търново на МУ - Варна с методичен ръководител доц. Жана Павловска.

Презентация на тема „Стратегии за елиминиране на инфекции, свързани с медицинското обслужване - между теорията и практиката" представи инж. Катерина Пеева от Фирма "Биоком - Трандафилев".

АСАМБЛЕИ

В ДЪБЛИН СЕ ПРОВЕДОХА ГЕНЕРАЛНИТЕ АСАМБЛЕИ НА EFNNMA И EFN

Президентите и главните секретари на EFN, EFNNMA и ICN

От 14 до 18 октомври 2025 г. в гр. Дъблин, Ирландия, се проведеха две важни събития за професионалистите по здравни грижи от Европа, Европейското икономическо пространство и бившите съветски републики, членове на Световната здравна организация. Първите два дни бяха посветени на Генералната асамблея на Европейския Форум на националните сестрински и акушерски асоциации (EFNNMA), които проведеха административна среща и конференция на тема „Доклад за състоянието на световното сестринство – 2025 – Какво ни казва той за Европейското сестринство и какъв е пътят напред“. Докладчиците бяха висши представители на Световната здравна организация (СЗО). Основната тема „Какво е действието на СЗО/Европа по отношение на сестринството“ беше представена от Маргриета Лангинс – главен съветник по сестринство и акушерство на директора на СЗО/Европа. Изключително прецизно бяха разгледани общите проблеми на медицинските сестри и акушерките от всички страни с акцент върху специфичните и тежки проблеми на кадровия недостиг особено в България.

АСАМБЛЕИ

Карен Бъоро, втори вицепрезидент на Международния съвет на сестрите подробно разгледа възможностите и начините за участие на EFNNMA в проекта на СЗО/Европа „Време е за действие сега“. Бяха призовани за пореден път правителствата да започнат спешни мерки за справяне с кадровата криза, така че да се осигурят адекватни заплати, добри условия на труд и с особено внимание за запазване на менталното здраве медицинските сестри и акушерките.

От 16 до 18 октомври 2025 г. се състоя 121-ата Генерална асамблея на Европейската федерация на сестринските асоциации (EFN), която е гласът на 6 милиона европейски медицински сестри. Присъстваха представители на Европейския парламент, които работят по темите на здравеопазването и особено за проблемите с недостига на сестри повсеместно. Тяхната препоръка е, че сестринската професия трябва много по-активно да представя своите искания, политически декларации и възможни решения към Европейските институции. Бяха обсъдени и приети три политически становища: „Нулева толерантност към насилието“, „Необходим брой на персонала с цел безопасност“ и „Обучение, работна сила, качество и безопасност“, които вече са предоставени на Европейската комисия и са важни документи за лобиране в държавите, за да се изпълнят препоръките на доклада от Европейския семестър и държавите да предприемат активни действия за спасяване на сестринството.

БАПЗГ беше представена от г-жа Диана Георгиева, председател на УС на БАПЗГ и г-жа Милка Василева, член на УС на БАПЗГ, с ресор „Международни дейности“.

*Милка Василева, член на УС на БАПЗГ
и Мерви Йокинен, президент на EFNNMA*

КОНФЕРЕНЦИЯ

ОСМАТА КОНФЕРЕНЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКАТА АСОЦИАЦИЯ НА АКУШЕРКИТЕ СЪБРА АКУШЕРКИ, УНИВЕРСИТЕТСКИ ПРЕПОДАВАТЕЛИ, ИЗСЛЕДОВАТЕЛИ И ЛИДЕРИ ОТ НАД 30 СТРАНИ

На 24 и 25 октомври 2025 г. в Малта се проведе Осмата конференция, организирана от Европейската асоциация на акушерките (European Midwives Association - EMA) съвместно с Малтийския съюз на акушерките и медицинските сестри (Malta Union of Midwives and Nurses - MUMN).

Тази година темата на събитието беше „Динамично акушерство: В крак с промените през кариерния цикъл“ („Dynamic Midwifery: Keeping abreast of change through career cycle“).

По време на конференцията акушерки, университетски преподаватели, изследователи и лидери от над 30 страни се събраха, за да обсъдят бъдещето на акушерството в Европа. Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи беше представена от акушерките Райна Бояджиева, зам.-председател на УС на БАПЗГ (квота „Акушерки“) и Даниела Лютакова, председател на Националния професионален консултативен съвет (НПКС) на акушерките към БАПЗГ. Разказваме Ви за конференцията през техните впечатления и коментари.

КОНФЕРЕНЦИЯ

Интересна и богата презентация направи Хелън Борг (Helen Borg), IBCLC — опитна акушерка и сертифициран към Международния борд консултант по кърмене и лактация, завеждаща клиниката за кърмене в Mater Dei Hospital, Малта. Тя припомни важни аспекти от професионалната подкрепа за кърмене, представи изследователски данни за работата в болницата и проблемите в ежедневната практика на акушерките при оказване на подкрепа за кърмене. Проучването, което представи, беше насочено към подобряване на практиките в болницата чрез обучение по кърмене, базирано на доказателства за акушерките.

“Дори само една акушерка да дава лоши съвети за кърменето, това е достатъчен повод да се вземат сериозни мерки за обучение. Тази акушерка би могла да предаде тези лоши съвети на новозавършили акушерки, на студентите, обучавани в базата, като по този начин лошите съвети получават голямо разпространение”, изтъкна Хелън Борг.

След презентацията Даниела Лютакова се срещна лично с Хелън Борг. Разговорът между тях беше оживен и много стимулиращ — двете обсъдиха планираните събития, посветени на науката за кърменето и лактация, както и общи предизвикателства в подкрепата на кърмещите майки, обучението на акушерките и болничните практики за насърчаване на кърменето

КОНФЕРЕНЦИЯ

По време на конференцията представителите на БАПЗГ разговаряха и с д-р Беата Пиента (Beata Pięta) от Полша – лекторка на темата „Breastfeeding and Lactation in Poland – examination of mothers to evaluate their level of knowledge” - проучване на познанията на полските майки за кърменето и лактацията. Д-р Пиента е активен изследовател в областта на акушерството и грижата за майката и детето, с множество публикации, включително за независимостта на акушерката в терапевтичния екип.

Представителките на БАПЗГ се срещнаха по време на конференцията с две участнички от България - Десислава Димова - акушерка и Ани Събева – студентка в специалност „Акушерка“. „Радваме се, че все повече акушерки и студенти от България участват в международни събития, където се обменят знания, опит и вдъхновение за развитието на акушерството. Ние вярваме, че истинският напредък идва чрез диалог, професионализъм и взаимно уважение – ценности, които са в основата на работата на новосформирания екип на акушерките в БАПЗГ и които представяме пред европейската акушерска общност. Присъствието на българките на конференцията е обещание за по-активно, устойчиво и смислено включване на акушерките у нас в европейските процеси“, изтъкна Райна Бояджиева.

Сред възможностите за обмен на информация и добри практики по време на конференцията беше постерната сесия, която представи разнообразие от изследвания и проучвания върху различни акушерски въпроси от акушерските общности в Европа. Акцентите тематично бяха поставени върху образованието на акушерките, грижата за майката и новороденото, лактационната подкрепа и професионалната автономност на акушерките.

КОНФЕРЕНЦИЯ

„Имахме невероятната чест да се срещнем и да почерпим вдъхновение от проф. д-р Мехтилд Грос, ръководител на Катедрата по акушерство и изследвания в Медицинския университет в Хановер, изследовател в сферата на акушерството с над 30 години опит. Работата ѝ в областта на акушерските изследвания, включително ръководството на многоцентрови проучвания и консултативната ѝ роля към Световната здравна организация по въпросите на интрапарталната грижа, ни впечатли дълбоко. По време на разговорите и срещите ни проф. Грос беше изключително сърдечна и вдъхновяваща. Обсъдихме възможности за бъдещо сътрудничество между нашата асоциация и нейния екип, особено в областта на научно обоснованите стандарти за физиологично раждане, образованието на акушерките и грижата след раждането“, сподели Даниела Лютова.

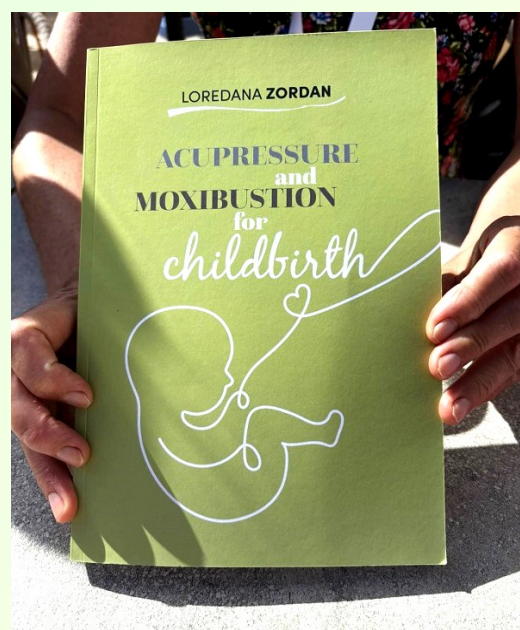
По време на 8-та конференция на European Midwives Association (EMA) в Малта се представиха и теми с акцент върху алтернативни и холистични подходи в акушерството, които все по-често намират приложение в практиката на акушерките и подкрепата за родилките.

С голям интерес участниците в конференцията се включиха работилницата на The Positive Birth Malta, която акцентира върху интегрирането на холистични техники като ребозо, които могат да подкрепят възстановяването и благоденствието на родилката в постпарталния период (и не само). The Positive Birth Malta е акушерски колектив от 4 акушерки с общо 9 дечица, които работят основно в сферата на пренаталната и постпартална грижа.

КОНФЕРЕНЦИЯ

„Щастливи сме, че се срещнахме с тези млади колеги, които щедро споделиха своя опит, разказаха ни за начина си на работа и как са се обучили в представените техники“, споделиха още Райна Бояджиева и Даниела Лютакова. Те разказаха, че особено вдъхновяващо беше участието в конференцията и на Лоредана Зордан (Loredana Zordan) — италианска акушерка и акупунктуристка, която е автор на книгата „Acupressure and Moxibustion for Childbirth“ и провежда обучения по акупресура за акушерки в цяла Европа. В неспринуден разговор тя разказа защо е избрала да се занимава с тези подходи, как точно тези техники могат да се интегрират в практиката на акушерката — от подготовката за раждането, през подкрепа на партньора, до подпомагане на физиологичния процес и намаляване на интервенциите и насърчаване на кърменето

На участниците в 8-та конференция на ЕМА в Малта направи впечатление и презентацията на Леа Бринкман (Lea Brinkmann) и Лаура Фугман (Laura Fugmann) на тема „Осигуряване на клинична самостоятелност и вземане на решения от студентите в специалност „Акушерка“ по време на акушерски спешни случаи“ („Equipping student midwives’ clinical independency and decision-making during obstetric emergencies“). Лекторката представи модулите им за ресусцитация на новороденото, простпартален кръвоизлив и раменна дистокция, с които подготвят студентите. Темата постави акцент върху подготовката на бъдещите акушерки за вземане на адекватни, обосновани и уверени решения в реални спешни ситуации. Бяха представени иновативните методи на обучение, които колегите ползват, начинът, по който правят симулации, които подпомагат развитието на клиничната самостоятелност и критичното мислене още по време на обучението. Този подход е в пълно съзвучие с европейската тенденция за укрепване на автономността на акушерката и изграждане на професионална увереност още от ранните кариерни етапи.

КОНФЕРЕНЦИЯ

Снимки от последния ден на форума показват автентичен малтийски танц, топла атмосфера и професионално единство, които превърнаха конференцията в истински празник на акушерството. Конференцията завърши с много усмивки, нови приятелства и идеи за бъдещи партньорства.

КОНФЕРЕНЦИЯ

ПЕТИЦИЯ

ПЕТИЦИЯ ЗА БЪДЕЩЕТО НА АКУШЕРКИТЕ

На 14 октомври 2025 във Фейсбук страницата на НПКС на акушерките към БАПЗГ беше публикувана петицията на Международната конфедерация на акушерките (International Confederation of Midwives) и PUSH кампанията, за да могат и българските акушерки да се включат в нея

Петицията призовава световните лидери да подкрепят, развият и овластят акушерките по света. Подписите ще бъдат представени на Конгреса на ICM в Лисабон през юни 2026 г.

Инициативните български акушерки изтъкваха: „Във видеото относно инициативата, още от първия кадър можете да се насладите на българското участие в лицето на Вики от Акушерска практика „Зебра“, а по-късно и кадри от работата на акушерките Йоана и Ира. Ние сме част от световното семейство на акушерките и промяната към по-добро е възможна заедно.“

Ето и някои стряскащи цифри, които бяха публикувани в социалната мрежа, и към тях призив за активност и обединение:

- Светът има нужда от още 1 000 000 акушерки.
- В световен план, всеки 2 минути умира една жена поради усложнения, свързани с бременността или раждането, а на всеки 17 секунди губим едно бебе.
- Акушерките спасяват животи — но не са достатъчно.
- С още един милион акушерки повече до 2 035 биха могли да се предотвратят:
 - ⇒ 67% от смъртните случаи при майките
 - ⇒ 64% от смъртните случаи при новородени
 - ⇒ 65% от мъртвородените
 - ⇒ Това означава над 4,3 милиона спасени животи.

ЗАЕДНО МОЖЕМ ДА НАПРАВИМ ПРОМЯНАТА ВЪЗМОЖНА!

КОНФЕРЕНЦИЯ

24 ПСИХИАТРИЧНИ МЕДИЦИНСКИ СЕСТРИ ВЗЕХА УЧАСТИЕ В СЕСТРИНСКА СЕСИЯ В РАМКИТЕ НА XXXIII ГОДИШНА КОНФЕРЕНЦИЯ НА БЪЛГАРСКАТА ПСИХИАТРИЧНА АСОЦИАЦИЯ

24 психиатрични медицински сестри взеха участие в XXXIII Годишна конференция на Българската психиатрична асоциация (БПА), която се проведе в периода 24 – 26 октомври 2025 г. в хотел „Интернационал“ в курортен комплекс „Златни пясъци“. Те бяха от държавните психиатрични болници в Кърджали и Царев брод, Центъра за психично здраве - Русе, МБАЛ – Силистра, МБАЛ - Враца и УМБАЛ "Света Марина" - Варна.

Конференцията предложи богата научна програма в различни сфери – нови терапевтични възможности при зависимости (наркотици, алкохол, екрани), психози, афективни разстройства, депресии и др. За първи по време на форума се проведе Сестринска сесия на тема „Сестрински грижи в психиатричната практика“. Лектори в нея бяха:

- старша медицинска сестра Теодора Радева, д.оз., в УМБАЛ "Св. Марина" - Варна и председател на Националния професионален консултативен съвет на психиатричните сестри към БАПЗГ;
- Мирослава Илиева, главен асистент в Русенския университет „Ангел Кънчев“;
- Стоянка Янчева, д.оз. и гл. асистент Верджиния Цветкова, д.оз., от Катедра "Здравни грижи" към Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна.

Всички участници получиха кредитни точки по Единната кредитна система на БАПЗГ за продължаващо обучение и сертификат за участие от БПА.

КОНФЕРЕНЦИЯ

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ ОТБЕЛЯЗА СВОЯ 80-ГОДИШЕН ЮБИЛЕЙ С ПАНАИР НА ИНОВАЦИИТЕ И НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ

С тържествено събитие в Центъра по растителна системна биология и биотехнология „ПлантаСист“ на 15 октомври 2025 г. беше отбелязана 80-годишнината на Медицински университет – Пловдив. На честването присъства президентът на Република България Румен Радев, който отправи приветствие към академичната общност и студентите. Това съобщиха от учебното заведение.

„Медицинският университет в Пловдив успя да се утвърди сред лидерите в развитието на здравната система у нас с обучението на знаещи, можещи, високоподготвени и най-вече мотивирани медицински специалисти с грижа за здравето на нацията“, заяви държавният глава по време на тържественото отбелязване на празника. Президентът Радев приветства академичен състав за това, че не само са съхранили традициите на университета, но и ги надграждат чрез внедряването на нови технологии. Държавният глава допълни, че всеотдайността и духът на студентите в Медицинския университет в Пловдив дават оптимизъм за бъдещето на здравната система. Той разгледа Панаира на иновациите на който факултетите и звената на университета представиха свои иновации и модерни технологии за обучение, а от щанда на Студентския съвет получи като подарък 3D принтирано сърце.

Поздрав към юбиллярите отправи и министърът на здравеопазването Силви Кирилов, който приветства своите колеги преподаватели и международната студентска общност и изрази увереност, че университетът ще продължава да надгражда традициите на предшествениците, следвайки високо ниво на обучение и научна дейност. Ректорът проф. д-р Ангел Учиков връчи на президента и министъра юбилейни плакети за принос в развитието на висшето образование и медицинската наука.

VR симулатор за обучение на студентите за реакция при животоспасяващи състояния, дигитални отпечатъци с интраорален скенер и анатомични макети бяха сред акцентите на Панаира на иновациите. Посетителите на щанда на Факултета по обществено здраве имаха възможност да пробват очила за виртуална реалност в помощ на обучението на медицински специалисти при работа с деца

и на симулационна апаратура за студенти по здравни грижи. Интерактивни образователни платформи и изследователски бази данни, използвани в научния процес и учебната дейност, показва Библиотечно-информационният център. Сред тях е иновативната платформа AMBOSS, която предоставя на новото поколение медици лесен достъп до актуални знания и ефективни инструменти за подготовка.

КОНФЕРЕНЦИЯ

Паралелно с Панаира на иновациите в Медицински университет - Пловдив се проведе научна конференция. Събитието събра водещи учени, преподаватели и изследователи от различни висши училища в страната и чужбина. В рамките на конференцията бяха представени доклади и научни разработки от катедрите на четирите факултета, на Медицински колеж и Департамента за езиково и специализирано обучение.

Поздравителен адрес до ректора на Медицински университет – Пловдив проф. д-р Ангел Учиков, д.м.н., членовете на Организационния и Научния комитети на конференцията и участниците, поднесе председателят на УС на БАПЗГ Диана Георгиева. В поздравлението се казваше: „За мен е чест и удоволствие да поднеса топли и сърдечни поздравления от името на Управителния съвет на Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи и лично от мое име по повод организирането и провеждането на днешната юбилейна конференция. Тя е основен акцент сред многобройните събития, които минаха и предстоят да бъдат проведени под знака на 80-годишния юбилей на Медицински университет – Пловдив и още две важни годишнини – 55 години от създаването на Факултета по дентална медицина и 25 години от създаването на Департамента за езиково и специализирано обучение. Богатата научна програма с пленарни лекции, научни доклади и дискусии без съмнение ще бъде изключително полезна за участниците и за пореден път ще докаже огромния обучителен и научен потенциал на Алма Матер. Паралелното провеждане на Панаир на иновациите ще даде възможност на всички звена на университета да представят своите разработки и постижения.“ Тя благодари на ръководителите и преподавателите за дългогодишното ползотворно сътрудничество между БАПЗГ и Медицински университет – Пловдив в сферата на продължаващото обучение.

КОНФЕРЕНЦИЯ

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА РЕАЛИЗИРА МЕЖДУНАРОДНО НАУЧНО СЪБИТИЕ, ПОСВЕТЕНО НА СЪВРЕМЕННИТЕ ПОДХОДИ В ДЕТСКОТО КЛИНИЧНО ХРАНЕ

Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна реализира двудневно международно научно събитие, посветено на съвременните подходи в детското клинично хранене. Форумът се състоя на 10 и 11 октомври 2025 г. и беше организиран в рамките на проект № BG-RRP-2.004-0009-C02 "Медицински университет - Варна: Повишаване на транслационните постижения в медицината (MUVE-TEAM)", чрез научна група „Хранене и невrorазвитие (NutriLect)“. Тази година по време на форума се проведе Училище по детско хранене и Международна конференция по детско клинично хранене. За това съобщиха от МУ-Варна.

ESPEN Училището по детско хранене се състоя в два специализирани модула от Европейската LLL платформа, посветени на храненето при деца с гастроинтестинални, възпалителни и неврологични заболявания, както и на подходите при ентерално и парентерално хранене. Лектори бяха специалисти от Белгия, Хърватия, Великобритания и България. Те представиха утвърдени клинични практики и практически казуси.

Международната конференция по детско клинично хранене беше посветена на хранителния скрининг и оценка при деца, храненето при деца с церебрална парализа, възпалителни чревни заболявания, еозинофилен езофагит, функционална коремна болка, чернодробни и панкреасни заболявания, както и на ранното детско хранене, хранителни разстройства и невrorазнообразие. В конференцията взеха участие специалисти от цялата страна в областта на клиничното хранене, както и представители на ESPGHAN – Европейското дружество по детска гастроентерология, хепатология и хранене.

КОНФЕРЕНЦИЯ

С цел да повишат грижите към децата с хранителни разстройства, специалистите споделиха идеи и опит от практиката си.

Проф. д-р Ружа Панчева – водещ изследовател на Научна група „Хранене и невроразвитие (NutriLect)“ подчерта: *„Днес заставаме на един кръстопът между науката и съпричастността и сме обединени от една цел – да дадем на всяко дете шанс да расте“*. На форума бяха представени резултатите по проекта на NutriLect, който изследва храненето при деца с невро-дегенеративни заболявания.

Проф. д-р Илза Брокарт от Германия изтъкна, че темата, която представя на конференцията е свързана със специализираната диета в детската гастроентерология и подчерта, че целта ѝ е да сподели своя опит с пациенти с хранителни разстройства пред повече специалисти.

Проф. д-р Кoen Хойзентройт от Белгия заяви: *„Един от проектите, върху които работим сега е обзор върху родителите по темата от каква информация се нуждаят по повод за употребата на гастростомии, какви притеснения имат, какви подобрения очакват“*. Специалистът поясни, че това е проект, който се развива в различни страни чрез групата по недохранване на ESPGHAN и вече има повече от 20 центъра, които искат да участват в този проект.

Проф. д-р Костас Герасимидис от Великобритания подчерта, че в днешно време има много бюрокрация за това как да се провеждат клиничните проучвания, много са напътствията за провеждането им и има много стриктни регулации. *„Основното предизвикателство е, че имаме твърде много идеи и много малко време за реализацията им, но оцеляваме в името на това да подобрим начините, по които лекуваме децата с хронични заболявания чрез храната“*, допълни специалистът.

По време на форума много специализанти от Медицински университет - Варна се включиха в постерните сесии със своите разработки за специфичните хранителни нужди.

КОНГРЕС

МЕДИЦИНСКИ ЛАБОРАНТИ ВЗЕХА УЧАСТИЕ В XXIII НАЦИОНАЛЕН КОНГРЕС ПО КЛИНИЧНА МИКРОБИОЛОГИЯ И ИНФЕКЦИИ

Медицински лаборанти взеха участие в XXIII Национален конгрес по клинична микробиология и инфекции, организиран от Българската асоциация на микробиолозите (БАМ). Форумът се проведе на 10, 11, 12 октомври 2025 г. в Парк Хотел Москва, гр. София, под председателството на проф. Тодор Кантарджиев, председател на БАМ.

Поздравителен адрес към организаторите и участниците изпрати председателят на УС на БАПЗГ Диана Георгиева. В поздравлението се казваше: „Скъпи участници, в продължение на три дни ще имате възможност да се запознаете с новостите за COVID-19, различните видове инфекции, туберкулозата, микробната лекарствена резистентност, зоонозите с епидемичен риск и управлението на биориска. При тази наситена с полезни знания среща ще имате време и за обмяна на практически опит, създаване на нови контакти и приятелства. Използвам случая за да благодаря на организаторите за предоставената възможност участие в конгреса да вземат медицински лаборанти, чието обучение ще бъде кредитирано по Единната кредитна система за продължаващо обучение на БАПЗГ. Дейността на лаборантите в образната диагностика и терапия е основополагаща за определяне на точна диагноза, както и за прилагането на успешно лечение, здравни грижи и последващ контрол.“

КОНГРЕС

Научният форум събра специалисти от страната и чужбина, посветили професионалната си дейност на клиничната микробиология, инфекциите и опазване на общественото здраве. По време на конгреса бяха изнесени научни доклади разделени в следните тематични сесии:

- Отчет за дейността на националните референтни центрове по инфекции с отражение за общественото здраве за 2024 г.;
- Микробна лекарствена резистентност;
- COVID-19 инфекции на респираторния тракт;
- Ваксина-предотвратими инфекции;
- Сексуално-предавани инфекции;
- Векторно-предавани и други инфекции;
- Инфекции, причинявани от храни и води;
- Инфекции свързани с медицинското обслужване;
- Инфекции при имунодефицитни състояния и заболявания;
- Разни.

XXIII Национален конгрес по клинична микробиология и инфекции е форма на продължаващо обучение за медицински лаборанти и се кредитира по ЕКС на БАПЗГ. Специалистите по здравни грижи участвали в конгреса ще получат сертификат от БАМ и 15 кредитни точки по Единната кредитна система на БАПЗГ за продължаващо обучение.

КОНГРЕС

ПРОВЕДЕ СЕ АКУШЕРСКА СЕСИЯ В РАМКИТЕ НА ПЪРВИЯ КОНГРЕС ПО АКУШЕРСТВО И ГИНЕКОЛОГИЯ, ОРГАНИЗИРАН ОТ БФАГ

На 19 октомври 2025 г. в Зала 2 „Милениум“ стартира Акушерската сесия в рамките на Първия конгрес по акушерство и гинекология, организиран от Българската федерация по акушерство и гинекология (БФАГ). Сесията беше организирана от зам.- председателя на УС на БАПЗГ Райна Бояджиева, квота „Акушерки“.

Акушерската сесия събра акушерки от различни райони на страната, преподаватели и специалисти, които споделиха опит, знания и вдъхновение. Модератори бяха акушерките Инна Ненова, д.о.з., и Елица Петкова, д.

Главният секретар на БАПЗГ Татяна Славкова прочете поздравителен адрес от името на председателя на БАПЗГ Диана Георгиева. В поздравлението се казваше: „Богатата научна програма на този висок форум ще даде възможност да бъдат представени новости в областта на Феталната медицина, Акушерството, Генетиката, Алергологията, Инфекциозните заболявания, Правните аспекти в медицинската практика, Образната диагностика и Хирургията на новороденото, Оперативната и Консервативната гинекология, Миниинвазивна хирургия и Онкогинекология, Естетичната и Регенеративната гинекология, Репродуктивната медицина, Ендокринологията и други. Изключително полезни за акушерките ще бъдат двете допълнителни сесии, посветени на майчиното и феталното здраве, както и на женското здраве като цяло. БАПЗГ използва всяка възможност за да кредитира обучения, които помагат на нашите специалисти да стават все по-добри. Съчетанието на нови знания и споделяне на опит без съмнение ще бъде от полза на участниците в този научен форум.“ Председателят на БАПЗГ поздрави лекарите за техния професионален празник и изказа благодарност към ръководството на БФАГ за градивното сътрудничество между двете организации.

КОНГРЕС

Лекции по време на първата ѝ част изнесоха доц. Петър Игнатов, доц. Красимира Костадинова, акушерките Лилка Колева и Анелия Никова. Следобед с лекции продължиха доц. Трифон Вълков, акушерките Елица Петкова и Инна Ненова.

Лекциите предизвикаха живи дискусии и професионални дебати, а атмосферата беше изпълнена с енергия, идеи и колегиално единство. Сесията завърши с практически уъркшоп със симулации по ултразвукова диагностика – полезно и вдъхновяващо преживяване за всички участници.

„Имахме удоволствието да чуем изключителни лектори, да споделим опит и идеи за бъдещето на професията, и да представим проект на рамката за патронажна акушерска грижа – модел, който поставя акушерката в сърцето на грижата за майката и семейството“, изтъкна Райна Бояджиева.

Организаторите изказаха специална благодарност към доц. д-р Петър Игнатов, президент на БФАГ, и към доц. Красимира Костадинова от Националния център по обществено здраве и анализи (НЦОЗА) – за активната подкрепа, сътрудничество и принос в развитието на съвременната акушерска практика и патронажната грижа.

ПРОЕКТ**МЗ И НЦОЗА РАБОТЯТ ПО СЪЗДАВАНЕТО НА НАЦИОНАЛЕН МОДЕЛ
НА ПАТРОНАЖНА ГРИЖА ЗА БРЕМЕННИ ЖЕНИ И ДЕЦА**

Министерството на здравеопазването (МЗ) и Националният център по заразни и паразитни болести (НЦОЗА) работят по създаването на Национален модел на патронажна грижа за бременни жени и деца. За разработването на приложим модел на национално ниво се провеждат обсъждания с широк кръг заинтересовани страни и експерти, в които участват и представители на БАПЗГ. На годишния конгрес на БФАГ по време на Акушерската сесия доц. Красимира Костадинова от НЦОЗА представи основните идеи към момента.

Защо се прави проектът?

Разработването на модел и внедряването на патронажна грижа е заложено като мярка в стратегически документи с приоритет на здравните политики подобряването на майчиното и детско здраве. Сред тях са Националната програма за подобряване на майчиното и детското здраве 2021-2030г., Националната стратегия за детско и юношеско здраве и педиатрична грижа 2030 и Националната здравна стратегия 2030 и др.

Прилагането на патронажната грижа в редица европейски страни доказва, че тя е по-ефективна и ефикасна не само за здравето на ползвателите, но и за публичните разходи, чрез предотвратяване на необходимостта от финансиране на по-сериозни интервенции от здравната и социалната система в бъдеще.

Целите на проекта са:

- *Подобряване на детското и майчино здраве чрез осигуряване на универсален достъп до качествени здравни грижи и услуги, включително и извън обхвата на здравното осигуряване;*
- *Повишаване обхвата на децата и бременните жени с профилактични и превантивни дейности и ранно откриване на здравни рискове;*
- *Оказване на психо-емоционална и професионална подкрепа на родителите в грижите за детето;*
- *Осигуряване на здравно-промотивни дейности за повишаване на информираността, знанията и уменията за здравословен живот.*

СЕМИНАР

КАТЕДРА „ЗДРАВНИ ГРИЖИ“ КЪМ РУСЕНСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ БЕШЕ ДОМАКИН НА СЕМИНАР С ДЕМОНСТРАЦИЯ НА ИНОВАТИВНА СИСТЕМА ЗА КЪПАНЕ НА ЛЕЖАЩО БОЛНИ

На 24 октомври 2025 г. Катедра „Здравни грижи“ към Русенски университет “Ангел Кънчев” беше домакин на Семинар с демонстрация на иновативна система за къпане на лежачо болни с участието на МЕДИЛИНК - гр. Варна. Лектор беше д-р Рафи Караджиян и екипът му.

На семинара присъстваха студенти от специалности „Медицинска сестра“, „Акушерка“ и „Управление на здравните грижи“. Бяха поканени практикуващи медицински сестри от всички лечебни заведения и социални структури в града.

Доц. Деспина Георгиева запозна аудиторията със значимостта на хигиенните грижи при тежко болните, като акцентира значението на тяхното правилно извършване за превенцията на инфекциите свързани с медицинското обслужване (ИСМО). Тези инфекции често възникват поради намален имунитет, нарушена цялост на кожата и лигавиците, продължителен престой в болнична среда и използване на инвазивни медицински процедури. Поддържането на чистота на тялото отстранява микроорганизмите, потта, секретите и мъртвите клетки, които създават благоприятна среда за развитие на бактерии. Почистената кожа запазва своята бариерна функция и предотвратява проникването на патогени. Допринася и за предотвратяването на рани от залежаване (декубитални язви).

СЕМИНАР

От 2018 г. преподавателите от Катедра „Здравни грижи“ работят в областта на хигиенните грижи, създадени са алгоритми за прилагане на метода „сухо къпане“, променено е обучението с базирана на доказателства практика, която се прилага в развитите европейски страни от 1990 г. Осъществен е хронометраж, както и апробиране на метода в УМБАЛ „Канев“ - Русе, с извършен микробиологичен анализ на кожата преди и след прилагане на продуктите за къпане. Резултатите са публикувани в редица научни доклади и статии, научна студия и монография. Създадени са 4 видеофилма с обучителна цел.

Доц. Деспина Георгиева уточни, че методът „сухо къпане“ е по скоро за краткосрочна грижа и е необходимо съчетаване с автоматизирани системи за къпане в дългосрочен план за пациенти, които прекарват в леглото месеци, че дори и години. При този тип пациенти е необходимо периодично измиване с вода и сапун, което може да се осъществи безопасно с представените системи за къпане. Подчерта също, че методът „сухо къпане“ и използването на системите за къпане ще осигурят комплексна хигиенна грижа. Успешно и двата метода могат да се използват за предоперативно къпане с обикновен или антисептичен сапун.

Представителите на МЕДИЛИНК демонстрираха две автоматизирани системи за поддържане на хигиена на тежко болни и трудно подвижни пациенти:

Къпането в леглото на болния се осъществява с вода, обикновен или антисептичен сапун, едновременно кожата се изплаква и остава леко влажна чрез вакуумно изсмукване на водата. Предотвратява се намокряне на леглото. Системите разполагат с допълнителни представки за измиване на глава, къса и дълга коса, както и за масаж. Приложими са за пациенти с продължително залежаване, постоперативни грижи, при инконтиненция на урина и фекалии, парализа/деменция и пациенти с ограничена подвижност.

СЕМИНАР

Първата мобилна система за къпане е с по-малки размери, може да се използва и за домашна грижа.

При втората система за автоматично почистване на пациенти на легло има възможност за затопляне на водата, подсушаване на гениталната и анална област с топъл въздух, пречистване на въздуха с йони за премахване на неприятните миризми, както и дезинфекция на водата с UV.

Методите „сухо къпане“ и иновативните системи за къпане могат да се използват за нуждаещи се от краткосрочни и дългосрочни грижи в:

- болници за активно лечение, болници за продължително лечение;
- болници за рехабилитация;
- болници за продължително лечение и рехабилитация; хосписи;
- домове за стари хора;
- домове за медико-социални грижи за пълнолетни деца;
- центрове за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания;
- комплексни онкологични центрове;
- центрове за психично здраве.

При напълно зависими пациенти, нуждаещи се от непрекъснати, компенсирани грижи за поддържане на личната хигиена в леглото - IV степен на зависимост (Медицински стандарт „Здравни грижи“ / Наредба Н-5 / 17.10.2025 г.)

СЕМИНАР

Използването на съвременните методи за хигиена на тежко болни поставя сестринските грижи на съвременно ниво, намалява физическото натоварване на персонала, осигурява възможност за превенция на ИСМО, намалява времето за извършването им, осигурява комфорт на пациентите. Ролята на медицинската сестра се изразява в извършване на:

- ⇒ *Оценка на потребностите от хигиенни грижи и определяне риска от развитие на декубитални рани (NORTON scale; BRADEN scale; scale WATERLOW).*
- ⇒ *Изработване, организиране, координиране и контролиране на план за хигиенни здравни грижи.*
- ⇒ *Изпълнение на плана - изпълнението на плана за хигиенни здравни грижи може да бъде осъществен от здравен асистент/болногледач под контрола на медицинска сестра.*

Студентите от Катедра „Здравни грижи“, които пожелаха да демонстрират системата върху ръцете им, споделиха пред аудиторията, че усещането е за „истинска нежна грижа“.

ДИПЛОМИРАХА СЕ 29 АБСОЛВЕНТИ ОТ СПЕЦИАЛНОСТИТЕ „МЕДИЦИНСКА СЕСТРА“ И „АКУШЕРКА“ ВЪВ ФИЛИАЛ ВЕЛИКО ТЪРНОВО НА МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА

©МУ-ВАРНА/Петко Момчилов

На 3 октомври 2025 г. 29 абсолвенти от специалностите „Медицинска сестра“ и „Акушерка“ във Филиал Велико Търново на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна получиха дипломите си на тържествена церемония в музей „Възраждане и Учредително събрание“ в старопрестолния град.

В поздравителната си реч ректорът на университета - проф. д-р Димитър Райков припомни, че за 10 години филиалът във Велико Търново се е утвърдил като важен образователен център в региона, където се подготвят висококвалифицирани специалисти. Той поздрави абсолвентите за тяхната упоритост и отдаденост в усвояването на знания: *„Бъдете всеотдайни професионалисти, които печелят доверие и признателност. Бъдете търпеливи и добри хора. Не спирайте да се развивате и да учите, за да бъдете в крак с времето.“*

След полагаването на тържествената клетва проф. Райков връчи дипломите на абсолвентите. Първенец на Випуск 2025 е Мелиса Осман от специалност „Акушерка“, удостоена с парична награда, плакет и грамота от ректора на МУ-Варна. С най-висок успех сред завършващите от специалност „Медицинска сестра“ е Олга Иванова, която също получи награди. Людмила Иванова, Моника Русева и Румина Трифонова бяха отличени за активна студентска дейност и утвърждаване на доброто име на университета. Елица Панова получи награда от Община Велико Търново за активно участие в социални каузи, а Габриела Гаджалова и Анна Паскалева получиха награди от МОБАЛ „Д-р Стефан Черкезов“ - за утвърждаване на авторитета на студентите в лечебното заведение.

МЛАДА СМЯНА

От името на випуска Мелиса Осман изказа благодарност към академичното ръководство и преподавателите за подкрепата и вдъхновението по време на обучението.

Приветствия към абсолвентите поднесоха д-р Иван Църов - директор на Регионален исторически музей - Велико Търново, д-р Даниел Илиев - Изпълнителен директор на МОБАЛ „Д-р Стефан Черкезов“ – Велико Търново, Росица Димитрова - Директор на дирекция „Здравеопазване, социални дейности и транспорт“ в Община, Велико Търново.

Регионална колегия на БАПЗГ - Велико Търново поднесе поздравителен адрес по случай дипломирането на студентите и награди на най-отличените сред тях: Мелиса Осман - първенец на випуск 2025 г. от специалност „Акушерка“ и Олга Иванова, която е с най-висок успех сред завършващите от специалност „Медицинска сестра“.

МЛАДА СМЯНА

ДИПЛОМИРАХА СЕ 64 МЕДИЦИНСКИ СЕСТРИ, 17 ЛЕКАРСКИ АСИСТЕНТИ И 10 АКУШЕРКИ ОТ ФИЛИАЛ-ВРАЦА КЪМ МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ - СОФИЯ

На 8 октомври 2025 г. получиха бакалавърските си дипломи 91 медицински специалисти - 64 медицински сестри, 17 лекарски асистенти и 10 акушерки - от Филиал Враца към Медицински университет - София.

Официални гости на церемонията бяха зам.-министърът на здравеопазването Добромира Карева, ректорът на МУ - София проф. Бойчо Ланджов, директорът на Научно изследователския институт към МУ - София акад. Ваньо Митев, доц. Камелия Богданова - ръководител на Катедра "Здравни грижи" във ФОЗ към МУ - София, проф. Мая Визева, директор на Медицински колеж "Йорданка Филаретова" към МУ - София, Татяна Славкова, главен секретар на БАПЗГ, директорът на Националния център по трансфузионна хематология д-р Красимира Терзиева, директорът на МБАЛ - Враца д-р Кети Ценова, изп. директор на МБАЛ - Ботевград д-р Дилян Томовски, както и главните медицински сестри на МБАЛ - Враца, МБАЛ - Монтана, КОЦ - Враца и други.

Председателят на УС на БАПЗГ Диана Георгиева изпрати поздравителен адрес към всички дипломанти и техните преподаватели.

С решение на Академичния съвет на МУ-София, бяха отпуснати 21 награди по 1000 лева от Студентски съвет на дипломантите с отличен успех през периода на професионалното обучение. Дипломите и наградите им бяха връчени от ректора на Медицински университет - София проф. д-р Бойчо Ланджов.

МЛАДА СМЯНА

СВОИТЕ ДИПЛОМИ ВЗЕХА 28 МЕДИЦИНСКИ СЕСТРИ И 13 АКУШЕРКИ ОТ ФИЛИАЛ ШУМЕН НА МУ-ВАРНА

Медицински университет – Варна дипломира Седмия випуск абсолвенти на Филиал Шумен. 28 медицински сестри и 13 акушерки са абсолвентите на Випуск 2025. Ректорът на университета проф. д-р Димитър Райков връчи техните дипломи на тържествена церемония в Зала Арена Шумен, проведена на 10 октомври 2025 г.

Официални гости на събитието бяха представители на държавната и местната власт, директори на дирекции в Община Шумен, ръководители на здравни и лечебни заведения, социални центрове, институции и сдружения за подкрепа, съсловни и неправителствени организации, приятели и партньори на Филиала и на МУ-Варна. Събитието беше уважено и от отличниците на випуските на Филиал Шумен в периода 2019 – 2024 г. Випуск 2025 се дипломира в годината, в която филиалът отбелязва 10 години от основаването си.

Към абсолвентите проф. Райков се обърна с думите: „Вярвам, че оттук нататък Ви предстоят много интересни години, изпълнени с предизвикателства, трудности, но и с успехи. Да бъдеш медицинска сестра е призвание, което изисква не само постоянно усъвършенстване, но и милосърдие, и съпричастие. Големите очаквания и към акушерките. В условията на демографска криза надеждата да се раждат повече деца в България е свързана и с Вашата работа. Безценни са добрите и опитни ръце, с които ще поемате новия живот“.

МЛАДА СМЯНА

След полагането на тържествената клетва проф. Райков връчи дипломите. Абсолвентите с най-висок успех – медицинска сестра Сесил Генкова и акушерка Елиф Рамадан бяха удостоени с парична награда, плакет и грамота от ректора на МУ-Варна и с награда от Регионална колегия на Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи – Шумен. Първенците от двете специалности благодариха на академичното ръководство и на Филиал Шумен за отличните условия на обучение, както и на своите преподаватели за подкрепата в усвояването на знания и умения в избраната професия.

Музикални поздравии към абсолвентите отправиха талантливата певица Виктория Поцарова от Шумен, която само на 12 години вече има актив от над 120 музикални награди от 11 държави. В празничната програма се включиха също студентката от специалност „Акушерка“ във Филиал Шумен Сузи Сандева, а финалът на тържествената промоция поставиха студентски танцов състав „Диана“ към МУ-Варна с хореограф и ръководител Диана Димитрова.

МЛАДА СМЯНА

ДИПЛОМИРАХА СЕ 44-МА АБСОЛВЕНТИ ОТ СПЕЦИАЛНОСТИТЕ „МЕДИЦИНСКА СЕСТРА“ И „АКУШЕРКА“ ВЪВ ФИЛИАЛ СЛИВЕН НА МУ-ВАРНА

44-ма абсолвенти от специалностите „Медицинска сестра“ и „Акушерка“ във Филиал Сливен на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна получиха дипломите си на тържествена церемония на 17.10.2025 г., съобщиха от МУ-Варна.

Първенец на Випуск 2025 е Велина Митева, специалност „Медицинска сестра“, удостоена с парична награда, плакет и грамота от ректора на МУ-Варна и с парична награда от кмета на Сливен. С най-висок успех сред завършващите специалност „Акушерка“ е Ана Ангелова, която също получи отличия.

Ректорът на МУ-Варна проф. д-р Димитър Райков поздрави дипломантите: „Пазете човешкото здраве и достойнство. Винаги следвайте етичните ценности и норми на поведение. Сигурен съм, че където и да Ви отведе професионалният път – в клиники, родилни домове, училища или в други държави – Вие ще носите в себе си духа на Медицински университет – Варна, и човечността, на която сте обучени тук, във Филиал Сливен.“

МЛАДА СМЯНА

След полагането на тържествената клетва проф. Димитър Райков връчи дипломите на абсолвентите. От името на Випуск 2025 Велина Митева изказа благодарност към академичното ръководство и преподавателите за подкрепата и вдъхновението по време на обучението. Всички отличници получиха парични награди от ректора, а всички абсолвенти – предметни награди от МУ – Варна и от Община Сливен.

Приветствие към дипломантите отправиха Стефан Радев - кмет на Сливен, д-р Пенко Пенков - управител на болница "Хаджи Димитър" и полк. доц. д-р Васил Кьосев – директор на МБАЛ Сливен към ВМА, който прочете поздравителен адрес от името на генерал-майор професор д-р Венцислав Мутафчийски - началник на Военномедицинска академия – София.

В празничната програма участваха Тодор Иванов, ученик в XI клас, възпитаник на Клуба за поп и рок изпълнители „Ритъм“ при Военен клуб – Сливен с ръководител и вокален педагог Елена Пеева, и Балетна школа „Пети Па“ с директор и художествен ръководител Петя Вънева.

МЛАДА СМЯНА

ПЪРВОКУРСНИЦИ ОТ СПЕЦИАЛНОСТ „МЕДИЦИНСКА СЕСТРА“ ПРИ МУ – ПЛЕВЕН БЯХА ПОСРЕЩНАТИ ТОПЛО ЗА НАЧАЛОТО НА СВОЯТА КЛИНИЧНА ПРАКТИКА

УМБАЛ „Д-р Георги Странски“ ЕАД с удоволствие приветства първокурсници от специалност „Медицинска сестра“ при Медицински университет – Плевен. Събитието се състоя на 13 октомври 2025 г. и отбеляза началото на клиничната практика на бъдещите медицински сестри в болницата и е част от ангажимента на лечебното заведение към обучението и развитието на бъдещите здравни специалисти. За това съобщиха от лечебното заведение.

Тържественото посрещане с топла пита и мед се състоя в Зала №6 на болницата и бе организирано от главната медицинска сестра Мария Гиздовска, старша сестра Надя Димитрова – председател на Регионалната колегия на Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи (БАПЗГ) и медицинска сестра Даниела Симова – председател на Първичното болнично дружество към УМБАЛ „Д-р Г. Странски“.

На събитието присъстваха преподаватели от Медицински университет – Плевен, както и старши медицински сестри от различни отделения и клиники на болницата. Официалното откриване беше съпроводено от приветствия, насърчение и вдъхновяващи думи към студентите.

Главната медицинска сестра Мария Гиздовска благодари на бъдещите здравни специалисти за избора им да се обучават именно в УМБАЛ „Д-р Г. Странски“. Тя ги окуражи да се възползват от възможностите, които предоставя болницата, и да се включат активно в процесите на работа под ръководството на опитни професионалисти.

МЛАДА СМЯНА

Приветствия към студентите отправиха и старша медицинска сестра Надя Димитрова, както и Анелия Димитрова – преподавател в МУ – Плевен. Специален музикален поздрав на гайда поднесе Валентин Иванов – ученик от IV клас на Националното училище по изкуствата „Панайот Пипков“ – Плевен, който допринесе за тържествената атмосфера на събитието.

По време на практиката си студентите ще имат възможност да се включат в реални клинични ситуации, да работят в мултидисциплинарни екипи и да натрупат ценен практически опит под ръководството на утвърдени специалисти. Това ще им позволи да изградят увереност и компетентност, необходими за успешна кариера в сферата на здравните грижи.

„Вярваме, че всяко младо попълнение в нашия екип носи свежа перспектива и енергия. Ето защо се стремим да осигурим топло посрещане и подкрепа за студентите, като насърчаваме открит диалог, активно участие и споделяне на идеи“, заявиха от ръководството на болницата.

Председателят на Регионална колегия на БАПЗГ – Плевен Надя Димитрова връчи на студентите Кодексът за професионална етика на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти.

МЛАДА СМЯНА

В МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА СЕ ПРОВЕДЕ СРЕЩА НА СТУДЕНТИ, ПРОВЕЛИ МОБИЛНОСТ ПО ПРОГРАМАТА НА ЕС „ЕРАЗЪМ+“ ПРЕЗ АКАДЕМИЧНАТА 2024/2025 Г.

На 6 октомври 2025 г. в Първа аудитория на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна се проведе среща на студенти, провели мобилност по програмата на ЕС „Еразъм+“ през академичната 2024/2025 г. в партньорски университети в чужбина и студенти. Тези ежегодни срещи се превърнаха в традиция заради тяхната доказана във времето ефективност.

Основната цел на събитието беше обмяна на информация, презентирание на резултатите и въздействието от реализацията на програмата, проблеми и добри практики.

Ректорът на МУ - Варна проф. д-р Димитър Райков откри срещата с кратко приветствие към студентите. Той поздрави младите колеги за проявената смелост и отговорност да се впуснат в това предизвикателство, което ще им помогне да придобият безценен професионален опит и незабравими спомени.

Проф. Тодорка Костадинова, институционален координатор по програма „Еразъм +“ за МУ – Варна, акцентираща върху ползите от

обмяна на информация между студентите в конкретни етапи и ключови моменти при подготовката и провеждането на мобилност.

Участниците в мобилност за академичната 2024/2025 година споделиха впечатленията си от болниците, аптеките и лабораториите, в които са стажували. Наред с дадената подробна информация бяха показани снимки в работна и социална обстановка от Магдебург, Коимбра, Росток, Есен, Мадрид, Катовице, Риека, Храдец Кралове, Порто, Измир и др. Студентите, провели период на обучение в чужбина (летен или преддипломен стаж) с ентузиазъм разказаха на своите колеги за впечатленията си от всяка от приемащите университетски болници. Този обмен на опит е от изключителна важност за тези, на които предстои мобилност по програма „Еразъм +“.

МЛАДА СМЯНА

СТУДЕНТИ ОТ ФИЛИАЛ ШУМЕН НА МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА ВЗЕХА АКТИВНО УЧАСТИЕ В „РЪН НОВИ ПАЗАР“ 2025

Студенти и преподаватели от Филиал Шумен на Медицински университет – Варна взеха участие в традиционното спортно събитие „Нови пазар рън“ 2025, част от веригата „Рън България“. Състезанието се проведе в дните 7 - 8 октомври и събра участници от страната и чужбина.

Организатори на „Нови пазар рън“ за четвърта поредна година са Българска федерация по лека атлетика, Клуб по лека атлетика „Нови пазар“ и община Нови пазар

През първия ден ученици от I до V клас от Община Нови пазар се включиха в занимание по „Детска атлетика“ и лекция за здравословния и активен начин на живот.

През втория ден се проведе шосейно бягане на три дистанции – 6,5 км, 800 метра и 13 км. Студентка от Филиал Шумен Десислава Христова, IV курс, специалност, „Медицинска сестра“, участва в бягането с дистанция 13 км.

Студентите от IV курс, специалност „Акушерка“ от Филиал Шумен, заедно със своите преподаватели гл. ас. Христина Генчева и старши преподавател Каролина Николова, активно подкрепиха организацията на събитието като доброволци, подпомагайки логистиката, регистрацията на участниците, раздаването на вода и първа помощ, погрижиха се за комфорта и доброто медицинско обслужване

В МУ - ВАРНА СТАРТИРА ПЪРВАТА В БЪЛГАРИЯ УНИВЕРСИТЕТСКА ПЛАТФОРМА ЗА ВИДИМОСТ И УПРАВЛЕНИЕ НА НАУЧНАТА ПРОДУКЦИЯ, ИНТЕГРИРАНА СЪС СВЕТОВНИ БАЗИ ДАННИ

Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна инвестира в създаването на първата в България научна университетска платформа, която събира на едно място цялата научна продукция на академичния състав на университета. Платформата и начините за работа с нея беше представена пред лекари, преподаватели, докторанти, учени и студенти на работна среща в УМБАЛ „Св. Марина“. Това съобщиха от МУ - Варна.

„Платформата има за цел да направи видими научните разработки на целия академичен състав на МУ-Варна и университетските болници и да бъде в полза на всички нас, които се занимаваме с наука и публикации“, подчерта проф. д-р Виолета Йотова – зам. ректор „Научна дейност“.

Платформата беше представена от директора на университетската библиотека Румяна Радева и библиографа Сергей Глинов. На уеб страницата, която вече е достъпна онлайн, академичната общност има централизиран достъп до голям обем от наукометрични данни на академичния състав на МУ-Варна. Към момента платформата съдържа индивидуални профили на над 1 000 учени, видимост към повече от 6 000 публикации, близо 800 дисертации и информация за всички екипи, участващи по различни научни проекти.

Платформата предоставя бърз достъп до научните разработки на академичния състав на университета като потребителите имат различни нива на достъп. Тя е инструмент, чрез който могат да се правят различни наукометрични справки, касаещи публикационната активност на изследователите по различни критерии. Служи и за по-лесно събиране и коректна проверка на данни за акредитации, кандидатстване за финансиране и атестации, както и за справки към Министерство на образованието и науката и за кариерно развитие.

ДОБРИ ДЕЛА

КРЪВОДАРИТЕЛИТЕ В КАМПАНИЯТА „УСМИХНИ СЪРЦЕ“ СТАНАХА 39

С идеята да направи добро за друго сърце, кръв дари учителката по английски език Ани Герова. За нея това е второ кръводаряване и първо участие в благотворителната кампания „Усмехни сърце“, съобщица от МБАЛ-Пазарджик на 30.10.2025 г.

Ани Герова признава, че първия път е имала своите притеснения, защото е направила нещо ново и е почувствала вътрешен дискомфорт. След първата крачка обаче е видяла, че е лесно и полезно.

„За мен всяко нещо, свързано с доброта – всеки малък жест, който можем да направим, когато сме здрави, трябва да го направим. Аз съм здрава и затова за втори път направих тази крачка. Призовавам абсолютно всички хора – и млади, и спортисти, и всеки човек с добро сърце – да последват моя пример. Смятам, че твърде малко хора доброволно даряват кръв, защото не се популяризира достатъчно кръводаряването. Трябва повече да се обяснява, дори на учениците, които вече са навършили 18 години, как протича процедурата, какво изисква и че е безболезнена, но в същото време дарявате част от своята доброта на друго сърце“, убедена е младата учителка. „Дарявайте добро – и не е нужно да има кауза. Правете го всеки ден!“, сподели още Ани Герова.

Недялко Здравков дари кръв за трети път за кампанията „Усмехни сърце“. Бащата на жестоко убития Ангел отново подкрепи акцията на неговите приятели.

„Съжалявам, че няма много желаещи да дарят кръв, дори и за тази добра кауза. Не знам как може да научим повече хора да бъдат съпричастни към кръводаряването, но искам да им кажа, че това е полезно за всички“, коментира Недялко Здравков, който до момента е дарявал кръв шест пъти. „Никой не е застрахован, че някой ден няма сам да има нужда от кръв. Затова вярвам, че трябва да се научим да помагаме, без да чакаме нещо в замяна. Кръводаряването не е страшно – отнема само няколко минути, а може да означава цял живот за някого“, каза още той.

За 13-ти път кръв дари Николай Близнаков, а за седми – Александър Семерджиов от Велинград. Преслав Йорданов от Панагюрище дари кръв за шести път, а Георги Велков от Септември – за пети. За Веселина Мирчева от Ракитово участието в кампанията е четвърто кръводаряване, а за Асен Колев от Костенец – трето.

МЕДИЦИНСКА НАУКА

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА ИНВЕСТИРА В МОДЕРЕН МАМОГРАФ С ЦЕЛ НАУЧНИ РАЗРАБОТКИ ЗА РАКА НА МЛЕЧНАТА ЖЛЕЗА

Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна инвестира в мамограф от най-ново поколение, който ще се използва за научни разработки в областта на диагностиката и скрининга на рака на млечната жлеза. Очаква се апаратурата да позволи на учените да изследват и да предложат нови техники за ранно откриване на рак на гърдата. За новата придобивка допринесе научната група „Иновативни технологии за скрининг и диагностика на млечната жлеза (ELPIDA)“ в рамките на проекта на МУ-Варна „Повишаване на транслационните постижения в медицината (MUVE-TEAM)“, финансиран от Европейския съюз. Това съобщиха от МУ-Варна на 13.10.2025 г.

Апаратурата ще подпомогне разработването на експериментални модели и протоколи, които в бъдеще биха могли да се прилагат върху пациенти в областта на диагностиката и скрининга на рака на млечната жлеза. „Мамографът ще се използва и при изследвания с т.нар. фантоми – това са тестови образци, които позволяват на изследователите да правят многобройни измервания“, обясни доц. инж. Живко Близнаков от Катедра „Медицинска апаратура, електронни и информационни технологии в здравеопазването“.

Според специалистите новата апаратура е мамограф от най-ново поколение, който дава възможност за извършването на специфични изследвания. Наред с обикновените 2D изследвания, апаратът позволява и детайлно представяне на образните находки чрез 3D изследвания – т.нар. томосинтеза, предоставяща изключително точна диагностика, най-вече при пациенти с висока плътност на гърдите.

Новата медицинска техника позволява също да се прави и контрастно усилена мамография. Този метод комбинира стандартна мамография с образ от контрастното вещество, което подчертава области с повишено кръвоснабдяване, характерни за туморни образования. Той е особено полезен при жени с плътна млечна жлеза, при неясни находки от други изследвания или когато магнитно-резонансната томография (МРТ) е невъзможна.

„За едно такова социално значимо заболяване, каквото е ракът на гърдата, мамографията е ключов момент за проследяване и скрининг на доброкачествени и злокачествени находки в млечните жлези“, подчерта доц. д-р Чавдар Бъчваров, ръководител на Катедрата по образна диагностика, интервенционална рентгенология в МУ-Варна. Специалистът допълни, че по този начин учените от университета имат възможност да дадат техния принос в ранното диагностициране на рака на гърдата.

МЕДИЦИНСКА НАУКА

ПО-БЪРЗ И ЕВТИН МЕТОД ЗА ОТКРИВАНЕ НА МУТАЦИИ НА ГЕН ПРИ КАРЦИНОМ НА МЛЕЧНА ЖЛЕЗА СА РАЗРАБОТИЛИ УЧЕНИ ОТ МУ – ПЛОВДИВ

По-бърз и евтин метод за откриване на мутации на PIK3CA ген при карцином на млечна жлеза при жените са разработили учени от Медицински университет – Пловдив, съобщиха от там. Иновацията в областта на персонализираната медицина е по проект ПЕРИМЕД-2, по който работят учени от МУ – Пловдив, Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ и Института по минералогия и кристалография при БАН. За това съобщи Zdrave.net на 27.10.2025 г.

Сред иновативните технологии от първия етап на проекта, които съвместно с бизнеса ще бъдат развивани до крайни продукти, са тези за откриване на мутация T315I при хронична миелоидна левкемия; метод за определяне чувствителността на чревния микробиом при деца до една година при усвояване на пребиотици и фибри; сензор за определяне на органични пероксиди, токсични за човешкия организъм; пластир от български билки за ускорено лечение на рани.

В Института по минералогия и кристалография се разработва метод, насочен към идентификация на активни фармацевтични съставки в различни полиморфни форми. Полиморфните форми влияят на ефективността, стабилността и бионаличността на лекарствените продукти. Методът ще подпомага фармацевтичната индустрия при контрола на качеството и патентната защита на лекарствени субстанции.

Персонализираната медицина, която е във фокуса на изследванията на Център за компетентност „ПЕРИМЕД-2“, отчита индивидуалните характеристики на всеки отделен пациент, поясняват от трите партньорски университета. Напредъкът в научните изследвания, преходът към практически иновации и връзките с бизнеса са сред основните цели на Центъра, финансиран от Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ 2021-2027 г., съфинансирана от Европейския съюз.

НОВОСТИ В МЕДИЦИНСКАТА ПРАКТИКА

ОРТОПЕДИ ОТ УМБАЛ – БУРГАС ПРЕДСТАВИХА ИНОВАТИВНИ МЕТОДИ НА ЛЕЧЕНИЕ ПО ВРЕМЕ НА XVI НАЦИОНАЛЕН КОНГРЕС НА БОТА

Екипът на Клиниката по ортопедия на УМБАЛ Бургас се отличи с активно научно участие на XVI Национален конгрес на Българската ортопедична и травматологична асоциация (БОТА) – водещото събитие в областта на ортопедията, травматологията, физиотерапията и спортната медицина с международно участие. Научният комитет одобри три доклада на лекарите от УМБАЛ Бургас, които предизвикаха интересни дискусии и бяха високо оценени от присъстващите, съобщиха от болницата на 03.10.2025.

- ⇒ Докладът „Нова концепция за плакова остеосинтеза на проксимална улна за предотвратяване на изместването на върха на олеокранона – биомеханично изследване върху кадаври" представя иновационен метод за стабилизиране на фрактури в горната част на лакътната кост, използвайки нова техника с метални плаки. Изследването е проведено върху човешки кости (кадаври), за да се оцени ефективността и стабилността на метода. То е резултат на сътрудничеството между Клиниката на УМБАЛ Бургас и Изследователския институт по ортопедия в Швейцария. Докладът беше представен от д-р Виктор Топузян, съавтор на проф. д-р Бойко Георгиев и доц. д-р Стоян Христов.
- ⇒ Иновативна техника за лечение на сложни счупвания в горната част на бедрената кост чрез поставяне на изкуствена тазобедрена става, когато конвенционалните методи не са ефективни, бе представена в „Оперативно лечение на комплексни фрактури на проксимален фемур чрез ендопротезиране на тазобедрена става". Докладът бе изнесен от доц. д-р Стоян Христов, д.м., ръководител на Клиниката по ортопедия и травматология.
- ⇒ Презентацията „Средносрочни резултати при лечение на фрактури при дистален фемур с double-plate technique" показва резултати от лечението на счупвания в долната част на бедрената кост чрез използване на две метални плаки, като се оценява ефективността и дългосрочната стабилност на метода, чрез проследяване на оперирани в клиниката пациенти. Тя бе изнесена от д-р Васил Богданов.

НОВОСТИ В МЕДИЦИНСКАТА ПРАКТИКА

ОТКРИХА В СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ ЦЕНТЪР С ЛАБОРАТОРИЯ ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ НА АУТИЗМА

Център с лаборатория за изследване на аутизма беше открит във Факултета по науки за образованието и изкуствата към Софийския университет "Св. Климент Охридски", съобщи от висшето училище. Освен научни изследвания, центърът ще предлага и консултации за семейства с деца от аутистичния спектър. За това информира Zdrave.net на 07.10.2025 г.

Центърът се помещава в отделна сграда на две нива, като на първо ниво са разположени консултативните кабинети, а на второ ниво – лабораторията. В нея ще се извършват неинвазивни генетични изследвания, както и изследвания върху клетъчните и молекулните механизми за възникване и развитие на аутизма, поясняват от Факултета по науки за образованието и изкуствата, който ще ръководи работата на новата структура.

Откриването на Центъра с лаборатория за изследване на аутизма е последваща стъпка в стратегията от последните години за активни проучвания на Факултета по науки за образованието и изкуствата, свързани с причините за аутизма, посочи деканът на факултета проф. Милен Замфиров. Лабораторията също така ще бъде база за бъдещи научни проекти, сътрудничества между различни научни направления и международни партньорства. В нея ще бъдат привлечени млади изследователи, а студенти и докторанти ще могат да работят в нея и да придобиват практически опит.

Висококвалифицирани специалисти от факултета ще провеждат психологично и логопедично консултиране на деца с разстройства от аутистичния спектър.

НОВОСТИ В МЕДИЦИНСКАТА ПРАКТИКА

УМБАЛ „ПЛОВДИВ“ ПРИЛАГАТ ИНОВАТИВЕН МИНИИНВАЗИВЕН МЕТОД ЗА ЛЕЧЕНИЕ НА ЗАТЛЪСТЯВАНЕТО

В Трето вътрешно отделение по гастроентерология на УМБАЛ „Пловдив“ вече се прилага лечение с интрагастрален балон – минимално инвазивен и щадящ метод, който помага на пациенти с наднормено тегло да постигнат трайна редукция на телесната маса, съобщиха от лечебното заведение на 31.10.2025 г. .

Затлъстяването се превръща в едно от най-сериозните здравни предизвикателства на XXI век, припомнят специалистите. Световната здравна организация вече го определя като глобална пандемия. Все повече млади хора у нас страдат от наднормено тегло, което води до редица усложнения – артериална хипертония, диабет тип 2, чернодробна стеатоза, ставни болки, сънна апнея, психоемоционални проблеми като тревожност и депресия. В борбата с този проблем мултидисциплинарният подход е ключов – включва промяна в храненето, физическа активност, психологична подкрепа, медикаментозно и ендоскопско лечение.

Един от най-новите методи е интрагастралният балон – минимално инвазивен и щадящ подход, който дава много добри резултати. Методът се въвежда от екипа на д-р Християн Стойков, който прилага в България своя опит, придобит в от Норвегия, заедно с младите лекари д-р Георги Попов и д-р Стефка Хинова.

„Интрагастралният силиконов балон се поставя в стомаха на пациента под кратка анестезия чрез ендоскопия. След като бъде позициониран, той се пълни с физиологичен разтвор, което създава усещане за ситост и намалява приема на храна“, обяснява д-р Георги Попов.

Процедурата е безболезнена и трае около 20 минути, а пациентът обикновено се прибира у дома още същия ден. *„В първите дни може да има леко гадене или дискомфорт, които преминават с подходяща терапия“, допълва д-р Стефка Хинова.*

Интрагастралният балон престоява в стомаха между 6 и 12 месеца, през които пациентът се адаптира към нов хранителен режим.

„Рисковете са минимални – дори при спукване течността в балона е безвредна. Процедурата е противопоказана при пациенти с язва, голяма хиатална херния, възпалителни заболявания на червата, бременност или след предходни операции на стомаха“, уточни д-р Попов.

Средната загуба на тегло е между 10 и 15% за шест месеца, а при комбиниране с медикаментозно лечение – например със семаглутид, може да достигне до 20% от телесната маса. Процедурата се покрива частично от НЗОК, като пациентът заплаща единствено стойността на консуматива, уточняват от лечебното заведение.

НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВОТО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО ВЪЗОБНОВИ ПРОЦЕДУРАТА ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ ПО ПРОЕКТА ЗА АМБУЛАТОРИИТЕ В ТРУДНО ДОСТЪПНИ И ОТДАЛЕЧЕНИ РАЙОНИ

Министерството на здравеопазването възобнови процедура за кандидатстване „Изграждане на съвременна материално-техническа база и осигуряване на медицинска апаратура и обзавеждане за амбулатории за извънболнична помощ и консултативни медико-социални звена от инвестиция „развитие на амбулаторните грижи“ с удължен краен срок за подаване на проектни предложения до 23:59 ч. на 29.10.2025 г. За това съобщиха от пресцентъра на Министерството на здравеопазването на 02.10.2025 г.

Кандидатите следва да се запознаят с промените в актуализираните Насоки и формуляра за кандидатстване, както и придружаващия пакет от документи, поради нанесени технически редакции. Подаването на проектни предложения от кандидатите се извършва изцяло чрез Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС (ИСУН 2020), модул НПВУ. В съобщението на МЗ е посочен линк, от който могат да се изтеглят актуализираните насоки, формуляр за кандидатстване и придружаващия пакет от документи.

Настоящата процедура по набиране на проектни предложения се провежда във връзка с изпълнението на инвестиция С12.17 „Развитие на амбулаторните грижи“ от Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България и е насочена към изграждането на амбулатории (лечебни заведения за извънболнична медицинска помощ) в трудно достъпни и отдалечени райони, които да бъдат предоставени за безвъзмездно ползване на лекари и медицински сестри.

По настоящата процедура предоставените средства на избраните кандидати ще бъдат 100% безвъзмездна финансова помощ, като общият бюджет на процедурата е 8 260 951,86 лева с включен ДДС, а максималният размер на средствата за всяко проектно предложение за изграждане на амбулатория (лечебно заведение за извънболнична медицинска помощ) е 82 609,52 лева.

МЗ ОБЯВИ НАЧАЛОТО НА ЧЕТВЪРТАТА КАМПАНИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ ПО ПРОЕКТА „НАСЪРЧАВАНЕ НА СПЕЦИАЛИЗАЦИЯТА В ОБЛАСТИ С НЕДОСТИГ НА СПЕЦИАЛИСТИ“

Министерството на здравеопазването обяви началото на четвъртата кампания за кандидатстване по проекта „Насърчаване на специализацията в области с недостиг на специалисти“, финансиран по Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021 – 2027, съобщиха от пресцентъра на здравното ведомство на 31.10.2025 г.

От 3 до 30 ноември 2025 г. още 40 специализанти могат да кандидатстват за участие в проекта, допустимите кандидати са две групи, уточняват оттам.

Първата група е за обучаващи се по специалности с установен недостиг на национално ниво, а втората - за обучаващи се в области с най-ниска осигуреност със съответните специалисти.

На национално ниво са определени 19 специалности, от които 11 са с педиатрична насоченост, включително детска кардиология, детска неврология, детска гастроентерология, детска хирургия, педиатрични здравни грижи и др.

До момента по проекта над 200 лекари, дентални лекари, медицински сестри и акушерки получават финансов стимул в размер на 2,5 минимални работни заплати или 2 600 лв. месечно над основното им възнаграждение, като предстои сключването на договори с още над 100 души, които до този момент бяха в списъка на чакащите.

НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ

ПРЕДВИЖДАТ РАЗШИРЯВАНЕ НА ОБЕМА ОТ ЗНАНИЯ ПО ПЪРВА ПОМОЩ ПРИ ПЪРВОНАЧАЛНОТО ОБУЧЕНИЕ НА БЪДЕЩИТЕ ВОДАЧИ НА МПС

Разширяване на обема от знания по първа помощ при първоначалното обучение на бъдещите водачи на МПС предвиждат предложения за промени в Наредбата, засягаща първата долекарска помощ, публикувани на уеб-страницата на Министерството на здравеопазването за обществено обсъждане. За това информира Zdrave.net на 07.10.2025 г.

В нея се предвижда също и провеждане на последващо периодично опреснително обучение за определен кръг от водачи, превозващи пътници. „Защото първоначалните действия след възникване на инцидент с пострадали хора до пристигането на спешна медицинска помощ са от изключително значение за предотвратяване на фатални последици“, мотивират предложенията от МЗ.

Предлага се също така обучението да може да бъде хибридно, но само за 50% от теоретичната част. Предвид спецификата на изучаваната дейност – първа долекарска помощ, с оглед особената важност на практическите умения и овладяване на основни прийоми за оказване на животоспасяващи действия практическата част от обучението се предвижда да е само в присъствена форма.

Предлага се различна продължителност на обучението в зависимост от статуса на кандидатите за обучение за оказване на първа помощ. Така например, кандидатите за шофьори и водачите, загубили правоспособност да управляват МПС заради отнети всички контролни точки, се предвижда да се обучават в рамките на два дни по шест учебни часа.

Другата група кандидати за шофьори са тези, които извършват обществен превоз на пътници и водачите, извършващи таксиметров превоз. Тази група шофьори ще преминават обучение за оказване на първа помощ преди издаване или подмяна на шофьорската книжка за категория D, а водачите, извършващи таксиметров превоз – преди издаване или подмяна на удостоверение за водач на лек таксиметров автомобил, предвиждат още промените.

НАД 60 МЛАДИ ДОБРОВОЛЦИ ОТ БМЧК УЧАСТВАХА В ОБУЧЕНИЕ НА ТЕМА „РЕПРОДУКТИВНО ЗДРАВЕ В УЧИЛИЩЕ“

Над 60 млади доброволци от Българския Младежки Червен кръст взеха участие в специализирано обучение на тема „Репродуктивно здраве в училище“, организирано от фондация „Искам бебе“ в партньорство с БЧК – Столична организация. Обучението е финансирано от Програма Европа на Столична община и беше официално открито от Радина Велчева, основател на фондация „Искам бебе“, която разказа за мисията на организацията и вдъхнови участниците със своя личен път в каузата за повече български деца. За това информира Zdrave.net.

Академик Христо Григоров, д-р х. к., председател на Българския Червен кръст, поздрави лично младежите и подчерта значението на здравната просвета сред учениците и ролята на техните връстници като най-естествени и достъпни носители на знание.

Обучението обхваща теми като основни послания за сексуалното и репродуктивното здраве; комуникационни умения и представяне пред аудитория; език на тялото и поведение по време на презентации; справяне с въпроси, конфликти и трудни ситуации в класната стая.

НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ

НАРАСТВА ДЕЛЪТ НА ДЪРЖАВНИТЕ БОЛНИЦИ С НАДЛИМИТНА ДЕЙНОСТ СПРЯМО ДЕЛА НА ЧАСТНИТЕ БОЛНИЦИ С ТАКАВА ДЕЙНОСТ

Нараства делът на държавните болници с надлимитна дейност спрямо дела на частните болници с такава дейност. Това показват резултатите от серия проверки на Националната здравноосигурителна каса в 42 лечебни заведения у нас, които са с най-значително увеличение на хоспитализациите през тази и миналата година, съобщи БНР на 10.10.2025 г

Данните бяха представени от управителя на НЗОК доц. Петко Стефановски пред депутатите от Комисията по здравеопазването в парламента.

Проверяващите са установили близо 700 нарушения, а болниците трябва да възстановят на НЗОК средства в размер на 1 469 000 лева.

Доц. Стефановски посочи, че при проверките през юли и август надлимитната дейност е намаляла с 90% спрямо началото на годината. *"Хипотезата, че частните болници правят повече нарушения или източват НЗОК, не се потвърди от тези проверки. Другата хипотеза, че болниците правят фиктивни хоспитализации - не, дами и господа, пациентите си бяха по леглата. Само в 0,51% от случаите на внезапен контрол бяха установени, че липсват пациенти по леглата си. Съответно болниците бяха санкционирани за това",* отбеляза той.

Здравната каса предлага въвеждане на електронна здравноосигурителна карта, с която пациентът да потвърждава извършването на всяка медицинска дейност, заплащана с публични средства. *"Другото, което може лесно да се въведе - изразяване на информирано съгласие от пациента за всички извършени дейности при дехоспитализация. По този начин пациентът да верифицира, че е бил в болницата и са му извършени дадените дейности",* заяви доц. Стефановски.

МИНИСТЪР КИРИЛОВ ОТКРИ НОВА ХЕЛИКОПТЕРНА ПЛОЩАДКА В ДВОРА НА МБАЛ „Д-Р ТОТА ВЕНКОВА“ - ГАБРОВО

Министърът на здравеопазването доц. д-р Силви Кирилов, д.м., е на работно посещение в гр. Габрово. Той откри новата хеликоптерна площадка, изградена в двора на Многопрофилната болница за активно лечение „Д-р Тота Венкова“, съобщи от пресцентъра на Министерството на здравеопазването на 14.10.2025 г.

„Ресурсите, инвестирани в този проект, принадлежат на всеки български гражданин, който работи усилено за себе си и семейството си. Следваме политиката, основана на тези средства“, заяви министър Кирилов по време на церемонията. Той отбеляза, че проектът е от съществено значение, тъй като предоставя възможности за бърза реакция и ефективност.

След откриването на деветата болнична вертолетна площадка, министърът проведе среща с ръководството на болницата, началниците на клиники и отделения и специалистите. В рамките на визитата си в Габрово доц. Кирилов посети и Специализираната болница за активно лечение на белодробни болести и разговаря с директорите на РЗИ и ЦСМП, както и с представители на местната власт.

НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ

У НАС ПРИСТИГНА ЧЕТВЪРТИЯТ ХЕЛИКОПТЕР ЗА СПЕШНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ ПО ВЪЗДУХА

В България пристигна четвъртият хеликоптер, предназначен за спешна медицинска помощ по въздух. Новата въздушна линейка ще бъде базирана в хангара на Висшето военновъздушно училище „Георги Бенковски“ в гр. Долна Митрополия, откъдето ще обслужва широкия периметър на региона и ще допринесе значително за развитието на спешната медицинска помощ по въздух в страната. За това съобщиха от пресцентъра на Министерството на здравеопазването на 17.10.2025 г.

Очаква се приемо-предавателният протокол между българската страна и фирмата изпълнител да бъде финализиран до края на месеца. След неговото подписване предстоят процедури по регистрация и лицензиране на хеликоптера, необходими за въвеждане в оперативна готовност.

До края на тази година се очаква пристигането и на петия хеликоптер, а през 2026 г. се планира доставката на последните три.

Определените имоти за изграждане на бази за хеликоптерите са 6 на брой. Към момента един хеликоптер е позициониран в оперативната база в гр. София и два в гр. Сливен. Новият хеликоптер вече се намира в гр. Долна Митрополия. Останалите ще бъдат разпределени в гр. Пловдив, с. Габровница – община Монтана и с. Буховци – община Търговище.

„ДЪРВОТО НА ЖИВОТА“ В ПАМЕТ НА ДОНОРИТЕ БЕШЕ ДОПЪЛНЕНО С ИМЕНАТА НА ОЩЕ ЧЕТИРИМА ДУШИ

Медици, военни пилоти и трансплантирани от екипите на Военномедицинска академия (ВМА) пациенти отбелязаха Европейския ден на донорството, съобщиха от болницата на 13.10.2025 г. „Дървото на живота“ в памет на донорите беше допълнено с имената на четирима души, дали през 2025 година шанс за втори живот на тежкоболни пациенти.

„ВМА ще продължи да инвестира и да стои твърдо зад националната програма за донорство и трансплантации. Тя не е икономически изгодна, но е от изключително значение за държавата и обществото“, каза началникът на ВМА генерал-майор проф. д-р Венцислав Мутафчийски, д.м.н., FACS. Той изказа благодарност на всички страни, които са ангажирани с този процес: „На близките, които са взели тежкото решение да дарят органите на своите близки, показвайки гражданска съвест и отговорност. На нашите екипи – това са цяла армия от медицински специалисти, над 70 на брой, които участват в една трансплантация, и често остават скрити зад камерите. На военните пилоти от Авиобаза „Враждебна“, които независимо от метеорологичната обстановка са на бойния си пост и помагат за спасяването на животи. На агенция „Медицински надзор“ за перфектната организация при отделните ситуации“.

„Донорството е въпрос на доверие и солидарност между хората и здравната система. Прекланям се към решението на близките на донорството, пред апостолската работа на медицинските екипи и пред силата на трансплантираните“, заяви доц. д-р Силви Кирилов, министър на здравеопазването. От своя страна изпълнителният директор на ИА „Медицински надзор“ Иванка Динева подчерта, че темата трябва ежедневно да присъства в живота ни. И в тази връзка вече са започнали кампании сред ученици.

„Благодаря на всички колеги от екипа на ВМА за сърцатата работа, защото всеки от тях има частица принос за успешните трансплантации“, подчерта проф. Никола Владов, началник на Клиника по чернодробно-панкреатична хирургия и трансплантология.

НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ

АКЦИЯ ЗА ПО-ДОБРО ДЕТСКО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Символична акция под надслов „Бутаме детското здравеопазване“ проведеха на 16 октомври 2025 г. доброволци от фондация "За доброто". Целта им е да привлекат общественото внимание към проблемите в тази област. Същевременно от Министерството на здравеопазването обявиха днес, че ведомството инвестира над 130 милиона лева в педиатрични клиники и отделения. За това информира Clinica.bg на 16.10.2025 г.

Екипът и доброволци на организацията бутаха детско болнично легло по улиците на София – от педиатрията на бул. „Гешов“ до Министерството на здравеопазването. С проекта си "Светулка" от фондация "За доброто" вече пет години обновяват педиатрични отделения на болници в страната, като към момента са завършени 10 отделения. Сега от фондацията настояват за стартиране на Национална програма „Светулка“, като за това са изпращали предложения до МЗ и Комисията по здравеопазването в парламента.

Министерството на здравеопазването инвестира над 130 милиона лева в педиатрични клиники и отделения, обявиха днес оттам. В периода 2021 - 2025 г. по бюджетите на лечебни заведения в София, Пловдив, Видин и Шумен са предоставени общо 29 923 450 лв. Средствата са насочени към ремонти, обновяване на средата и закупуване на съвременна медицинска апаратура.

Министерството изпълнява и различни проекти. Осигурените средства са в размер на 101 073 160 лв. с ДДС за доставка на високотехнологична медицинска апаратура за 35 педиатрични клиники и отделения в страната. Проведени са обществени поръчки, сключени са договори и вече са започнали доставки на ангиографски системи, ехографи, компютърни томографи, ядрено-магнитни резонанси, респиратори, оборудване за интензивно лечение и др. Дейностите се изпълняват по график, а срокът за приключване на доставките и монтажа е 30 юни 2026 г.

УЧЕНИ ОТ СУ „СВ. КЛ. ОХРИДСКИ“ АЛАРМИРАХА ЗА ВИСОКА КОНЦЕНТРАЦИЯ НА БАКТЕРИИ В ТОПЛАТА ПИТЕЙНА ВОДА НА СТОЛИЦАТА

Висока концентрация на бактерии в топлата питейна вода на столицата е установило проучване на екип от Софийския университет „Св. Климент Охридски“, информира Clinica.bg на 17.10.2025 г. като се позова на съобщение от платформата „Активни потребители“.

За изследването са били взети проби от 14 локации от три града - София, Пловдив и Плевен. Оказва се, че липсват нормативни изисквания и контрол към топлоснабдяването за питейно-битови нужди в столицата. В София активен хлор е открит само в 2 от 8 локации. Няма и дезинфектант в половината проби студена и всички топла вода. Това, от своя страна, увеличава риска от развитие на нежелателни и потенциално патогенни за хората микроорганизми. Резултатите от измерената температура на пробите е отчела средно 52,1 градуса. В 3 от 14 локации са измерени под 50 градуса. Препоръките на СЗО и регулациите в много държави изискват температура на топлата вода от 55 и нагоре, на което отговарят само 3 от 14 проби. Останалите 8 проби са в диапазона 50 – 54 градуса, посочват учените. Понижената температура на топлата вода представлява риск за развитие на бактерии, гъби и паразити, поясняват те. Проучването е установило още, че в 12 от 13 проби в топлата вода се отчитат повече бактерии в сравнение със студената. Усреднената стойността е 22 пъти по-висока. Това означава и по-висока вероятност от развитие на патогени при хората. Във водопроводната мрежа на София, само в 1 от 4 проби се установява наличие на дезинфектант, което крие риск за потребителите. У Същевременно, в 12 проби подгрята вода са отрити повече бактерии в сравнение със студената. Най-високо е съотношението в пробата от кв. „Гео Милев“. Според учените, това е изненадващ резултат, защото обичайно се предполага, че високата температура ще убие микроорганизмите. Те предполагат, че вероятно в тръбите се развиват термотолерантни бактерии, различни от обичайните за питейна вода. Те са устойчиви към не особено високите стойности на подгряване.

НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ

БЛС ОТЛИЧИ ЛЕКАРИ В ДЕНЯ НА БЪЛГАРСКИЯ ЛЕКАР И СВЕТИ ИВАН РИЛСКИ

Българският лекарски съюз връчи награди на отличилите се лекари през годината. Това се случи на празника на Българския лекар – 19 октомври, в който се отбелязва и празника на Свети Иван Рилски – Чудотворец. Официалната церемония по награждаването се състоя ден по-късно – на 20 октомври, в Националния исторически музей в София.

В поздравителен адрес към ръководството на БЛС и лекарското съсловие председателя на УС на БАПЗГ Диана Георгиева каза: *„Нашите две съсловия винаги са били равностойни партньори в изпълнение на отговорната мисия за опазване на здравето и живота на българските граждани. Лекарите и специалистите по здравни грижи са орисани да работят заедно за благо на пациентите и техните семейства, стъпвайки на тяхната висока професионална квалификация, съвместна работа и взаимно уважение. Те са призвани заедно да осигурят навременна и качествена медицинска помощ във всичките ѝ направления. Затова е важно отговорните институции, университет-ските структури и ние като съсловни организации да продължим усилията си за преодоляване на кадровия дефицит в сферата на медицината и здравните грижи чрез подобряване на нормативната база, условията за работа, възможностите за кариерно развитие и заплащането на медицинския труд.“*

По повод празника Българският лекарски съюз ще награди най-добрите специалисти в различни области. Бих искала да се обърна към тях и към всички лекари: Вашият труд със сигурност е забелязан и оценен най-напред от Вашите пациенти и техните семейства. Продължавайте да работите със знания и сърце, защото това носи благо на много хора и прави света по-добър!

Проф. д-р Николай Габровски стана носител на наградата „Лекар на годината“ за 2025 г. Наградата му беше връчена от вицепрезидента на България Илияна Йотова. Член-кореспондент на Българската академия на науките проф. д-р Николай Габровски е едно от най-ярките имена в съвременната българска медицина. Той е началник на Клиниката по неврохирургия и заместник-директор по медицинската дейност на УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“. Проф. Габровски оглавява Българското дружество по неврохирургия от 2018 г. до октомври 2025 г. През 2022 г. е избран за първи ръководител на Работната група по нововъзникващи технологии и иновации към Европейската асоциация на неврохирургичните дружества, а съвсем отскоро - и за член на нейния Изпълнителен комитет и ковчежник на организацията. Научната работа на проф. Габровски е насочена към гръбначната и роботизираната неврохирургия, както и към минимално инвазивните техники. Под негово ръководство Клиниката по неврохирургия в „Н.И. Пирогов“ се превърна в референтен център за роботизирана спинална хирургия и обучителна база за неврохирурзи от Европа. От септември 2024 г. проф. Николай Габровски е и председател на фондация „Съвет за мозъчно здраве“.

Носител на наградата „Д-р Стефан Черкезов“ - за лекарска всеотдайност и етика стана д-р Димитър Бакалов от МБАЛ -Пазарджик. На 4 юли 2025 г., по време на кратък престой в Поморие, д-р Бакалов проявява изключителен професионализъм и човечност, спасявайки живота на мъж в клинична смърт и оказвайки помощ на жена в безсъзнание. Той започна и мащабна кампания срещу вейповете, райския газ, алкохола и други вредни вещества, които младежите употребяват. След неговия пример подобни инициативи стартираха Министерството на труда и социалната политика, Министерството на здравеопазването и редица други институции.

Наградата „Ти си нашето бъдеще“ получи 7 специализанти от цялата страна. Наградата беше връчена от зам.-председателя на БЛС д-р Иван Маджаров.

Наградата „Принос за развитие и утвърждаване авторитета на съсловната организация“ получи д-р Лорис Мануелян, д-р Наташа Пашевска, д-р Стоян Борисов, д-р Евелина Димова Георгиева, проф. Милена Станева.

Отличените в категорията „Принос за развитие и прилагане на иновативна медицина и уникални техники“ са проф. д-р Славчо Томов от Медицински университет - Плевен, проф. Николай Цонев от УМБАЛ „Св. Марина“-Варна и д-р Надя Магунска от Медицински комплекс „Д-р Щерев“.

Носител на приза за „Дългогодишна дейност в областта на медицината и активен принос в развитието на специалност“ станаха доц. Евлоги Маринов от УМБАЛ „Георги Странски“ - Плевен, д-р Темелко Темелков, проф. Темелко Темелков, проф. Мая Кръстева -Вилмош от колегията в Пловдив и д-р Павлин Павлов от колегията в Силистра.

НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ

ФАРМАЦЕВТИ СТАРТИРАТ ИНИЦИАТИВА „МИСИЯ – ЗАПОЗНАЙ СЕ С АПТЕКАТА“

Инициативният комитет на магистър-фармацевтите (ИКМФ), който обединява собствениците на над 700 семейни аптеки в страната, стартира нова образователна инициатива, насочена към най-малките, съобщиха от там. Първите открити уроци ще се проведат в района на Пазарджик, като началото ще бъде поставено в детската градина в село Мало Конаре, информира Zdrave.net на 23.10.2025 г.

Темата на първия урок е „Какво е аптека и за какво служи на хората?“. В рамките на около 30 минути децата ще се запознаят по достъпен и увлекателен начин с ролята на аптеката и фармацевта в грижата за здравето. Ще им се обясни, че аптеката е специално място, в което хората намират подкрепа, консултация и помощ, когато са болни или искат да се погрижат за себе си. Малчуганите ще научат каква е работата на фармацевта, защо не всеки може да застане зад аптекния щанд и защо е важно лекарствата да не се възприемат като играчки. За по-голяма нагледност ще бъдат показани безопасни мостри – празни кутийки от лекарства, витамини и чайове, блистери и капсули, както и ампули за физиологичен разтвор.

Серията от образователни срещи „Мисия – Запознай се с аптеката“ ще продължи и в други населени места, за да достигне до повече деца и семейства.

ПРЕДСТОЯТ ПРОМЕНИ В ИМУНИЗАЦИОННИЯ КАЛЕНДАР

Варицелата да стане задължителна ваксина, а тази срещу Респираторния синцициален вирус (РСВ) – препоръчителна за бременни. Тези искания за промяна в Имунизационния календар представи държавния главен здравен инспектор доц. Ангел Кунчев. Очаква се промените да бъдат представени за обществено обсъждане чрез проект за промени на Наредба №15 на Министерството на здравеопазването. За това информира Clinica.bg на 24.10.2025 г.

Наредбата предвижда ваксината срещу варицела да бъде задължителна за децата родени през 2025 година, обясни д-р Кремена Пармакова, началник на Отдел надзор на заразните болести в МЗ. По думите ѝ тази ваксина е нужно да стане задължителна, защото заболяемостта расте. Всеки втори случай в България от заразна болест е варицела, обяви още тя. У нас годишно от варицела боледуват между 25-38 хил. души.

Около 5-5.2 млн. лв. биха стрували на държавния бюджет ваксините срещу варицела и срещу РСВ. По думите му имунизацията срещу варицела трябва да е задължителна, за да осигурим най-добрата защита. Той даде пример с държави, в които това вече е факт като САЩ, Япония и др.

Друга промяна, която иска МЗ е децата да бъдат добавени в програмата за ваксини срещу грип, които в момента са при хора над 65 години. Все още е дискуссионен въпрос на какъв възраст децата да се ваксинират срещу грип. По думите му в последните години имунизациите по програмата не достигат с по 100 000 дози. Той обясни, че към момента от заразните респираторни болести около 20 - 30% са случаите на КОВИД, като преобладават най-вече риновирусите. По-висока и реална заболяемост от грип се очаква през ноември, декември, а до евентуална грипна епидемия може да се стигне през януари.

Доц. Ангел Кунчев обърна внимание и че България трябва да има програма за антибиотична резистентност. По думите му към момента тя пак е за одобрение, има много неща да се правят и заради масовото използване на антибиотици по време на КОВИД пандемията сме на първо място по антибиотичната резистентност.

Д-р Кремена Пармакова представи и нивата на ваксинационния обхват у нас - 95% при туберкулоза, хепатит Б - 94.2%, коклюш - 94.2%, пневмококи - 93.8%, полиомелит - 94.2%, морбили - 94.2% първи прием. По думите ѝ риск за страната ни е ниският ваксинационен обхват срещу морбили в съседните ни държави.

НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ

СТОЛИЧНА ОБЩИНА ПРОВЕДЕ ПЪРВОТО ОБУЧЕНИЕ МЕДИЦИНСКИ СЕСТРИ И УЧИТЕЛИ ОТ СТОЛИЧНИТЕ ДЕТСКИ ГРАДИНИ, НАСОЧЕНО КЪМ ГРИЖАТА ЗА ДЕЦА С ДИАБЕТ И КОНТРОЛА НА ГЛИКЕМИЯТА

Проведе се първото от редицата специализирани обучения за медицински сестри и учители от столичните детски градини, насочено към грижата за деца с диабет и контрола на гликемията, съобщават от Столичната община. Инициативата е организирана от дирекция „Образование“ на Столична община в партньорство с УМБАЛ „Лозенец“ и д-р Елена Вучкова – педиатър и детски ендокринолог, член на Българското национално сдружение по детска ендокринология (БНСДЕ), Българската педиатрична асоциация (БПА) и Европейското общество по детска ендокринология (ESPE). За това съобщи Zdrave.net на 27.10.2025 г.

Обучението предизвиква голям интерес – при очаквани около 60 участници, в него се включиха над 80 медицински сестри и учители от подбрани детски градини. Участниците надградиха знанията си за особеностите на заболяването и получиха практически насоки за адекватна реакция и подкрепа при работа с деца с диабет.

„В детските градини на София има деца с различни здравословни състояния и нашата задача е да осигурим за всяко от тях безопасна и подкрепяща среда. Благодаря на екипа на УМБАЛ „Лозенец“, на д-р Елена Вучкова и на всички участници в обучението за техния професионализъм и ангажираност. Радвам се, че интересът е толкова голям и че колегите проявяват активност и желание да надграждат знанията си“, каза директорът на дирекция „Образование“ Десислава Желязкова.

Програмата включваше теоретична част – въведение в захарния диабет и неговата диагностика, лечение с инсулинови писалки и помпи, принципи на броене на въглехидрати, използване на средства за самостоятелно измерване на кръвната захар – както и практическа част с демонстрации на работа с инсулинови помпи и системи за мониторинг. В практичната част участваха и медицинска сестра и лекар-специалист от УМБАЛ „Лозенец“, които подкрепиха колегите си от детските градини и представиха на достъпен език особеностите на заболяването.

ИСТОРИЧЕСКИТЕ ДАННИ ЗА ИЗВЪРШЕНИТЕ ИМУНИЗАЦИИ НА БЪЛГАРСКИТЕ ГРАЖДАНИ ВЕЧЕ СА ИНТЕГРИРАНИ В ЕЛЕКТРОННИТЕ ЗДРАВНИ ДОСИЕТА

Историческите данни за извършените имунизации на българските граждани вече са интегрирани в електронните здравни досиета, съобщиха от пресцентъра на Министерството на здравеопазването на 28.10.2025 г.

От ведомството изказват благодарност на Националната здравноосигурителна каса за предоставените данни и на „Информационно обслужване“ АД за извършената техническа обработка и прехвърлянето на информацията.

Обработени и интегрирани са над 19 милиона записа за приложени ваксини от 2005 г. до момента, включително всички задължителни имунизации и реимунизации, както и препоръчителните ваксини, регистрирани в системата на НЗОК.

Благодарение на това електронните здравни досиета на над 4 милиона граждани са обогатени и с имунизационна история.

Освен до личната си информация, родителите на деца до 18 г. получават автоматичен достъп и до техните здравни досиета чрез Националната здравноинформационна система (НЗИС) и мобилното приложение eЗдраве, припомнят от здравния портал.

НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ

ПО ДАННИ НА GLOBOCAN ПРЕЗ 2022 Г. У НАС СА РЕГИСТРИРАНИ БЛИЗО 18 800 СМЪРТНИ СЛУЧАЯ В РЕЗУЛТАТ НА ОНКОЛОГИЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ

По данни на Globocan през 2022 г. у нас са регистрирани близо 18 800 смъртни случая в резултат на онкологични заболявания, докато новодиагностицираните случаи наброяват 32 812. За това информира Zdrave.net на 30.10.2025 г.

Най-често срещаните онкологични заболявания в страната остават колоректалният карцином, ракът на белия дроб, на гърдата и на простатата.

Тези данни бяха изнесени на Националния конгрес по онкология с международно участие, организиран от Българското онкологично научно дружество (БОНД), който се откри днес и ще продължи до 1 ноември. Най-новите тенденции в онкологията, възможностите на персонализираната медицина и приложението на биологични и таргетни терапии са във фокуса на конгреса.

„Напредъкът, който наблюдаваме, както в международните изследвания, така и в българския контекст, ни дава увереност, че грижите за онкологично болни постоянно се подобряват. Нашата задача е да продължим да свързваме иновациите с ежедневната практика в полза на пациентите“, коментира проф. д-р Асен Дудов, председател на БОНД.

Основната цел на конгреса беше да обедини научния напредък с практическите решения, като едновременно с това покаже готовността на България да следва и прилага водещите международни тенденции в онкологията.

ОТПАДА ИЗИСКВАНЕТО ЗА ВПИСВАНЕ В ЗДРАВНАТА КНИЖКА НА НЕСЪГЛАСИЕ ЗА ДОНОРСТВО НА ОРГАНИ

Министерският съвет прие Решение за одобряване на Закон за изменение и допълнение на Закона за трансплантация на органи, тъкани и клетки.

С предложената промяна отпада изискването за изразяване приживе на изрично писмено несъгласие за вземане на органи, тъкани и клетки след смъртта на лицето, което се вписва в неговата здравноосигурителна книжка. За това информира Zdrave.net на 08.10.2025 г. като се позова на съобщение от правителствената пресслужба.

Причините за разработване на проекта са свързани с необходимостта от усъвършенстване и осъвременяване на нормативната уредба в областта на електронното здравеопазване. В тази връзка са предложени промени за отмяна на задължението на НЗОК да издава здравноосигурителна книжка на всяко задължително здравноосигурено лице. Предложението е част от процеса по дигитализация в здравеопазването, който се реализира посредством Националната здравно-информационна система (НЗИС), в която се събира, обработва и съхранява информация за здравното състояние на населението чрез създаване и поддържане на електронен здравен запис на всеки гражданин и поддържане на публични и служебни електронни регистри, информационни бази от данни и системи.

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за трансплантация на органи, тъкани и клетки всеки български гражданин ще има възможност директно да изрази волята си във връзка с вземане на органи, тъкани и клетки за трансплантация след смъртта пред Изпълнителна агенция „Медицински надзор“, вкл. чрез подаване на декларация за отказ от донорство по електронен път.

НОВИНИ ОТ ЕС

Според ново проучване на СЗО/Европа:
ЕДИН НА ТРИМА ЛЕКАРИ И МЕДИЦИНСКИ СЕСТРИ В ЕВРОПА
СЪОБЩАВА ЗА ДЕПРЕСИЯ ИЛИ ТРЕВОЖНОСТ

Лекарите и медицинските сестри в Европа работят в условия, които увреждат психичното им здраве и благополучие, тревожно висок процент от тях изпитват пасивни суицидни мисли или мисли за само-нараняване. Това е ключовото заключение от ново проучване на СЗО/Европа, публикувано днес на Световния ден на психичното здраве. За това информира на 10.10.2025 г. Zdrave.net.

Проучването на психичното здраве на медицинските сестри и лекарите (The Mental Health of Nurses and Doctors survey (MeND)) е най-голямото до момента, с над 90 000 събрани и анализирани отговора от всички 27 държави на ЕС, плюс Исландия и Норвегия. Констатациите – общи и за отделните държави, разкриват истинската цена на годините с недостатъчни инвестиции в здравните системи и здравните работници в Европа.

НОВИНИ ОТ ЕС

Ето основните изводи намерили място в проучването:

През последната година един от 3-ма лекари и медицински сестри са преживели тормоз или насилствени заплахи на работното място, а 10% са преживели физическо насилие и/или сексуален тормоз.

Един от 4-ма лекари работят повече от 50 часа седмично. Междувременно близо една трета (32%) от лекарите и една четвърт (25%) от медицинските сестри са на временни трудови договори, което е силно свързано с повишена тревожност относно сигурността на работното място.

Сред най-тревожните открития е, че един на 10 лекари и медицински сестри са заявили, че през последните две седмици са имали мисли за „по-добре да са мъртви“ или „да се самоанараят“. Известно е, че тези така наречени „пасивни“ суицидни мисли предсказват бъдещо суицидно поведение.

Такава опасна работа е пряко свързана с лошо психично здраве. Лекарите и медицинските сестри, които са обект на насилие, работят постоянно дълги часове и на смени (особено през нощта), те са много по-склонни да бъдат депресирани и тревожни, както и да имат суицидни мисли. Всъщност, лекарите и медицинските сестри показват двойно по-голяма честота на суицидни мисли в сравнение с общото население.

„Резултатите от проучването MeND са сурово напомняне, че здравните системи в Европа са толкова силни, колкото са силни хората, които ги движат“, каза д-р Ханс Анри П. Клуге, регионален директор на СЗО за Европа. „Един на 3-ма лекари и медицински сестри съобщават за депресия или тревожност, а повече от един на 10 са мислили да свършат живота си или да се самоанараят. Това е неприемлива тежест за тези, които се грижат за нас. Не трябва да бъде така“, категоричен бе той.

„Можем да предприемем конкретни действия още сега, като например наложим нулева толерантност към насилието и тормоза на работното място в здравеопазването. Можем да реформираме моделите на работа на смени и извънредния труд, за да сложим край на културата на работа до изтощение. Също така можем да намалим прекомерното натоварване, като инвестираме в по-интелигентен подбор на персонал и рационализирани работни процеси, включително използване на силата на цифровите технологии като изкуствения интелект. Трябва освен това и да гарантираме, че всеки здравен работник има достъп до поверителна, без стигма, подкрепа за психично здраве. В същото време трябва да държим здравните лидери отговорни за създаването на безопасни, подкрепящи работни места. В крайна сметка, кризата с психичното здраве сред нашите здравни работници е криза на здравната сигурност, заплашваща целостта на нашите здравни системи“, допълни д-р Клуге.

„Водени от цел, въпреки натиска, въпреки лошото психично здраве и условия на труд, 3-ма от 4-ма лекари и 2 от 3 медицински сестри изразиха силно чувство за цел и смисъл в работата си и бяха предимно доволни от работата си. Това предполага, че здравните работници са страстни и мотивирани от работата си, но се нуждаят от персонализирана подкрепа, за да вършат работата си и да се грижат ефективно за пациентите си“, посочи още той.

„Ние сме физически и психически изтощени, което, за съжаление, понякога може да доведе до медицински грешки“, коментира Мелани Дебарей, специалист по радиология от Франция. „Тези условия на труд имат огромно влияние върху нашето психично здраве и благополучие. Във Франция 66% от студентите по са преживели депресивен епизод, а 21% са имали мисли за самоубийство през последната година - три пъти повече от общото население. Начинът да защитим психичното си здраве и благополучие би включвал преди всичко стриктно прилагане на закона относно работното време или задължителната почивка след дежурства, както и разпределянето на достатъчно финансови ресурси, които да ни позволят да практикуваме в съответствие с нашите ценности. Избрахме пътя на човечността, но това не означава, че ние самите преставаме да бъдем хора“, подчерта тя.

НОВИНИ ОТ ЕС

Какво се случва с хората, които са гръбнакът на здравеопазването?

Небезопасните и зле поддържани условия на труд са свързани със стрес, тревожност и депресия сред здравните работници – и това засяга не само тях, но и пациентите, и обществото. В зависимост от държавата, до 40% от лекарите и медицинските сестри със симптоми на депресия съобщават, че са взели болнични през последната година.

Между 11% и 34% от здравните работници заявяват, че обмислят да напуснат работата си. Тази загуба на капацитет може да означава, че пациентите са изправени пред по-дълго чакане, намалено качество на грижите и здравните системи губят жизненоважен персонал. В крайна сметка всеки плаща цената.

"В цяла Европа натискът, пред който са изправени лекарите и медицинските сестри, може да изглежда различно – независимо дали става въпрос за дълги часове работа в една държава или временни договори в друга, или насилие на работното място в още една – но въздействието върху психичното здраве е универсално", каза д-р Наташа Ацопарди-Мускат, директор на здравните системи в СЗО/Европа. „Измерваме капацитета на болниците, като броим леглата, а хирургическите резултати – чрез процента на преживяемост – но твърде често не успяваме да измерим благосъстоянието на тези, които предоставят грижи. Тези разкрития показват, че психичното здраве трябва да се третира като основен показател за ефективност, точно както безопасността на пациентите или капацитета на болниците. Устойчивостта на нашите здравни и социални системи е толкова добра, колкото е и устойчивостта на жените и мъжете, които посвещават живота си на грижата за другите", подчерта тя.

Без реални действия Европа е изправена пред прогнозиран недостиг от 940 000 здравни работници до 2030 г.

Подобряването на условията на труд би спомогнало за намаляване на отпуските по болест и би обезкуражило персонала да напусне напълно, като същевременно би привлякло повече лекари и медицински сестри към професията. Това би помогнало да се гарантира, че здравните системи на Европа са пригодени за настоящите и бъдещите демографски промени и нуждите на населението, както и по-добре да се справят с бъдещи здравни извънредни ситуации. Докладът очертава седем спешни политически действия, които страните трябва да предприемат, за да подобрят условията на труд и да променят организационните култури, като всички те могат да бъдат постигнати чрез пренасочване на съществуващите ресурси.

Тези цели са:

- Нулева толерантност към насилие от всякакъв вид;
- Подобряване на предвидимостта и гъвкавостта на смените за здравословна работа;
- Управление на извънредния труд, за да се сложи край на културата на работа до изтощение;
- Справяне с прекомерното натоварване;
- Обучение и търсене на отговорност от страна на ръководителите;
- Разширяване на достъпа до подкрепа за психично здраве.

Редовен мониторинг и докладване на благосъстоянието на здравните работници.

„Тъй като Европа е изправена пред недостиг от близо един милион здравни работници до 2030 г., не можем да си позволим да ги загубим поради прегаряне, отчаяние или насилие. Тяхното благосъстояние не е само морално задължение – то е основата на безопасни и висококачествени грижи за всеки пациент“, заключи д-р Клуге и отправи призив това проучване бъде така необходимият сигнал за събуждане, който да стимулира действията.

НОВИНИ ОТ ЕС

АКТУАЛИЗИРАХА ЕВРОПЕЙСКИ СТАНДАРТИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯТА, ТЕСТВАНЕТО И ЛЕЧЕНИЕТО НА HIV

Европейският център за превенция и контрол на заболяванията (ECDC) и Европейското клинично дружество за СПИН (EACS) публикуваха две нови допълнения към серия европейски стандарти, които обхващат ключови аспекти на превенцията, тестването и лечението на HIV. За това информира Zdrave.net на 20.10.2025 г.

Тези най-нови модули, които се фокусират върху започването на антиретровирусна терапия (ART) и управлението на HIV и съпътстващите заболявания при хора, диагностицирани с HIV, надграждат съществуващите стандарти за превенция на HIV чрез предекспозиционна профилактика (PrEP) и тестване за HIV.

Тези стандарти за грижа осигуряват рамка за подобряване на качеството на превенцията и грижите за HIV в целия регион. В европейския регион на СЗО се смята, че 2,3 милиона души живеят с HIV (778 000 в ЕС/ЕИП). Ефективните лечения са превърнали HIV в управляемо дългосрочно състояние, измествайки фокуса на грижите от оцеляване към осигуряване на дълъг и здравословен живот на хората.

Стандартите са разработени чрез сътрудничество между клиницисти, експерти по общественото здраве и представители на общността, представляващи хората, живеещи с HIV. Този подход, ориентиран към личността, гарантира, че насоките са основани на най-новите доказателства и са практични, справедливи и овластяващи за лицата, на които са предназначени да служат.

Модулът „Започване на антиретровирусна терапия“ засилва консенсуса, че на всички хора трябва да се предлага лечение веднага след поставяне на диагнозата. Той поставя ясна цел за започване на терапия възможно най-скоро, в идеалния случай в рамките на седем дни, което е от полза за индивидуалните здравни резултати, като същевременно действа като инструмент за предотвратяване на по-нататъшно предаване.

Доказателствата сочат, че тези, които започват лечение за ХИВ късно, особено тези с отслабена имунна система ($CD4 \leq 350$ клетки/ μL), са по-склонни да се изправят пред сериозни здравни рискове, включително ранна смъртност, в сравнение с тези, които са диагностицирани и лекувани рано.

С увеличаването на продължителността на живота поради ефективните програми за лечение на HIV, хората, живеещи с HIV, са изправени пред нарастващо бреме на незаразните заболявания (НЗЗ), включително сърдечно-съдови заболявания, диабет, рак, хронични бъбречни, чернодробни и белодробни заболявания, както и психични и неврокогнитивни разстройства.

Признавайки, че хората с HIV са изправени пред по-голямо бреме на здравословните проблеми, свързани с възрастта, модулът за HIV и съпътстващи заболявания предоставя структуриран подход към интегрираните грижи. Той очертава основните протоколи за редовен скрининг и превенция на проблеми като сърдечно-съдови заболявания, някои видове рак и психични разстройства, с цел подкрепа на здравословното остаряване и подобряване на цялостното благосъстояние.

Чрез установяване на ясен критерий за висококачествени холистични грижи, поредицата от стандарти предоставя инструмент на здравните системи за одит и подобряване на техните услуги. Той също така дава възможност на хората, живеещи с HIV, като определя грижите, които те трябва да очакват да получат на всеки етап, от превенция и тестване до незабавно лечение и дългосрочно управление на здравето.

НОВИНИ ОТ ЕС

ПРЕЗ 2026 Г. В РУМЪНИЯ ЗАПОЧВА СТРОИТЕЛСТВО НА СПЕЦИАЛИЗИРАНА БОЛНИЦА ЗА ПАЛИАТИВНИ ГРИЖИ С ЕВРОПЕЙСКО ФИНАНСИРАНЕ

В Румъния официално бе даден старт на голям инфраструктурен проект – изграждане на специализирана болница за палиативни грижи в окръжния център Пятра-Нямц в североизточната част на страната. За това съобщи Zdrave.net на 27.10. 2025 г. като се позова на специализирания сайт Hospitals-management.com.

Инициативата ще се реализира основно с финансиране от Европейския съюз и е част от усилията за подобряване на общественото здравеопазване и медицинските грижи за хронично болни и възрастни хора с тежки заболявания в края на живота.

Според кмета на града Адриан Ница осигуряването на тези средства и цялостното изпълнение на проекта са част от сътрудничеството с Окръжната спешна болница на окръг Пятра-Нямц, което гарантира, че експертизата и протоколите за медицински грижи съответстват изцяло с националните и европейските стандарти.

Болницата ще бъде двуетажна сграда с обща застроена площ от 2 100 квадратни метра. Капацитетът е за 40 легла, насочени към специфичните нужди на повече от 3 000 пациенти годишно, които се нуждаят от достъп до качествени палиативни грижи в окръг Пятра-Нямц.

Това съвременно медицинско заведение ще включва модерно проектирани и обзаведени медицински пространства за грижи за пациентите, специализирани административни зони за управление на болничната дейност и технически зони, предназначени за поддръжка на оборудването и съхранение на консумативи, с възможност за бъдещо разширение.

Инвестицията надхвърля 24 млн. румънски леи (приблизително 4,8 млн. евро), като общината ще поеме 2% от стойността на проекта в знак за ангажираност от страна на местната власт и доказателство за разумно използване на механизмите за финансиране от ЕС.

Според експерти разкриването на такова заведение ще допринесе за преодоляване на дисбаланса в обхвата на палиативните и интензивните грижи, който е значителен. Чрез изграждане на целева инфраструктура, проектът има за цел да облекчи натиска върху съществуващите служби за спешна помощ в окръга, като пренасочва ресурсите по-ефективно. По този начин здравната инфраструктура се привежда в съответствие с развиващите се европейски модели за предоставяне на здравни услуги.

Предвижда се строителството да започне през 2026 г. Този график е предназначен да балансира спазването на условията за финансиране от ЕС и техническата сложност на развитието на специализирана здравна инфраструктура. Новото съоръжение представлява не само решаващо разширение на капацитета на болничните легла, но и модел за високоефективна, ориентирана към пациента грижа в съответствие с по-широките европейски стратегии за устойчивост на здравната система и трансформация на местното здравеопазване. Тази инициатива вероятно ще послужи като ориентир за други общини в Румъния и в цяла Източна Европа, смятат експерти.

НОВИНИ ОТ ЕС

ЕСДС СЪОБЩИ, ЧЕ ЛОКАЛНО ПРИДОБИТИ СЛУЧАИ НА МРОХ ВЕЧЕ СА ПОТВЪРДЕНИ В ЧЕТИРИ ДЪРЖАВИ ОТ ЕС И ПРИЗОВА ЗА ПОВИШЕНО ВНИМАНИЕ И ЦЕЛЕНАСОЧЕНИ ПРЕВАНТИВНИ МЕРКИ

Локално придобити случаи на мрoх вече са потвърдени в четири държави от ЕС, съобщи Европейският център за контрол на заболяванията (ECDC) и призова за повишено внимание и целенасочени превантивни мерки. За това информира Zdtrave.net на 28.10.2025 г.

Испания съобщи за първия си такъв случай на 10 октомври 2025 г., а Нидерландия – на 17 октомври 2025 г. След това бяха докладвани два случая в Италия и един в Португалия, допълват от центъра. Това развитие е различно от предишните докладвани случаи на clade Ib, свързани с пътуване, между август 2024 г. и октомври 2025 г., предимно сред завръщащи се пътници от мрoх-ендемични райони извън ЕС, поясняват от центъра

Новите докладвани случаи са сред мъже, някои от които се идентифицират като мъже, които правят секс с мъже (МСМ), без скорошна история на пътувания до мрoх-ендемични райони. Това показва, че предаването може да продължава в сексуални мрежи сред мъже, които правят секс с мъже (МСМ) в европейски страни, посочват от ECDC.

Предаване сред гейове, бисексуални и други мъже, които правят секс с мъже (МСМ), и техните социални мрежи също е съобщено наскоро в Калифорния, САЩ, след откриването на три несвързани случая на clade Ib. Въпреки че непосредственият риск от заразяване с болестта за общата популация е нисък, общият риск от инфекция е умерен за мъжете от МСМ групата.

Рискът от тежко заболяване може да е по-висок за тези, които живеят с нелекуван ХИВ, предупреждават от ECDC.

Остават някои неясноти относно преносимостта и клиничната тежест на clade Ib в сравнение с вируса на clade Ib, който циркулира от 2022 г. насам. Сред 29 случая на clade Ib, докладвани на ECDC преди настоящите случаи, седем са били хоспитализирани за лечение, въпреки че при толкова малък брой случаи всяка оценка на тежестта в сравнение с clade Ib е несигурна.

За да се предотврати по-нататъшното разпространение, е необходим многостранен отговор на системата на общественото здраве, подчертават от ECDC. Това включва осигуряване на лесен достъп до тестове, особено в клиниките за сексуално здраве, и активно предлагане на ваксинация срещу мрoх на гейове, бисексуални и други мъже от МСМ групата.

Бързото идентифициране и изолиране на нови случаи и проследяването на контактите с цел идентифициране на контактните лица и предлагане на ваксинация са от съществено значение за контрол на предаването. Органите на общественото здраве трябва да работят в тясно сътрудничество с гражданското общество и организациите, базирани в общността, които обслужват мъже от МСМ групата, за да насърчават осведомеността и приема на ваксинации, използвайки уважителен, нестигматизиращ език и целенасочени комуникационни канали, допълват от центъра. От там припомнят, че мрoх обикновено се придобива чрез директен контакт – като секс или контакт „кожа до кожа“ с хора, които имат заболяването.

НОВИНИ ОТ СВЕТА

Според доклад на СЗО:

ЕДНА ОТ ШЕСТ ЛАБОРАТОРНО ПОТВЪРДЕНИ БАКТЕРИАЛНИ ИНФЕКЦИИ, РАЗПРОСТРАНЕНИ В СВЕТА ПРЕЗ 2023 Г., Е БИЛА РЕЗИСТЕНТНА НА АНТИБИОТИЧНО ЛЕЧЕНИЕ

Една от шест лабораторно потвърдени бактериални инфекции, разпространени в света през 2023 г., е била резистентна на антибиотично лечение. Между 2018 г. и 2023 г. антибиотичната резистентност се е увеличила в над 40% от наблюдаваните комбинации патоген-антибиотик, като средното годишно увеличение варира от 5% до 15%. Това сочат данните от нов доклад на Световната здравна организация (СЗО). Те са обобщени от Глобалната система за наблюдение на антимикробната резистентност и употребата (GLASS) на СЗО от над 100 държави и предупреждават, че нарастващата резистентност към основни антибиотици представлява нарастваща заплаха за глобалното здраве. За това информира [Zdrave.net](https://www.zdrave.net) на 14.10.2025 г.

Докладът за 2025 г. представя за първи път оценки за разпространението на резистентност при 22 антибиотика, използвани за лечение на урогенитални и гастроинтестинални инфекции, както и за инфекции на кръвния поток, и тези, използвани за лечение на гонорея. Докладът обхваща 8 често срещани бактериални патогена – *Acinetobacter* spp., *Escherichia coli*, *Klebsiella pneumoniae*, *Neisseria gonorrhoeae*, нетифоидни *Salmonella* spp., *Shigella* spp., *Staphylococcus aureus* и *Streptococcus pneumoniae* – всеки от които е свързан с една или повече от тези инфекции.

„Антимикробната резистентност изпреварва напредъка на съвременната медицина, заплашвайки здравето на семействата по целия свят“, коментира д-р Теодрос Аданом Гебрейесус, генерален директор на СЗО. Той е категоричен, че бъдещето на здравеопазването по света зависи и от укрепването на системите за предотвратяване, диагностициране и лечение на инфекции, както и от иновациите с антибиотици от следващо поколение и бързи молекулярни тестове на място.

Грам-отрицателните бактериални патогени представляват най-голямата заплаха, става ясно от анализа на данните в доклада.

Лекарствено резистентните Грам-отрицателни бактерии стават все по-опасни в световен мащаб, като най-голямата тежест пада върху страните, които са най-слабо подготвени да реагират, отбелязват експертите. Сред тях *E. coli* и *K. pneumoniae* са водещите лекарствено резистентни Грам-отрицателни бактерии, открити в инфекции на кръвния поток. Те са сред най-тежките бактериални инфекции, които често водят до сепсис, органна недостатъчност и смърт. И все пак повече от 40% от *E. coli* и над 55% от *K. pneumoniae* в световен мащаб вече са резистентни на цефалоспорины от трето поколение – първи избор за лечение на тези инфекции. В африканския регион резистентността дори надхвърля 70%.

Други основни животоспасяващи антибиотици, включително карбапенеми и флуорохинолони, губят ефективност срещу *E. coli*, *K. pneumoniae*, *Salmonella* и *Acinetobacter*, предупреждават от СЗО.

Резистентността към карбапенеми, която някога е била рядко срещана, но днес става все по-честа, стеснява възможностите за лечение и принуждава разчитането на антибиотици от последна инстанция. А такива антибиотици са скъпи, труднодостъпни и често недостъпни в страните с ниски и средни доходи, припомнят от там.

От СЗО приветстват напредъка в наблюдението на антимикробната резистентност и призовават за повече действия. В същото време от организацията отчитат, че участието на държавите в GLASS се е увеличило над четири пъти – от 25 държави през 2016 г. до 104 държави през 2023 г. Въпреки това, 48% от държавите не са докладвали данни на GLASS през 2023 г. и около половината от докладващите държави все още не са разполагали със системи за генериране на надеждни данни. И, което е по-притеснително, държавите, изправени пред най-големите предизвикателства, не са имали капацитет за наблюдение, за да оценят ситуацията си с антимикробната резистентност (AMP).

НОВИНИ ОТ СВЕТА

БЮДЖЕТЪТ НА ГЛОБАЛНАТА ИНИЦИАТИВА ЗА ЛИКВИДИРАНЕ НА ПОЛИОМИЕЛИТА ЩЕ БЪДЕ НАМАЛЕН С 30%

Бюджетът на Глобалната инициатива за ликвидиране на полиомиелита (GPEI) – партньорство, включващо СЗО и фондация „Гейтс“, ще бъде намален с 30% през 2026 г., като вече се очертава и финансова дупка от 1,7 млрд. долара до 2029 г. За това информира Zdrave.net на 22.10.2025 г. като се позова на Агенция „Ройтерс“.

От GPEI все пак изрази мнение, че изкореняването на полиомиелита все още е възможно въпреки значителното съкращаване на финансирането.

Недостигът на финансови средства се дължи до голяма степен на политиката на оттегляне, водена от САЩ, която включва и оттегляне от СЗО. Засега отказът от финансиране за полиомиелит все още не е финализиран, но има и още притеснения – други богати правителства донори като Германия и Обединеното кралство също са направили съкращения, каза говорителят на GPEI. От там казват, че планират да се съсредоточат повече върху наблюдението и ваксинацията в райони, където има висок риск от предаване на полиомиелит. GPEI ще си сътрудничи повече с други глобални здравни програми, като например кампании за борба с морбили, и ще използва стратегии като частично дозиране – при което се използва едва една пета от дозата ваксина, за да се удължат доставките и да се намалят разходите, тъй като проучванията показват, че това все още предпазва децата от инфекция.

Партньорството ще намали работата си в райони с по-нисък риск, освен ако няма огнища, както и ще се съсредоточи върху ефективността. *„Значителните намаления на финансирането... означават, че някои дейности просто няма да се случат“*, коментира Джамал Ахмед, директор на СЗО за ликвидиране на полиомиелита на пресконференция на 21 октомври тази година.

Унищожаването на вирусното заболяване, причиняващо парализа, е глобална здравна цел от десетилетия. Въпреки значителния напредък, дължащ се на масовата ваксинация от 1988 г. насам, прекратяването на болестта се оказва предизвикателство. Първият пропуснат краен срок за това беше 2000-та година.

Някои експерти по инфекциозни болести поставиха под въпрос дали е възможно да се ликвидира болестта, която често не причинява симптоми, поради което проследяването на разпространението е силно затруднено. Защитниците казват, че би било безразсъдно да се спре, когато светът е толкова близо, въпреки предизвикателства като конфликти и колебание относно ваксините.

През 2025 г. е имало 36 случая на див полиомиелит в Афганистан и Пакистан, двете страни, където той остава ендемичен и където основните дейности ще продължат, съобщи GPEI.

През тази година е имало 149 случая на ваксинодериватен полиомиелит в няколко страни, включително Нигерия. Случаите и на двете форми са намалели от 2024 г. насам. Ваксинодериватният полиомиелит може да се появи, когато децата са имунизирани с ваксина, съдържаща отслабена версия на живия вирус. Те са защитени, но вирусът, отделен от тези деца, може да се разпространи и мутира сред неваксинирано население, припомнят експерти.

В началото на тази година Европейският център за контрол на заболяванията призова за повишено внимание към полиомиелита, след като стана ясно, че между септември и декември 2024 г. в четири страни от ЕС - Финландия, Германия, Полша и Испания, както и в Обединеното кралство е открит ваксинодериватен полиовирус тип 2 в отпадни води.

ПОЛЕЗНА ИНФОРМАЦИЯ

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

БАПЗГ има договори за продължаващо обучение с различни университети и лечебни заведения в страната. За всеки курс се издава удостоверение с определен брой кредитни точки по Единната кредитна система на БАПЗГ.

**Повече подробности:
в сайта на БАПЗГ
или на тел. 02 915 69 11.**

КУРСОВЕ ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи предлага 19 курса за дистанционно продължаващо обучение.

Темите можете да видите на сайта на Асоциацията (www.nursing-bg.com) в раздел "Обучение". Там има и указания как става записването за предпочетения от Вас курс.

Завършилите даден курс получават удостоверение с определен брой кредитни точки по Единната кредитна система на БАПЗГ.

Регистрацията се осъществява в платформата за дистанционно обучение на БАПЗГ на адрес: <http://learning.nursing-bg.com>

КАК ДА СЕ АБОНИРАТЕ ЗА СПИСАНИЕ "ЗДРАВНИ ГРИЖИ"

**Годишният абонамент
за електронния вариант е 10.00 лв.**

**Абонатите получават 15 кредитни точки по Единната кредитна система на БАПЗГ
за продължаващо обучение**

Внимание:

Съхранявайте документа, удостоверяващ Вашия личен абонамент и представете негово копие в съответната Регионална колегия на БАПЗГ, за да бъдат регистрирани кредитните точки в Националния регистър на БАПЗГ.

Електронният бюлетин е ежемесечно издание на БАПЗГ. Приемник на в-к "Здравни грижи", приложение на сп. "Здравни грижи"

Редакционен екип:

Проф. д-р Станка Маркова -
главен редактор

Румяна Милева - редактор

За контакти:

гр. София 1680
Ул. "Казбек" № 62
GSM: +359 888 510 006

GSM: +359 882 447 230

® Всички права запазени

Собственост на Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи (БАПЗГ)